

Mukəddəs Kitab

Injil 7-қисим

«Korintliklarоға «1»»

© Mukəddəs Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyşurqə Kalam Tərijimisi»

Injil 7-qism

«Korintliklarğa (1)»

(«Rosul Pawlus Korint xəhridiki jamaətkə yazğan birinqi məktup»)

Kirix söz

Korint xəhridiki jamaətnin tarihi

Rosul Pawlusning Korint xəhriğə tunji kelixi toqrisida Injil «Ros.» 18:1-18da hatiriləngən. Korint bolsa Gretsiyə (Yunan)diki əng qong dengiz porti idi. Dunyadiki barliq portlardək u hərəkəysi əldin kəlgən hər türlü adəmlər bilən toloğan bolup, muxu yaqə yurttikilərninğ həmmisi əzining etikadi, əzigə has bolğan butpərəslikini wə ər-p-adətlirini əzi bilən elip kəlgənidi. Xu qaqda ularning iqidə Məsihkə etiqad kılquqılar bar boluxi mumkin idi, birak kəpinqisi butpərəs idi. Xu səwəblik Korintning Rim imperiyəsidi «Butpərəslik paytəhti» həm «Pəhixiwazliq paytəhti» dəp atiqi qıqkanidi. Xəhərdə əzigə has bolğan «butpərəslik pəhixiwazliqı» ipadiliniđoğan 1000din artuq buthana bar idi.

Pawlus Korintka yetip kəlgəndin keyin adəttikidək «sinagog» (Yəhudiylarning yiqinhanisi) ka kirip hux həwərnı jakarlawka baxlıdi. Xu yərdə kəp adəmlər Hudaning səzini qəbul kildi. Lekin adəttikidəkla, Əysa Məsihning hux həwirini rət kılğan bir kisiim Yəhudiylar Əysa Məsihkə etiqad kılğanlar (Yəhudiylar wə yat əllərdin boluqalar)ni «sinagotiki jamaət»tin qoqlap qıqardi. Xuning bilən Korint xəhridə «Məsihiy jamaət» tuquldi. Pawlus Korintta on səkkiz ay turup hux həwərnı jakarlaw, qatarliq iqlar bilən xuqullandi. Rosul Pawlus uxbu hetidə eytkinidək, Pawlusni jamaətnı «tuqquqı», uningə «ata» boluqı deyixkə bolidu. Əmma məlum səwəblərdin qandaktur u əz aditidikidək jamaəttə aqsakallarnı bəkitəlmigənidi; bundak boluxi bəlkim əyni qaqda u ular arisida xunqə kəp wəqit turoğan bolsimu jamaəttikilər rohiy jəhəttin kaməltə yətmigəqkə, aqsakallıq məs'uliyitigə təyyar bolğan həqkim tehi qıqmıoğan bolsa kərək yaqi (tehimu əhtimalə yəkin) jamaətninğ əzi aqsakallarning yətəqilərninğ qəbul kılıxka təyyar əməs bolğan boluxi mumkin.

Uxbu hət Əfəsus xəhridə yeziloğan (16:8). Pawlus xu yərdə turoğan wəqtida üq kərindax, yəni İstifanas, Fortunatus wə Ahayikus uning yenioğa yetip, Korint jamaiti yazğan bir hətnı kətürüp kəldi (16:17). Ularınğ hetidə etiqad həyati toqruqluq qoyuloğan birnəqqə soal bar idi. Muxu soallar towəndiki iqlarnı əz iqiğə aləqanıdi: —

- (1) Ər-ayallıq yaqi tənha həyat toqruqluq bəzi məsililər (7-bab);
- (2) Butlarəğə nəzir kılinoğan taamlarnı yegili bolamdu, bolmamdu? (8-bab, 10:15-33);
- (3) Hudaning hizmitigə məhsus ayriloğanlarınğ əhwalı; ularəğə qandak iqtisadiy yardım berix wə uningə munasiwətlik bolğan məsililər (9-bab);
- (4) Jamaət sorunlirida ərlər wə kiz-ayallarning baxlirioğa bir nərsə artixi kərək yaqi kərək əməsliki toqruqluq (11:17-33);
- (5) «Rəbning dastihini» — jamaət sorunida «nan uxtux» toqruqluq;
- (6) «Rohiy iltipatlar» (12-14-bab);
- (7) Əlumdin tirilix (15-bab);

«Korintliklarğa «1» »

(8) Jamaätning yoksul-hajätmänlärgä yardämdä bolup ianä kilixi (1:16-4);

(9) Apollosning jamaätini küqäytix üqün kelix imkaniyiti (16:12)

Pawlus Korint xähirigä kälginigä üq yildin säl axkanıdi. Əyni qaşda jamaättiki etikadqılarning köpinqisi qongkur butpäräslik turmuxidin ayrılğanıdi. Biraq u ularning xu üq yilqə wäqit iqidə härkəndäq həsəthorluk, təkəbburluk qatarlıqlardin həm «insaniy oy-pikiriri»din halas boluxini, kişisi Məsihtə «rohıy adämlər»din boluxini normal wə tegixlik ix döp karaytti. Bu bizlər üqünmu qong sawağ boluxi keräktur. Siz Məsihkə etikad baqlıqlı qanqə uzun boldi? Üq yildin artuqmı? Əmdi Məsihtə bolğan mol nijattin qanqilikini əzingizgə singdüröp qobul kildingiz? Həlbuki, bizning rosulning xunqə kəp məsililiri bolğan bundağ bir jamaətkə hət yezixioğa məjbur bolğanlıqıdin Hudağa minnətdar boluximizə toqra kelidu. Qünki uning bərgən jawabliri bizning (məyli əz xəsiyitimizning bolsun yaki jähanda bolğan jamaətlərninğ bolsun) əzimizning nuroqun bögünki qiyinqiliklirimiz wə məsililirimizdin azad kilinix yolini tēpeximizə yetəkligüqi bolidu. Məhir-muəbbət toqırluq əzəldin buyan yezilip kəlgən barlıq yazmılar iqidə əng güzəl wə əng ötkür səzlər muxu həttin tēpidu (13-bab).

Əslidə Pawlus okırmənlərnı bu hətnı biryolıla okıp qışun döp yazğanıdi.

«Qoxumqə sēz»imizdə biz bəzi qiyin ayətlər wə rosul kēz aldımizə kəltürgən məlum birnəqqə həqıqət üstidə, xundakla həzirki zamanimizdə bularnı qandak tətbiqlıqlı bolıdıoqları üstidə tohtilimiz.

Məzmun: —

1:1-9 Salamlıx, tēxəkkür eytiş

1:10-31 Bəlünü; birlikning birdinbir asası

2-bab Rohğa tayinix yaki əz zəhnigə tayinix?

3-bab «Ət»kə qıl bolux, bəlünüxlər; həqıqiy ul üstigə quruluş

4-bab Hudaning hizmitidiki «ojojarlar»ning məs'uliyətliri

5-bab Rəzil adəmnı jamaəttin qıqirix kerək

6:1-8 Etikadqılarning bir-birigə qilıdıoqlar əzrliri

6:9-20 Mükəddəslik toqırluq

7-bab Ər-hotunluk, tənhalıq

8-bab Butlarə nəzir qilinoqlar taamlar

9-bab Rosullarning ərkinlik, xundakla ularning jamaəttə bolğan kulluqi

10-bab İsraildin aloqlar sawaqlar

11:1-16 Baxnı yēpıx-yapmaslıq toqırluq

11:17-34 «Rəbning dastihini»

12-bab Rohıy iltipatlar

13-bab Məhir-muəbbət

14-bab Rohıy iltipatlar

15-bab Ölümdin tirilix

16-bab İanə qilix, ahırqi səzlər

Korintliklarğa «1»

Rosul Pawlus Korint xəhərdiki jamaətkə yazğan birinğı məktup

Salam

1¹⁻² Hudaning iradisi bilən Məsih Əysaning rosuli dəp qakiriloğan mənki Pawlustin wə kerindiximiz Sostenistin Korint xəhəridiki jamaətkə, Məsih Əysada pak-muqəddəs kılınıp, «muqəddəs bəndilirim» dəp qakiriloğanlarğa wə xuningdək hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (U ularğa wə bizgə mənsub!) namioğa nida kılouqılarning həmmisigə salam! ³ Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehİR-xəpətkə wə hatirjəmlilik boləy!

⁴ Hudaning Məsih Əysada silərgə ata kılinoğan mehİR-xəpətki tūpəylidin Hudayimoğa hərdaim təxəkkür eytimən; ⁵ buning bilən silər Uningda hər tərəptə, hərəkəndək sözda, hər tərəptiki bilimlərdə bay kılinoğansilər, ⁶ huddi Məsihning guwahlikı silərdə təstiklanəyandək. ⁷ Xuning bilən silərdə hərəkəndək rohiy iltipət kəmlək kilməstən, Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kılınıxini kütisilər; ⁸ U yənə silərnı ahıroquqə mustəhkəmləyduki, Rəb Əysa Məsihning küni kəlgüqə əyibəz saklinisilər; ⁹ Huda sözidə turoquqidur — silərnı Əz Oqlı Rəb Əysa Məsihning sirdax-həmdəmlikigə qakiroquqi dəl Uning Əzidur.

Bəlünüxlər toqruluk

¹⁰ Əmdi mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilən xuni ətünimənki, i kerindaxlar, gepinglar bir yərdin qıksun, aranglarda bəlgünqilik bolmisun, bir pikirdə, bir niyəttə kamil birləxtürülünqlər; ¹¹ Qünki Klowining ailisidikilərnəngə manga silər toqranglarda eytixiqə, i kerindaxlırim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən. ¹² Deməki boləjinim xuki, hərbingrlar: «Mən Pawlusning tərəpdari», «Mən Apollosning tərəpdari», «Mən Kefasning tərəpdari» wə «Mən Məsihning tərəpdari» dəwatisilər. ¹³ Əjəba, Məsih bəlünənmikən? Silər üqün krestlənən adəm Pawlusmidı? Silər Pawlusning namioğa qəməldürüldünlarmu?

1:1-2 «hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning u ularğa wə bizgə mənsub! namioğa nida kılouqılarning həmmisi» — bu ibarə «aləmxumul jamaətkə»ning addiy wə yioqınqak bir təbiriur.

1:1-2 Yh. 17:19; Ros. 15:9; Rim. 1:7; Əf. 1:1; 1Tes. 4:7; 2Tim. 2:22.

1:3 Rim. 1:7; 2Kor. 1:2; Əf. 1:2; 1Pet. 1:2.

1:5 «buning bilən silər uningda hər tərəptə ... bay kılinoğansilər» — «uningda» — Məsih Əysada.

1:5 Kol. 1:9.

1:6 «... huddi Məsihning guwahlikı silərdə təstiklanəyandək» — Hudaning ularğa rohiy iltipatlarnı beoixliqanlıki: (1) Hudaning Korintliklarğa Pawlusning Məsih toqruluk boləjan guwahlikıning toqra ikənlikini ispatliqini wə (2) Hudaning Məsihning ularning kəlbidə turoqanlıkini, ularning həqiqətkən Məsihkə təwə ikənlikini təstikliqini idi. Məsələn, Huda rohiy iltipatlıri arklilik korneliusdikilərnı «mening adəmlirim» dəp təstikliqanıdi («Ros.» 10:44-48gə karəng. «rohiy iltipatlar»ni qüxinix üqün 12- wə 14-babka karəng.

1:7 «Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kılınıxi» — Rəb dunyaoğa kaytip kəlgəndə u hər adəmgə ayan bolidu, əlwəttə.

1:7 Fil. 3:20; Tit. 2:13.

1:8 «Rəb Əysa Məsihning küni» — Uning zeminoğa kayta kelidioğan küni.

1:8 1Tes. 3:13; 5:23.

1:9 «Huda sözidə turoquqidur» — demək, Huda adəmnı Əzining pak-muqəddəs sirdax-həmdəmlikigə qakiroqajka, Əz mehİR-xəpətki bilən uni yənə ahıroquqə gunəh wə Xəytanning ilkidin saklap, pak həyatta yaxaxka küqəyitxə wədə kıləjan. **1:9** Yər. 32:40-44; Yh. 15:5; 1Kor. 10:13; Gal. 2:20; 1Tes. 5:24; 1Yuhə. 1:3.

1:10 «mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilən xuni ətünimənki, i kerindaxlar...» — «kerindaxlar» İnjlida «etiqadqı aka-ukılar» degən bilən ipadiliniu. Əmma pütkül Muqəddəs Kitabta kerindaxlar («etiqadqı aka-ukılar») «etiqadqı aqa-singillər»nımu əz iqiğə alidu. Bu prinsip «Yar.» 1:27də kərüniu; «Hudaning sürət-obrazi» boləjan «adəm»ning əzi «ər-ayal»ni əz iqiğə alidu. Xuning bilən biz «kerindaxlar» dəp təjrimə kilduk.

1:10 Rim. 12:16; 15:5; Fil. 2:2; 3:16; 1Pet. 3:8.

1:12 «Kefas» — rosul Petrusning ibraniyqə ismi idi.

1:12 Ros. 18:24; 1Kor. 3:4; 16:12.

1:13 «Silər Pawlusning namioğa qəməldürüldünlarmu?» — «qəməldürüldünlarmu» muxu yərdə suoğa qüməldürülxni kərsitidu.

«Korintliklar» «1» »

¹⁴ Mən Hudağa təxəkkür etdimənkə, aranglardan Krispus bilən Gayustin baxka heqkaysinglarni qemüldürmidim; ¹⁵ xuning bilən heqkim meni özining namida adəmlərnə qemüldürdi, deyəlməydu. ¹⁶ Durus, mən yənə Istifanasning eyidikilərnimu qemüldürdüm; baxka birawni qemüldürginimni əsliyəlməymən.

¹⁷ Qünki Məsih meni adəmlərnə qemüldürxkə əməs, bəlkə hux həwərnə jakarlawkə əwətti; uni jakarlaw bolsa insanning həkmətlik səzliri bilən bolmasliki kərək; undək boləanda Məsihning kresttiki kurbanliqining küqi yökütiləjan bolidu. ¹⁸ Qünki kresttiki kurbanliqi toqrululuk səz-kalam həlakətkə ketiwatqanlarəja əhməklik, əmma kütulduruluwatqan bizlərgə Hudaning küq-kudritidur. ¹⁹ Qünki mundaq pütülgənki, «Mən danixmənlərnə danixmənlərnə yökütmən, akillərnə akillərnə qətkə kəkimən»... ²⁰ Undəkta, danixmənlər kəni? Təwrat əlimaliri kəni? Bu dunyadiki bəs-munazirə kəni? Huda bu dunyadiki danaliki əhməklik dəp kərsətkən əməsmu? ²¹ Qünki Huda danaliki bilən bətkini boyiqə, dunya əz danaliki arkilik Hudani tonumiojan, xunga Huda əhmikanə dəp kəraləjan, jakarliniwatqan səz-kalam arkilik uningəja ixəngüqilərgə nijatlik yətküzüxnə layik kərgən. ²² Qünki Yəhudiylar məjizilik əlamətlərnə, greklar bolsa «danaliki»ni tələp kilidu; ²³ əmma biz bolsək Məsihni, yəni krestləngən Məsihni jakarlawmiz; bu Yəhudiylarəja nisbətən bəzarlik ix, əllərgə nisbətən əhmikanilik dəp kərilidu; ²⁴ əmma qəkiriləjanlar üqün eytkənda, məyli Yəhudiylar bolsun yəki greklar bolsun, Məsih Hudaning küq-kudriti wə Hudaning danaliki dır. ²⁵ Qünki Hudaning əhmikaniligi insənlərnə danaliki dır üstündur, Hudaning əjizliki insənlərnə küqidi üstündur. ²⁶ Qünki, i kərinədxlar, silərnə qəkiriləjan wakittiki həlinglər üstidə oylinip bəkinglər; qəkiriləjanlar arisida insəniy təərəptin dana kəraləjanlar anqə kəp əməs, küq-həqquqkə igə boləjanlar anqə kəp əməs, əksəngəklər anqə kəp əməs idi; ²⁷ bəlkə Huda danalərnə hijalətkə kəldurux üqün bu dunyadiki əhmək sanaləjanlarnə talliwaldi; küqlüklərnə hijalətkə kəldurux üqün bu dunyadiki əjiz sanaləjanlarnə talliwaldi; ²⁸ U yənə bu dunyadiki kədirsizlərnə, pəs kərilidəjanlarnə talliwaldi, «yək boləjan nərsilər»ni məwjut xəy'ilərnə yökə qikiriwətiw üqün talliwaldi. ²⁹ Uning məksiti Huda əldidə heq ət igisi məhtənməslilik üqündur. ³⁰ Əmma Uning təripidin silər Məsih əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən danaliki, həkəkəniylik, pak-mukəddəslik wə hərlük-azadlik kəlinəjandur; ³¹ xuningdək Təwrat pütülgəndək: «Pəhirlinip məhtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip məhtisun!».

1:14 Ros. 18:8; Rim. 16:23.

1:16 1Kor. 16:15,17.

1:17 1Kor. 2:1, 4; 2Pet. 1:16.

1:18 Rim. 1:16.

1:19 «Qünki mundaq pütülgənki...» — «mundaq pütülgən» — Mukəddəs Kitabta yeziklik. Muxu yərdiki səzlər Təwrat, «Yəx.» 29:14din əlinəjan.

1:19 Ayup 5:12; Yəx. 29:14.

1:20 Yəx. 33:18.

1:21 Mat. 11:25; Luka 10:21.

1:22 «... greklar bolsa «danaliki»ni tələp kilidu» — xu zaməndiki grek mədəniyətində pəlsəpəni qəkunux dərjəsisigə yətkən degili bolidu (məsilən, «Ros.» 17:21 wə əldi-kəymidiki ayətlərnə kəring).

1:22 Mat. 12:38; 16:1; Yh. 4:48.

1:23 «bu Yəhudiylarəja nisbətən bəzarlik ix...» — yəki «bu Yəhudiylarəja nisbətən putlikəxəng...».

1:23 Mat. 11:6. Yh. 6:60,66.

1:24 Kol. 2:3.

1:26 «insəniy təərəptin...» — grek tilidə «ətnəng kəzkarixiqə...».

1:26 Yh. 7:48; Yəx. 2:5.

1:28 «məwjut xəy'ilər» — muxu yərdə hərhil adəmlərnə, həkəmrənlərnə, dələt kətarliklərnə əz iqiğə əlidu.

1:30 «Uning təripidin silər Məsih əysada turisilər...» — «Uning təripidin» Huda təripidin, demək. «hərlük-azadlik kəlinəjandur» — «hərlük-azadlik» gənəhning wə Xəytənnəng kulluqidi əzad boluxtur.

1:30 Yəx. 23:5; Yh. 17:19.

1:31 «xuningdək Təwrat pütülgəndək...» — Injildə «pütülgəndək» deyilgəndə, «Mukəddəs Kitabta pütülgəndək» degən mənidə. Muxu yərdə «Yəx.» 9:24.

1:31 Yəx. 65:16; Yəx. 9:22-23; 2Kor. 10:17.

«Korintliklarğa «1»»

2¹ Mən bolsam, i qerindaxlar, yeninglarğa barqinimda, Hudaning guwahlikini jakarlax üqün heq gəpdanlik yaki əkil-danalik ixlitip kəlgən əməsmən; ² qünki mən aranglarda əysa Məsihdin baxka, yəni krestləngən Məsihdin baxka heqnemini bilməslikkə bəl baqlioqanidim; ³ mən aranglarda boləqan waqtimda ajizlikta, kərkunqta wə titrigən hələttə bolattim;... ⁴ mening səzlim həm jakarlim bolsa adəmnı qayil qiləqudək insaniy danalik səzlər bilən əməs, bəlki Rohning əlamət kərsitixliri wə küq-kudrət bilən boləqan idi.... ⁵ Buningdin məksət silərnin etiqadinglar insaniy danalikkə əməs, bəlki Hudaning küq-kudritigə baqlansun degəndin ibarət idi..

⁶ Həlbuki, kamalətkə yətkənlər arisida biz danalikkıni bayan qilimiz; bu danalikkı bu dəwrdiki danalikkı əməs, yaki bu dəwrdiki həkümranların danalikkı əməs (ular zəwallikkə yüz tutkəndur); ⁷ əmma biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danalikkıni bayan qilimiz; Huda əslidə axkarə qilinmıqan bu danalikkıni barlik dəwrlərdin burun bizning xan-xərapkə muyəssər boluximiz üqün bəkitkənidi.. ⁸ Bu danalikkıni bu dəwrdiki həkümranların heqkəysisi qüxinip yətmigənidi; uni qüxinip yətkən bolsa, xan-xərapning Igisı boləqan Rəbni krestlimigən bolatti..

⁹ Həlbuki, Təwratta pütülgəndək: —

«Əzini səyğənlərgə Hudaning təyyarlıoqanliri —

Dəl heqkəndək kəz kərmigən,

Heqkəndək qulak anglimioqan,

Heqkəndək kəngül oylap bəqmioqan nərsilərdur»..

¹⁰ Əmma bu nərsilərnı Huda Rohi arqilik ayan qildi; qünki Roh bolsa həmmə ixlarnı, həttə Hudaning qongqur təqlirini inqikilap izligüqidur;... ¹¹ Qünki insanlarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu? Xuningə oħxax, Hudaning Rohidin baxka, Hudaning kənglidikilirini bilgüqi yəqtur... ¹² Əmma bizning qəbul qiləqinimiz bolsa bu dunyadiki roħ əməs, bəlki Hudadin kəlgən Roħtur; dəl xundək boləqəqə biz Huda tərpidin bizgə səhiylik bilən ata qiləqan nərsilərnı bilip yətləyimiz... ¹³ Bu ix-xay'ilərnı insaniy danalikkıtin əgitilgən

2:1 1Kor. 1:17; 2:4.

2:3 «mən aranglarda boləqan waqtimda ajizlikta, kərkunqta wə titrigən hələttə bolattim» — «kərkunqta... bolattim» — bəlkim u Huda Əzigə tapxuroqan bu mükəddəs wəzipini orundiyləməsligidin kərkəqan boluxı mummkin idi. Uningdin baxka adəmnı kərkətidioqan kəp səwəblərmu boləqan, əlwəttə («Ros.» 18:9-10).

2:3 Ros. 18:1, 3; 2Kor. 10:10.

2:4 «... bəlki Rohning əlamət kərsitixliri wə küq-kudrət bilən boləqan idi» — «Roh» Hudaning Rohi, Mükəddəs Roħtur.

2:4 1Kor. 1:17; 2:1; 2Pet. 1:16.

2:5 2Kor. 4:7.

2:6 Ayup 28:21; 1Kor. 15:24.

2:7 «biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danalikkıni bayan qilimiz...» — «Əfəsusluklarğa»diki «kiriş səz»imizdə eytkinimizdək, İnjiada «sir» dəgən səznin əlahidə mənisı bar. Sir (grek tilidə «misterion») Huda əslı yoxurup kəlgən, əmdi hazır axkarlıoqan məlum bir ixtin ibarəttur.

2:7 Rim. 16:25; 1Kor. 4:1.

2:8 «bu dəwrdiki həkümranlar» — bu səz bəlkim bu dunyadiki padixah-həkümədlərnı kətritidioqan, ularəqə ezitkuluk qilidioqan jin-xaytanlarnı kərsətsə kərak.

2:8 Mat. 11:25; Yh. 7:48; 16:3; Ros. 3:17; 13:27; 2Kor. 3:14; 1Tim. 1:13.

2:9 «Əzini səyğənlərgə Hudaning təyyarlıoqanliri —dəl heqkəndək kəz kərmigən, heqkəndək qulak anglimioqan, heqkəndək kəngül oylap bəqmioqan nərsilərdur» — «Yəx.» 64:4.

2:9 Yəx. 64:3.

2:10 «qünki Roh bolsa həmmə ixlarnı, həttə Hudaning qongqur təqlirini inqikilap izligüqidur» — «Roh» — Hudaning Rohi, Mükəddəs Roħtur.

2:10 Mat. 13:11; 2Kor. 3:18.

2:11 «insanlarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu?» — «insanning kənglidiki» muxu yərdə xu məlum kixining xəhsiy wə qəlbidiki ixlarnı əlayitən kərsitidu.

2:11 Pənd. 27:19; Yəz. 17:9.

2:12 «bu dunyadiki roħ» — Xəytan. «Bu dunyadiki roħ» muxu yərdə bəlkim Xəytanning kəz-qaraxliri, «əqilliri»ni kərsitixi mummkin.

2:12 Rim. 8:15.

«Korintliklar oʻq 1»

sözlər bilan əməs, balki Mukəddəs Rohtin oʻgʻitilgan sözlər bilan, rohiy ixlarni rohiy sözlər bilan qūxəndürüp sözləyimiz.¹⁴ Əmma «janoʻa təwə» kixi Hudaning Rohining ixlinini qobul kilmaydu, qūnki bu ixlər uning oʻa nisbətən əhmikanilikdur; u ularni həq qūxinip yetəlməydu, qūnki ular roh bilan pərk etilip bəhalinixi kerəktur.¹⁵ Rohqə təwə kixi həmmə ixlər oʻa bəhə berələydu; əmma uning oʻa bolsa həqkim bəhə berəlməydu.¹⁶ Qūnki kim Rəbning oy-kənglini qūxinip yetip, Uning oʻa məsləhətqi bolalisun? Əmma biz bolsə Məsihning oy-kəngligə igimiz.

3¹Lekin mən, i kərindaxlar, Rohqə təwə kixilərgə səz qiloqandək silərgə səz qiləlməy keliwatimən; əksi qə silərnə ətkə təwə kixilə, Məsihdə boləqan bowəq həsəblap silərgə səzləxə məjbūr boldum.² Mən silərgə sūt i qküzədim, gəxni yegüzədim; qūnki silər gəxni həzim qiləlməytinglar, xundəklə həzirmu tēhi həzim qiləlməysilər;³ Qūnki silər yənəilə ətkə təwəədsilər. Arənglārda həsəthorlūq wə talax-tartixlar bər boləqəqə, silər ətkə təwə əməsmu, insənlər qə mēngiwatmamsilər?⁴ Qūnki bərsi «Mən Pawlus tərəpdari», bəxqə bərsi «Mən Apollos tərəpdari» desə, silər pəkət insənlərnəng yolida mēngəqan bolup qəlməmsilər?

⁵Apollos dēgən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərnəng etikədinglār oʻa wasitəqi bolduk, hā-las; hərbirimiz pəkət Rəb bizgə təksim qiloqini boyiqə wəzəip ədā qilidioqan hizmətkərlər, hā-las, xundəq əməsmu?⁶ Mən tiktim, Apollos suqərdi; əmma əstürgüqi bolsa Hudadur.⁷ Xungə tikküqi hēqnemigə həsəb əməs, suqəroquqimu hēqnemigə həsəb əməs, pəkət əstürgüqi Huda Əzi həmmidur.⁸ Əmma tikküqi wə osə qiloquqi bolsa bərk məxsəttidur; xundəktimu hərbiri əz əjri boyiqə inʼəmini qobul qilidu.⁹ Qūnki biz Hudə oʻa təwə mēhnətdaxturmiz; silər bolsənglār Hudaning bəq-ətizi, Hudaning quruluşisilər.

¹⁰Hudaning mēngə təksim qiloqan mēhīr-xəpki tē boyiqə, huddi ʻustā mēmərdək ul səlādim, andin bəxqə bərsi uning ʻüstigə quruwatidu. Əmma hərbir qūroquqi kəndəq quruwatqānləq oʻa ehtiyat qilsun.

2:13 «Rohtin oʻgʻitilgan sözlər bilan» — «Roh» Hudaning Rohi, Mukəddəs Rohtur.

2:13 1Kor. 1:17; 2:4; 2Pet. 1:16

2:14 ««janoʻa təwə» kixi» — «janoʻa təwə» boləqan kixi toʻqʻrulūq «Rimliklār oʻa»diki «kixir sēz»imizni kēring. «Janoʻa təwə» boləqan kixi Mukəddəs Rohqə igə bolmioqan kixidur; «ixənmiqən kixi» degili bolidu. Xungə, u Hudaning Rohioqə əməs, bəlkī hārdəim əz jēni (əqil-pikir, zəhīn, kēngül-kəllə, hēsəyiatlār) oʻa təyiniq ixlərnə pərk etidu. «Rohiy kixi» yəki «Rohqə təwə» boləqan kixi» bolsa əz rohida Mukəddəs Rohning tərbiyā-təlimini qobul qilip ixlərnə toʻqʻrə pərk etidu. «ular roh bilan pərk etilip bəhalinixi kerəktur» — bu 14- wə 15-ayətlərdiki «pərk etix» wə «pərk etip bəhalinix» grək tilida birlə pēil bilan ipədilinidu.

2:15 «Rohqə təwə kixi» — «Rohqə təwə» (yəki «rohiy kixi») — Mukəddəs Rohning yetəkqilikidə mēngidioqan kixi.

2:15 Pənd. 28:5.

2:16 «kim Rəbning oy-kənglini qūxinip yetip, uning oʻa məsləhətqi bolalisun?» — «Yəx.» 40:13.

2:16 Yəx. 40:13; Rim. 11:34.

3:1 «ətkə təwə kixilər» — (yəki «ətlik kixilər») toʻqʻrulūq «Rimliklār oʻa» oʻa bərgən «kixir sēz»diki «ət» toʻqʻrulūq sēzimizni kēring. «ətlik kixi» əsəns hux həwərnə qobul qiloqini bilan tēhi əz gūnahlirining kükidin əzəd bolmioqan kixidur.

3:2 Ibr. 5:12; 1Pet. 2:2.

3:3 «silər ətkə təwə əməsmu, insənlər qə mēngiwatmamsilər?» — «insənlər qə» Hudaning yolida əməs, insəniyətning yolida.

3:3 1Kor. 1:11; Gal. 5:19; Yəq. 3:16.

3:4 «pəkət insənlərnəng yolida mēngəqan bolup qəlməmsilər?» — demək, Hudani tonumioqan, Rohtin toʻquqlmioqan, tēhiqə Adəmətimizning əilisigə təwə boləqan, ədətlik gūnahkār insənlər oʻa ohxax.

3:4 1Kor. 1:12.

3:5 Ros. 18:24; 1Kor. 1:12; 16:12.

3:6 «... Apollos suqərdi» — Korint xəhīridiki jəmət Pawlusning sēzləri ərkilik etikəd qiloqanidi; keyin Apollos Korint xəhīrigə bērip ixəngüqilərnə Təwrat-Zəbur toʻqʻrisidiki bilimliri ərkilik zor dərjəidə riqəbətəndürgənidi («Ros.» 18-bab).

3:6 Ros. 18:26; 19:1.

3:8 «bērk məxsəttidur» — grək tilida «birdur».

3:8 Zəb. 62:12; Yər. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Wəh. 2:23; 22:12.

3:9 «biz Hudə oʻa təwə mēhnətdaxturmiz» — bəxqə bərhil qūxəndürilūxi: «biz Huda bilan mēhnətdaxturmiz» («2Kor.» 5:20; 6:1nimu kēring).

3:9 2Kor. 6:1; Əf. 2:20; Kol. 2:7; 1Pet. 2:5.

«Korintliklarğa «1»»

¹¹ Qünki selinoğan ulni, yəni Əysa Məsihdin baxka heqkandak ulni selixka bolmaydu. ¹² Əmdi birsi bu ul üstigə altun, kümüx, qimmətlik taxlar, yaqraq, qəplər, saman salsa, ¹³ hər birining singdürgən əjrining qandaklığı körünidu; qünki xu küni uni axkarə qilidu, qünki uning mahiyiti otta körülidu; ot hər bir kixining əjrini, qandak mahiyəttin bolqanlığını sinaydu...

¹⁴ Birsining ul üstigə quroğan ixi puhta saklinip qalsa, u in'aməqə erixidu; ¹⁵ Birsining quroqini keyüp kətsə, u ziyan tartidu; u əzi qutulidu, əmma goya ottin ötüp qutulqan birsigə ohxap qalidu. ¹⁶ Əjəba, ezüqlarining Hudaning ibadəthanisi ikənlikinglarni wə Hudaning Rohining silərdə turqanlığını bilməmsilər? ¹⁷ Birsini Hudaning ibadəthanisini harab qilsa, Huda uni harab qilidu; qünki Hudaning ibadəthanisi pak-muqəddəstur, silər dəl xundaksilər.

¹⁸ Heqkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu dəwrdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun; xuning bilən u dana bolidu. ¹⁹⁻²⁰ Qünki bu dunyadiki danalığ Hudaqə nisbətən əhməklıktur; qünki: — «U danixmənlərnə öz hiyligərlikining tuzıqıqə alidu», dəp wə yənə: «Rəb danixmənlərnə oy-hiyallirining tutami yoxlugini bilidu» dəp pütüklüktur...

²¹ Xunga heqkim insan degənlərnə pəhirlinip danglimisun; qünki həmmə məwjudatlar silərgə təwədur; ²² Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas bolsun, dünya-jahən bolsun, həyat bolsun, ölüm bolsun, hazırkı ixlər bolsun, kəlgüsi ixlər bolsun, həmmisi silərgə mənəsupur; ²³ silər bolsanglar Məsihning, Məsih bolsa Hudaningkidur.

Məsihning rosullirining hizmiti

4 ¹ Birsini biz tooqruluk birnemə deməkqi bolsa, bizni Məsihning hizmətkarlırı wə Hudaning sırlırı amanət qilinoğan oqojidarlar dəp bilsun. ² Əmdi oqojidar degənlərdin tələp qilinidijini xuki, ular wapadar-sadiq boluxi kerəktur. ³ Əmma mən silər tərəpinglardin yaki baxka hərəkəndə insaniy sot tərəpidin sürüxtürüp bahalansam, bu mən üçün ziqlıqlıq ix; mən həttə ezüm tooqruluk sürüxtürüp olturmaymən. ⁴ Qünki wijdanim əyibləydiqan heqkandak ixlirimdin həwirim yox; əmma bu ixning əzi meni həqkanıy dəp aqlımaydu; meni sürüxtürüp bahalıoquqi bolsa Rəbdur. ⁵ Xunga waqti-saiti kəlmigüqə, yəni Rəb kəlmigüqə heq ix tooqruluk həküm qıqarmanglar; Rəb kəlgəndə u karangojuluktiki yoxurun ixlarni axkarılaydu, qəlb-dillardiki barlıq oy-niyətlərnə ayan qilidu; xu qaoqda hər biri Huda tərəpidin tərəplidur. ⁶ Əmma, i kerindaxlar, bu ixlarni silərnə mənəpətinglarni dəp ezümgə wə Apolloska tətbiqlidim; məqsət silər biz arqılıq «pütülgənnə dairisidin həlqıq kətmənglar» degən sawaqni eginxinglar, xundakla heqkaysinglarning məlum birsini baxka birsidin üstün dəp pəhirlinip

3:11 Yəx. 28:16; Mat. 16:18.

3:12 «birsini bu ul üstigə... qimmətlik taxlar .. salsa» — «qimmətlik taxlar» degən ohxitixning muxu yərdə omumiyl kərsətini bəlkim yaqut-gəhərlərnə əməs, bəlkı oyuloğan, binani puhta qilidıqan qattıq qıdamlıq taxlarni kərsətsə kerək. Pawlus buning kəqmə mənisini oqurmənlərnə oylinixioqə qalduridu!

3:13 «xu küni uni axkarə qilidu» — «xu küni» Məsih Əysa zəminəqə kaytıdıqan künidur.

3:13 Yəx. 8:20; 48:10; Yər. 23:29; 1Pet. 1:7; 4:12.

3:14 «Birsining ul üstigə quroğan ixi puhta saklinip qalsa...» — demək, «bir kixining ul üstigə qoyqan materialləri otka bərdaxlıq bərelisə,...».

3:16 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16; 1br. 3:6; 1Pet. 2:5.

3:18 «birsini özini bu dəwrdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun» — Məsihning «Mat.» 18:1-4də wə «Mar.» 10:13-16də eytkən səzlirini kərug.

3:18 Pənd. 3:7; Yəx. 5:21.

3:19-20 «U danixmənlərnə öz hiyligərlikining tuzıqıqə alidu» — «Ayup» 5:13. «Rəb danixmənlərnə oy-hiyallirining tutami yoxlugini bilidu» — «Zəb.» 94:11.

3:19-20 Ayup 5:13; Zəb. 94:11.

4:1 Mat. 24:45; 2Kor. 6:4; Kol. 1:25; Tit. 1:7.

4:2 Luqa 12:42.

4:3 «hərəkəndə insaniy sot tərəpidin...» — degən grek tilida «insaniy bir kün tərəpidin...». Adəmlərnə ixlirini sürüxtə qıloquqi bolsa məlum bir insannə küni əməs, bəlkı Məsihning küni, yəni qıyamət künidur.

4:4 Mis. 34:7; Ayup 9:2; Zəb. 143:2.

4:5 Dan. 7:10; Mat. 7:1; Rim. 2:1; Wəh. 20:12.

«Korintliklarğa «1» »

təkəbburlıxıp kətməslikinglar üqündur.

⁷ Qünki kim seni baxka birsidin üstün kılıdu? Sanga ata kılinoğan nərsidin baxka səndə yəne nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemixka «Məndə əsli bar idi» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən? ⁸ Silər allıkağan toyunup kətinglar! Allıkağan beyip kətinglar! Silər bizsiz padixahlar bolup həküm sürdunqlar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undakta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk! ⁹ Qünki Huda rosullar boləğan bizləрни өlümgə məhkum boləğan adəmlərdək əng ahiroğa qoyup sazayi kılıp otturioğa qıkarəğan, dəp oylaymən; qünki biz pütkül ələmgə, yəni həm pərixitilərgə həm insanlarəğa bir hil tamaxa bolduk. ¹⁰ Biz Məsih üqün əhmək sanaləğanlarmiz, əmma silər Məsihdə danasilər! Biz əjiz, əmma silər küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; ¹¹ Həzirki dəkikigiqə aq-yalınga, qangkap yürməktimiz, dum-balinip, sərgərdən, makansız bolup yürməktimiz; ¹² öz kəlimiz bilən ixləp japa tartmaqtimiz; ahanətkə qəloğanda yaxhilik tiləwatimiz; ziyənkəxlikkə uqrioğanda, qidawatimiz; ¹³ təhmətkə uqrioğanda, biz ularni qıraylıkqə towioğa ündəymiz; biz jəhənnəng daxkili, insanlarning süp-üründisi dəp qariliwatimiz, ta həziroğiqə xundak.

¹⁴ Bu ixlarni yezixim, silərni hijalətkə qaldurux üqün əməs, bəlki səyümlük balilirim süpitdə silərgə nəsihət kiliwatimən; ¹⁵ qünki silərnəng Məsihdə tümənligən tərbiyiligüqiliringlar bol-simu, silərnəng atanglar kəp əməstur; qünki mən Məsih Əysada bolup silərni hux həwər arkilik tərəldürüp ata boldum. ¹⁶ Xunga mən silərdin ötünimənki, meni ülgə kilinglar.

¹⁷ Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə boləğan öz səyümlük wə ixənglik oşlum Timotiyni yeninglarəğa əwəttim; hərəkaysi jaylardiki jamaəttə əgətkənirimgə əgixip, u silərgə Məsihdə boləğan yollir-im toqırluk əslitidu. ¹⁸ Əmma bəziliringlar, «Pawlusni yenimizəğa kəlməydu», dəp kərəngləp kətinglar; ¹⁹ birək Rəb buyrusa mən pat arida yeninglarəğa barimən; xu qəoğda mən kərəngləp kətkənlərnəng səzlrini əməs, bəlki ularda boləğan küq-qudrətni kərup bakay. ²⁰ Qünki Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-qudrəttə ispatlinidu. ²¹ Əmdi nemini halaysilər? Yeninglarəğa tayak kətürüp beriximmimu, yaki mehir-mulayimlik roğida beriximmimu?

4:6 «pütülgənnəng dairisidin halkip kətmənglar» — bu səzlər Təwratta əyni pütülmigini bilən, u Təwrat-Injildiki intayin muhim bir prinsiptur. «Koxumqə səz»imizgə qarəng.

4:6 Pənd. 3:7; Rim. 12:3.

4:7 «Kim seni baxka birsidin üstün kılıdu?» — bu soaloğa bəlkim mundak ikki toqıra jawab berilixi mumkin: (1) «məlum kixini baxka bir kixidin baxkigə qıləuqi pəkət Hudadır» xunga təkəbbur boluxnəng əsasi yok; (2) həq insannəng Hudaning uləuqlukı aldida «Mən baxkılərdin üstün» dəp təkəbbur boluxnəng əsasi yok.

—Xundak qarəymizki, (1)-jawab Pawlusnəng deməkqi boləğini kərsitidu. «Sanga ata kılinoğan nərsidin baxka səndə yəne nemə bar?» — demək, hər birimiznəng barlıki Huda tərripidin bizgə ata kılınidu; xunga «Məndə əsli xundak qəbiliyət (talant, küq, qatarlıklar...) bar idi» dəp təkəbburlıxip ketix həməkətkiktur.

4:7 Yə. 3:27; Yə. 1:17.

4:8 «Silər allıkağan toyunup kətinglar! Allıkağan beyip kətinglar! Silər bizsiz padixahlar bolup həküm sürdunqlar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undakta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk!» — xübhəsizki, bu sirlik əyətning kinayilik, məşhirlilik mənisı bar. Korint jamaıtidiki kəp adəmlər tolimu təkəbburlıxip ketip: «Biz rosul Pawlus yaki baxka rosullarəğa həq kərak əməsmiz; biz həkikətən «rohiy adəmlər»miz, intayin bilimlik, Huda aldida intayin esilzədə bolup, padixahdək bolduk» dəp kətkənidi. «Koxumqə səz»imizni kəring.

4:9 Zəb. 44:22; Rim. 8:36; 2Kor. 4:11; İbr. 10:33.

4:10 «Biz Məsih üqün əhmək sanaləğanlarmiz...» — grek tilida «biz Məsih üqün əhməklər bolduk...» — demək, kəpqilik tərripidin «əhmək» hesablanduk.

4:10 1Kor. 2:3.

4:11 Ros. 23:2.

4:12 Mat. 5:44; Luğa 6:28; 23:34; Ros. 7:60; 18:3; 20:34; Rim. 12:14; 1Tes. 2:9; 2Tes. 3:8.

4:14 1Tes. 2:11.

4:15 «silərnəng atanglar kəp əməstur» — rohiy jəhəttin boləğan atılarni kərsitidu, əlwəttə.

4:15 Ros. 18:11; Gal. 4:19; Flm. 10; Yə. 1:18.

4:16 1Kor. 11:1; Fil. 3:17; 1Tes. 1:6; 2Tes. 3:9.

4:19 Ros. 18:21; İbr. 6:3; Yə. 4:15.

4:20 «Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-qudrəttə ispatlinidu» — yaki «Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-qudrəttə namayan bolidu».

4:20 1Kor. 2:4; 1Tes. 1:5; 2Pet. 1:16.

«Korintliklarqoqa «1» »

Eqir bir gunah

5¹ Hərtərəptin xu angliniwatiduki, aranglarda buzukqilik bar ikən — bundak buzukqilik hətta taipilər arisidimu tiloja elinmaydu — u bolsimu birsining öz atisining ayaloja qeqilixtin ibarət...² Əmma silər yooqinap kərəngləp kətinglar! Bu rəzil ixni sadir kıləjan kixi arimizdin kooqliwetilsun dəp ökünüxunglarqoqa tooqra kəlməmdul?³ Qünki gərqa təndə silər bilən billə bolmisammu, əmma rohta silər bilən billə bolux süpitidə allikaqan xundak mən xu həkümni qikardimki,⁴ (həmminglar Rəb Əysa Məsihning namida jəm bolqanda, özümning rohim silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-qudritigə tayinip) —

⁵ xundak kıləjan kixining ətliri həlak kılınsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə kutkuzuluxi üqün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun...⁶ Silərning qongqilik kıləjininglar yaxhi əməs. «Kiqikkinə hemirturuq pütkül hemirmi boldurup yooqinitidu» dəp bilməmsilər?.

⁷ Kona hemirturuqni qikiriwetinglar; xuning bilən silər əsli hemirturuqsız hemirdək yengi bir zuwula bolisilər; qünki «ötüp ketix heyti»diki kəzimiz boləjan Məsih kurbanlık kılindi; ⁸ xunga heytni yaman niyətlilik wə rəzillik boləjan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylilik wə həqiqət boləjan petir nan bilən təntənə kılıp ötküzəyli...

⁹ Mən aldinki həttə silərgə buzukqilik kıləjuqılar bilən arilaxmanglar dəp yazəjanidim; ¹⁰ əmma bu deginim bu dunyadiki buzukqilik kıləjuqılar, yaki nəpsaniyətlilər, yaki kazzaplar yaki butpərəslər bilən arilaxmanglar deginim əməs; undak boləqanda dunyadin ayrilixkə məjbur bolattinglar; ¹¹ əmma həzirkə bu hetimdə yazəjanim xuki, özini «kərindax» dəp atıwaləjan əmma xundakla buzukluk kıləjuqi, nəpsaniyətlə, butpərəs, hərəkəx yaki kazzap bolsa, undak bir kixi bilən arilaxmanglar, hətta uning bilən həmdastihanmu bolmanglar...¹² Sirttikilərnəni həküm qikərip bir tərəp kıləxning mən bilən nemə munasiwiti? Ləkin iqinglardikilərnəni özünglar həküm qikərip bir tərəp kıləx silərnəni ixinglar əməsmu? ¹³ Ləkin sirttikilərnəni üstigə bolsa Huda Əzi həküm qikəridu. Xunga «bu rəzil adəmnəni aranglardin qikiriwetinglar»...

Bir-biri bilən dəwalixixkə bolamdu?

6¹ Silərning aranglarda əzara arazlık ix bolsa, uni mukəddəs bəndilərnəni bir tərəp kıləxioja tapxurmay, həkəniysizlarning aldidə dəwalixixkə petinalamsilər? ² Mukəddəs bəndilərnəni

5:1 Law. 18:8; Kan. 27:20.

5:5 «xundak kıləjan kixining ətliri həlak kılınsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə kutkuzuluxi üqün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun» — bu ix (baxkiqə eytkanda, «Xəytanning ilkiğə kayturux») tooqroluk «kəxumqə səz»imizni kəring. Bəzi alimlar «ətliri» degənni rohiy həjəttin qüxəndüridu, demək, bu ix kixining özining gunahlık təbiiti, yaki Korintiki pütkül jamaəttə «gunahlık təbiitidin qikəjan ixlar»ni kərsitidu, dəp kəraydu. Biz muxu yərdiki «ətliri»ni jismaniy həjəttin qüxinimiz. «Kəxumqə səz»imizdə buning asasını kərsitimiz.

5:5 1Tim. 1:20.

5:6 Gal. 5:9.

5:7 Yəx. 53:7; Yh. 1:29; 1Kor. 15:3.

5:8 «xunga heytni yaman niyətlilik wə rəzillik boləjan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylilik wə həqiqət boləjan petir nan bilən təntənə kılıp ötküzəyli» — İsrailning «ötüp ketix heyti», uningdin keyinki «petir nan heyti» wə ularning simwolluk əhmiyiti tooqroluk «kəxumqə səz»imizni, xundakla «Lawiylar»diki «kəxumqə səz»nimu kəring.

5:8 Mis. 12:3,15; Kan. 16:3.

5:9 Kan. 7:2; Mat. 18:17; 2Kor. 6:14; Əf. 5:11; 2Tes. 3:14.

5:11 «özini «kərindax» dəp atıwaləjan...» — «kərindax» — özining etiqad yolida kərindax dəp ataləjan.

5:11 Qəl. 12:14; Mat. 18:17; 2Tes. 3:14; 2Yuhə. 10.

5:12 «Sirttikilərnəni həküm qikərip bir tərəp kıləxning mən bilən nemə munasiwiti? Ləkin iqinglardikilərnəni özünglar həküm qikərip bir tərəp kıləx silərnəni ixinglar əməsmu?» — «sirttikilər» jamaəttin sirt turojanlarni, «iqidikilər» jamaətning iqidə boləjanlarni kərsitidu, əlwəttə.

5:13 «bu rəzil adəmnəni aranglardin qikiriwetinglar» — muxu səzlər Təwrat, «Kan.» 17:7, 19:9, 22:2, 24:7din ilinəjan.

5:13 Kan. 17:7

6:1 «Silərning aranglarda əzara arazlık ix bolsa, uni mukəddəs bəndilərnəni bir tərəp kıləxioja tapxurmay, həkəniysizlarning aldidə dəwalixixkə petinalamsilər?» — «petinalamsilər?» — Hudaning bu ixlarəja kəratkən qəzipigə yüzlənixkə petinalamsilər?, demək.

«Korintliklar oʻq 1»

dunyani sorak qildioqanlikini bilmamsilar? Əgər dunyani silər sorak qildioqan ix bolsa, əmdi zioʻr qir qilik ixlarni həl kilixkə yarimamsilar? ³ Pərixtilər üstidinmu həküm qikiridioqanlikimizni bilmamsilar? Xundak boləqanikən, bu həyattiki ixlarni həl kilix kənqilik ix idi? ⁴ Silərdə muxu həyattiki ixlər üstidin həküm kilix zərür tepiloqanda, jamaət arisida təwən dəp qaraloqanlarni uni həl kilixkə salmamsilar? ⁵ Muxularni silərnə hijalətkə kəldurux üqün dəwatimən. Əjəba, aranglarda əz kərindaxliri otturida həküm qikərojudək dana kixi yokmu, hətta birimu yokmu? ⁶ Uning ornida, kərindax bilən kərindax dəwalixiwatidu, — wə kapirlər aldida xundak kilidu! ⁷ Əməliyəttə əz aranglarda dəwalarning boləqanlikining əzi silərgə nisbətən bir əyibtur. Nemixkə uwalqilikkə qidimaysilər? Nemixkə nahəkqilikkə yol koymaysilər? ⁸ Əksi qə, silər nahəkqilik kiliwatisilər, hiyanət kiliwatisilər, yənə kelip kərindaxliringlar oʻq xundak kilisilər! ⁹ Həkqaniysizlarning Hudaning padixahlikioqə warislik kilalmaydioqanlikini bilmamsilar? Al-dinip kətmənglar! Buzukqilik qiloquqilar, butpərəslər, zina qiloquqilar, bəqqiwazlar, baxkə ərlər bilən buzukluk qiloquqilar. ¹⁰ soqrilar, nəpsaniyətgilər, hərəkkəxlər, təhməthorlar yaki aldamqi-kazzaplar Hudaning padixahlikioqə warislik kilalmaydu; ¹¹ bəzinglar dərwəkə xundak boləqansilər; əmma silər Rəb Əysa Məsihning namida wə Hudayimizning Rohi bilən yuyulduqlar, pak-mukəddəs kilindinglar, həkqaniy kilindinglar.

Teninglar Hudaning ibadəthanisidur

¹² «Həmmə nərsə manga həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə manga həlaldu», əmma mən heqkəndək nərsining humarioqə kul bolmaymən. ¹³ «Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməklilər üqündur»; əmma Huda u wə bu hər ikkisini yokkə qikiridu; tən bolsa buzukqilik üqün əməs, bəlki Rəb üqündur; Rəb tən üqündur. ¹⁴ Huda Rəbni tirildürdi, xuningdək biznimu Əz kudriti bilən olümdin tirildüridu. ¹⁵ Teninglarning Məsihning əzaliri ikənlikini bilmamsilar? Undakta, Məsihning əzalirini elip, pahixə ayalning əzaliri kilsam bolamdu? Hərgiz bolmaydu! ¹⁶ Kim pahixə ayal bilən baqlənoqan bolsa uning bilən bir tən bolidu, dəp bilmamsilar? Qünki «ər-ayal ikkisi bir tən bolidu» — deyilgənidi. ¹⁷ Əmma Rəbgə baqlənoquqi bolsa Uning bilən bir rohtur. ¹⁸ Buzukluktin keqinglar. «Insanlarning hər bir sadir qiloqan gunahı əz tenining sirtida bolidu!» — əmma buzukluk sadir qiloquqi əz tenigə qarxi gunah kilidu. ¹⁹ Silərnəning teninglar silərnə turaloqu qiloqan, Huda tərripidin silərgə iltipət

6:2 Mat. 19:28; Luqə 22:30.

6:3 «mukəddəs bəndilirining dunya üstidin sorak kilixi ... 2-ayət ... Pərixtilər üstidinmu həküm qikirixi» — bu ixlər toqruluk «kozumqə sez»imizni kərüng.

6:4 «jamaət arisida təwən dəp qaraloqanlarni uni həl kilixkə salmamsilar?» — baxkə birhil tərjimisi: «uni həl kilixkə jamaəttə heq orni yoklarni salamsilar?». Ləkin 5-ayətnimu kərüng.

6:7 Pənd. 20:22; Mat. 5:39; Rim. 12:17; 1Tes. 5:15; 1Pet. 3:9.

6:9 Gal. 5:19; Əf. 5:5; Wəh. 22:15.

6:11 Əf. 2:2; Kol. 3:7; Tit. 3:3; İbr. 10:22.

6:12 «həmmə nərsə manga həlaldu» — bu sez-ibarə bəlkim Korintliklər üqün İnşildiki yemək-ıqməklər toqruluk boləqan təlimlərnəning bir kışkərtilmisi boluxi mumkin. Bu həkikətkə yəkin boləqini bilən, Pawlus hazır ular oʻq yemək-ıqməklər toqruluk baxkə tərəplərdinmu oylax kərək, dəp təlim bərməkqi.

6:12 1Kor. 10:23.

6:13 «Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməklilər üqündur» — baxki qə eytkanda: «yeməklilər kərsakni toydurux üqün, kərsak bolsa yeməklilərnə singdürux üqün». Korintliklərdin bəziliri bu gəpni baxkə ixlər oʻq tətbiqləp, «tenimizning hər kəndək ehtiyajliri yaki arzu-həwaslirini haliqanqə kənduruwərsək bolidu» dəp oylaytti. Ləkin, jinsiy əhləksizlikkə kəlsək bu toqra əməs, əlwəttə. «Rəb tən üqündur» — adəmnə həyran kilərlük bu bayan toqruluk «kozumqə sez»imizni kərüng.

6:14 Rim. 8:11; 2Kor. 4:14.

6:16 «ər-ayal ikkisi bir tən bolidu» — bu Hudaning Adəm'atimiz wə Həwa'animiz toqruluk boləqan səzi («Yar.» 2:24); bu sez hər bir ər-ayallik munasiwəttə əməlgə axurulidu.

6:16 Yar. 2:24; Mat. 19:5; Mar. 10:8; Əf. 5:31.

6:17 Əz. 36:26-28; 1Kor. 12:13; Yar. 2:24

6:18 «Insanlarning hər bir qiloqan gunahı əz tenining sirtida bolidu!» — bəzi alimlar, bu sezlərnə Pawlusning əziningki, dəp karaydu; əmma baxkə gunahlırimiz (məsilən, nəpsaniyətgilik, hərəkkəxlilik)mu tenimizgə yaman təsir yətküzməmdu?

«Korintliklarqo «1» »

kilinoqan Mukəddəs Rohning ibadəthanisi, silər əzünglarni əzümningki əməs dəp bilməmsilər?..

²⁰ Qünki silər qong bədəl bilən setiwelinoqansilər; xunga teninglarda Hudani uluqqlanglar..

Tənha həyat wə ər-ayallik

7¹ Əmdi hazır silər hetinglarda otturioqo qoyqan soallarqo kələyli, — «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yaxxidur»..

² Durus. Əmma buzukqiliklardin saklinix üqün, hər bir ərkəkning əzining ayali bolsun, hər bir ayalning əzining eri bolsun.³ Ər ayaloqo nisbətən ərlük məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallik məjburiyitini ada kılsun..⁴ Ayal əz tenining igisi əməs, bəlkı erı uning igisidir; xuningoqo ohxaxla, ər əz tenining igisi əməs, bəlkı ayali uning igisidir.⁵ Pəkət pütün zehninglar bilən dualoroqo berilik məqsitidə əz makullukunglar bilən waqtinqə birgə yatmaslikqə kelixkəndinla baxqa, ər-ayal əzara bir-birining jinsiy hək-təlipini rət kılsun. Xundak əlahidə məzgildin keyin yənə birgə bolunglar. Bolmisa, əzünglarni tutuwalalmaydioqanlikinglardin Xəytan silərni azdurux pursitini tepixi mumkin..⁶ Əmma mundak deyixim buyruk yolida əməs, bəlkı məslihət yolididir..⁷ Əmdi mən barlik adəmlərnin mənə ohxax boytaq boluxini halayttim; ləkin bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən əz iltpati bar; birsı undak, yənə birsı bundak..⁸ Əmma mən jorisiz tənha yaxioqanlar wə tullaroqo xuni eytimənki, məndək tənha turıwərsə yaxhi bolidu; ⁹ əmma əzünglarni tutuwalalmisanglar, nikaqlininglar; qünki ixk otida keygəndin kərə nikaqlık bolqan yaxhi..

¹⁰ Əmma nikaqlanoqanlarqo kəlsək, ularqo mən xuni tapılaymənki, — (bu əməliyəttə mənning tapilioqinim əməs, yənıla Rəbningki), ayal eridin ajraxmisun..¹¹ (əmma u ajraxqan bolsa, u tənha ətsun, yaki erı bilən yarixiwalusun); wə ərmu ayalini qoyup bərmisun. ¹² Qaloqanliringlarqo kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), kərindaxning etikadsiz ayali bolsa wə

Yətküzidu, əlwəttə. Xunga bizningqə bu sözlərnı Korintliklarning əzliriningki hata kəzkarixı dəp oylaymız; ular bu sözni buzukluk (wə baxqa «jismaniy» gunahları) kılixkə bahənə kılattı. Pawlus uni əmdilikdə ularning hata kəzkarıxlirini toqrılmaqkı boluwatattı.

6:19 «Huda tərəpidin silərgə iltpat kılınoqan» — bizningqə «silərgə iltpat kılınoqan» degənlik «Mukəddəs Roh»ni kərsitidu. Xundakmu mumkinlik barkı, u bu ayəttiki «silərnin teninglar» yaki «ibadəthana»ni kərsitidu.

6:19 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16; Əf. 2:21; İbr. 3:6; 1Pet. 2:5.

6:20 1Kor. 7:23; Gal. 3:13; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18.

7:1 «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yaxxidur» — «ər ayal zatining tenigə təgmisə (jinsiy munasiwəttə birgə bolux, yaki toy kılixni kərsitidu) yaxhi ıxtur» degən səzlar toqruluk; — Əhwəloqə kəriqanda Korintliklər arisida: «Toy kılmay, pəkət Rəbning hizmitidə bolux yaxhi» yaki «Ər-ayallik jinsiy munasiwiti yaxhi əməs, jinsiy munasiwət ətküzülmisun, kəprək dua-tilawətkə berilisun» degəndək gəplər tarkəloqan boluxi mumkin. Pawlus bu yərdə muxu məsililər toqruluk səzliməkqi.

7:3 «ər ayaloqo nisbətən ərlük məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallik məjburiyitini ada kılsun» — «ərlük məjburiyiti», «ayallik məjburiyiti» jinsiy həqlikni əz iqigə alidu, əlwəttə.

7:3 1Pet. 3:7.

7:5 Yo. 2:16.

7:6 «Əmma mundak deyixim buyruk yolida əməs» — bu ayəttiki «deyixim»ni bəzi alimlər «waqitlik ayrılip turux toqrısidi ki bir təklip, buyruk əməs» dəp qüxinidu, «Əmma mundak deginim buyruk yolida əməs, bəlkı məslihət yolididir» dəp təjima kılidu. Yənə bəzilər bizning təjiminimizdək «deginim»ni Pawlusning ər-ayallik oqruluk hazır eytkən barlik səzliri dəp kərap, «Bu deginim buyruk yolida əməs, bəlkı ruhsət yolida...» dəp təjima kılidu (7-ayətnı kəring).

7:7 «bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən əz iltpati bar» — yəni, bala-qakilik bolux, yaki tənha bolux. Pawlus əzi tənha bolup, pütün ömridə ailisiz həl də Hudaning hizmitidə bolqan.

7:7 Mat. 19:12; Ros. 26:29; 1Kor. 12:11.

7:8 «Əmma mən jorisiz tənha yaxioqanlar wə tullaroqo xuni eytimənki...» — muxu ayəttiki «jorisiz tənha yaxioqanlar» degən səz grek tilida əz jorisidin (məyli ərdin, məyli ayaldin, ölüm tərəpidin yaki kanun tərəpidin) ajrixip kətkənlərnı kərsitidu, wə xundakla toy kılmioqanlarnimu əz iqigə alidu.

7:9 1Tim. 5:14.

7:10 «Əmma nikaqlanoqanlarqo kəlsək, ularqo mən xuni tapılaymənki, — bu əməliyəttə mənning tapilioqinim əməs, yənıla Rəbningki...» — Pawlus əz təlimini Rəb Əysaning yər yüzidə turoqan waqitdiki təlimidin ayrıwetidu. Bu ix toqruluk wə omumən bu bab üsıtidə «qoxumqə səz»imizni kəring.

7:10 Mal. 2:14; Mat. 5:32; 19:9; Mar. 10:11; Lukə 16:18.

«Korintliklar oʻq 1»

ayali uning bilan turuwerixkə razi bolsa, u uni qoyup bərmisun;¹³ etiqadqi ayalning etiqadsiz eri bolsa wə eri uning bilan turuwerixkə razi bolsa, u eridin ajrixip kətmisun.¹⁴ Qünki etiqadsiz ər bolsa etiqad kıloqan ayalda pak dəp həsəblinidu; etiqadsiz ayal bolsa etiqad kıloqan kərindaxta pak dəp həsəblinidu; bolmisa, pərzəntliringlar hərəmdin boləqan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi.¹⁵ Lekin etiqadsiz boləqan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundək əhwallarda kərindax aka-ukilar, hədə-singillar nikah məjburiyyətə baolınip qaləqan bolmaydu; kəndəkla bolmisun Huda bizni inək-hatirəmlikte yaxaxkə qakıroqandur.¹⁶ Əy etiqadqi ayal, eringni etiqad kıldurup kutulduralaydioqanliqningni nədin bilisən? Əy etiqadqi ər, hotunungni etiqad kıldurup kutulduralaydioqanliqningni nədin bilisən?

Etikad yolioqə qakiriloqan waqıttiki salahiyətte turiweringlar

¹⁷ Halbuki, Rəb hərəkəsimizəqə kəndək təksim kıləqan bolsa, kəndək halətte qakıroqan bolsa, u xuningdə mengiwərsun; mən həmmə jamaətlərdə xundək yolyorukni tapilaymən.¹⁸ Birsı sünnətlik halətte qakirildimu? U kayta sünnətsiz kılınmisun; birsi sünnətsiz halətte qakirildimu? U əmdi sünnət kılınmisun.¹⁹ Sünnətlik bolux heqnərsə həsəblanmas, sünnətsiz boluxmu heqnərsə həsəblanmas; hesab bolıdıqini Hudaning əmrlirigə əməl kılıxtın ibarəttur.²⁰ Hərkim kaysi halətte qakiriloqan bolsa, xu halətte kalsun.²¹ Sən qakiriloqanda kul halitidə idingmu? Uning bilan karing bolmisun; lekin əgər hərlik pürsiti kəlsə, uni qolungdin bərmə.²² Qünki Rəbtə qakiriloqan kul bolsa Rəbning hər adimidur; uningəqə ohxax, qakirilip hər boləquqimu Məsihning kulidur.²³ Silər qong bədəl bilan setiwelindinglar; insanlarəqə kul bolmanglar.²⁴ I kərindaxlar, hərbinglar kaysi halətte qakiriloqan bolsanglar, xu halətte Huda bilan billə turunglar.

Tənha yaxax

²⁵ Əmma nikahlanmioqanlar toqruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim; xundəktimu Rəbdin boləqan rəhim-xəpəkətkə muyəssər boləqanliqim üqün sadik adəm süpitidə öz pikrimni eytimən..

²⁶ Əmdi hazırki kıyinqılıkqə kəriqanda, ər kixining xu tənha halətte boluxini yaxhi ix dəymən..

²⁷ Ayaləqə baolənoqan bolsang, undəkta, uning bilan ajrixixni oylima; ayalıngdin ajrixip

7:12 «Kəloqanliringlarəqə kəlsək, mən xuni eytimənki bu Rəbning eytkini əməs, ...» — Rəb əysə yər yüzidə boləqinida bu ixlar toqruluk təlim bərməgənidi.

7:14 «Qünki etiqadsiz ər bolsa etiqad kıləqan ayalda pak dəp həsəblinidu; etiqadsiz ayal bolsa etiqad kıləqan kərindaxta pak dəp həsəblinidu; bolmisa, pərzəntliringlar hərəmdin boləqan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi» — bu ayətkə kəriqanda, Korinttiki bəzilər «etiqadqi ər yaki ayalning jorisi əysə Məsihkə etiqad kılmiqan bolsa undəkta ularning nikahı buləqanoqan bolıdu, xunga ular ajrixixi kərək, xundəkla baliliri «həram»din boləqan bolıdu» dəp karaydu. Bundək kəzkarax hata.

7:15 «Lekin etiqadsiz boləqan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundək əhwallarda kərindax ... nikah məjburiyyətə baolınip qaləqan bolmaydu; kəndəkla bolmisun Huda bizni inək-hatirəmlikte yaxaxkə qakıroqandur» — bu muhim ayət toqruluk «qoxumqə səz»imizni kəriq.

7:16 «Əy etiqadqi ayal, eringni etiqad kıldurup kutulduralaydioqanliqningni nədin bilisən? Əy etiqadqi ər, hotunungni etiqad kıldurup kutulduralaydioqanliqningni nədin bilisən?» — bizningəqə Paulus muxu yərdə, ixənmigən jora nikahın ajraxmakqi boləqan bolsa, uni etiqad kıldurup kutkuzux pəkət Hudaningla kılıdioqan ixidur, biz ajiz bəndilarning kılıdioqan ixı əməs, xunga (jorisining kətküsi bolsa) uni ərkinlikkə qoyuwərgin, deməkqi. «Qoxumqə səz»imizni yənə kəriq.

7:16 1Pet. 3:1.

7:18 «Birsı sünnətlik halətte qakirildimu? U kayta sünnətsiz kılınmisun» — bəzi Yəhudiylar məlum səwəblərdin sünnitidin hijil bolup, «yət ələrdək bolay» dəp, əzini «sünnətsiz» kərsətməkqi bolup birhil operatsiyəni kılduratti.

7:20 «Hərkim kaysi halətte qakiriloqan bolsa, xu halətte kalsun» — «kaysi halətte qakiriloqan bolsa...» gres tilidə «kəndək qakiriloqanliki bolsa...» deyilidu. Demək, Huda hərbirimizni Məsihgə qakıroqinida, əhwal-həlitimizni bilip, u həlitimizni Uning yolida ixlətməkqi bolıdu.

7:20 Əf. 4:1; Fil. 1:27; Kol. 1:10; 1Tes. 2:12.

7:23 1Kor. 6:20; Ibr. 9:12; 1Pet. 1:18.

7:25 «... nikahlanmioqanlar toqruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim...» — muxu yərdə «nikahlanmioqanlar» bolsa heqqaqan jinsiy munasiwət ötküzüp bəkmioqan pak yigıt yaki pak kizlarni kərsitidu, dəp karaymiz. Bəzi alimlar bu səz pəkət kizlarni kərsitidu, dəp karaydu. Əmdi 36-ayətkə karaydioqan bolsək, bu ayət həm yigıtlərnimu həm kizlərnimu kərsitidoqanliqini baykaymiz.

7:26 «Əmdi hazırki kıyinqılıkqə kəriqanda, ...» — Paulus muxu hətni yazoqan waqıtta Rim imperiyəsi boyıqə kəp sandiki ixəngüqilə zor ziyənkəlikkə uqrawatatti.

kættingmu? Undakta yonə oylinixni oylima. ²⁸ Lekin oylənsəng, sən gunah kılojan bolmaysən; wə nikahlanmiojanlar nikahlınsa, ularmu gunah kılojan bolmaydu. Əmma xundak kılsa ular jismaniy jəhəttə japaqə uqraydu; mening siləрни uningdin haliy kıloqum bar. ²⁹ Əmma xuni degüm barki, i qerindaxlar — wakit kıskidur. Xunga ayallik boləjanlar ayalsizlardək bolsun; ³⁰ matəm tutkanlar matəm tutmiojanlardək bolsun; bəht-huxallikta boləjanlar bəht-huxallikta bolmiojanlardək bolsun; mal-mülük setiwəlojanlar mal-mülüksizlardək bolsun; ³¹ bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən boləjanlar dunyani əzining təəllukati dəp bilmişun; qünki bu dunyadiki həzirkı hələt ətüp ketidu. ³² Əmma silərnin oymisiz boluxunglarni halaymən. Ayalsiz kixi bolsa Rəbning ixlirini oylaydu, qandak kılip Rəbni hursən kılixning ojemidə bolidu. ³³ Əmma ayallik kixi qandak kılip ayalini hursən kılix üçün bu dunyadiki ixlarning ojemidə bolidu; ³⁴ Yonə kelip ayal wə nikahlanmiojan kıznin otturisida pərk bar; nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirinin, qandak kılip həm təndə həm rohta pak-mukəddəs boluxning ojemidə bolidu; əmma yatlik boləjan ayal qandak kılip erini hursən kılix üçün, bu dunyadiki ixlarning ojemidə bolidu. ³⁵ Əmma mən bu səzni silərnin mənəpətinglarni kəzdə tutup dəwatimən; boynunglarqə sirtmak selix üçün əməs, bəlki ixlirlərlərnin güzəl boluxi, kənglūnglar bəlūnmigən hələdə Rəbgə berilip Uni kütüxūnglar üçün dəwatimən.

³⁶ Əmma əgər birsı niyət kılojan kızoqə nisbətən muamiləmnin durus bolmiojan yeri bar dəp qarisa, u kız yaxlik baharidin ətüp kətkən bolsa, ikkisi əzini tutuwalalmisa, u haliqinini kılsun, u gunah kılojan bolmaydu; ular nikah kılsun. ³⁷ Birək, birsı əz kənglidə mukim turup, həqkəndak ixk besimi astida bolmay, bəlki əz iradisini baxkurup, kənglidə niyət kılojan kızini əmrigə almaslikni qarar kılojan bolsa, yaxhi kılojan bolidu. ³⁸ Kıskisi, oyləngənnin oylənginimu yaxhi ix, oylənmigənnin oylənmiginimu tehimu yaxhi ix.

³⁹ Eri həyat qəoqda ayali uningəoə baqlənoqəndur; əmma eri əlūmdə uhliojan bolsa, u haliqəjan kixigə (pəkət Rəbdə, əlwəttə) nikahlinixkə ərkin bolidu. ⁴⁰ Lekin qariximqə u tul qəlsa, tehimu bəhtlik bolidu; məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixininim!

7:28 «Əmma xundak kılsa ular jismaniy jəhəttə japaqə uqraydu» — Pawlusning bu səzi, hər bir ər-ayalliktki normal munasiwəttə boləjan muxəkkət-japalar, egiz-pəsilklər toqruluk eytilidu, dəp qaraymiz. Uning üstigə axu dəwərdiki ziyənkəxlik astidimu ər-ayallarning bir-birigə boləjan muhəbbiti üçün, bir-birini eojiriliqtkin ayax üçün tartkan dərd-ələmliri tehimu eojir boluxi mumkin idi.

7:29 «wakit kıskidur. Xunga ayallik boləjanlar ayalsizlardək bolsun...» — 31-ayəttiki izahətni kəring.

7:31 «... bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən boləjanlar dunyani əzining təəllukati dəp bilmişun; qünki bu dunyadiki həzirkı hələt ətüp ketidu» — «wakit kıskidur» 29-31-ayətlərdə Pawlus ularəoə barlik wakitni, Hudaning hizmiridə bolux pərsətlirini qədirləxni dəwət kilidu. Uning əsasiy mənisı, muxu dunyadiki bəht-bayliklər bizdə bolsa ularin huzurlənsək bolidu, ləkin muxu ələm «bəx künlik» boləoəqə, Hudaning hizmitidə, mənggölük paydilik boləjan ixlarəoə qarap mənqiximizəoə toqra kelidu, deməkqi.

7:31 Yəx. 40:6; Yəq. 1:10; 4:14; 1Pət. 1:24; 1Yuhə. 2:17.

7:32 1Tim. 5:5.

7:36 «Əgər birsı niyət kılojan kızoqə nisbətən muamiləmnin durus bolmiojan yeri bar dəp qarisa...» — «niyət kıliojan kızi» dēgənnin bəxkə bir qūxəngisi «wədiləxkən kızi». Ixkəlip, bu ayət boyiqə, toq kilmiojan ər kixi kənglidə bir kızni oylaydu. Kızoqə «muamiləmnin durus bolmiojan yeri bar» dēgənliki bəlkim: (1) kızoqə boləjan ixkəni səz yəki hərəkət bilən bildürəxtin əzini tutuwaləmaslik, ləkin uningəoə tehi enik wədə kıləmaslik, xundakla kızni kıynax; yəki (2) kızoqə wədə bərgəndin keyin yonə ikkilənip wakitni kaynigə sürəx, xundakla kızni kıynax; yəki (3) toynin wakitini bəkitkən bolsimu, ular toq wakitni kütüxkə əzirlirni tutuwalalmisa, toyni baldurraq kılsa bolidu. Kıskisi, oqul balilərnin kızlərnin səyğəsi yəki həssiyətlirni bilən oynixixioqə hərgiz bolmaydu.

—Tolux ayətnin bəxkə birhil təjərimisi: «Əmma əgər birsı əzining tənhalikioqə qarap namuwəpik yūrgən bolsa, yaxlik baharidin ətüp kətkən bolsa, əzini tutuwalalmisa, u haliqiniqə kılsun, u gunah kılojan bolmaydu; ular nikah kılsun» yonə bəxkə təjərimilərimu bar; «qəoxumqə səz»imizni kəring.

7:39 «Eri əlūmdə uhliojan bolsa» — muxu səz, əlūp kətkənlikni kərsitidu. Təwərat-Injil boyiqə etiqədqəlarəoə nisbətən əlūx pəkət wakitlik uhlah, halas. «u haliqəjan kixigə pəkət Rəbdə, əlwəttə nikahlinixkə ərkin bolidu» — «pəkət Rəbdə (nikahlınsun)» — (1) pəkət etiqədqəoə nikahlınsun; (2) Rəbning xəhsiy yəlorukı bilən nikahlınsun, dēgən ikki mənini əz iqigə əlixı mumkin.

7:39 Rim. 7:2.

7:40 «məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixininim!» — bu kinayilik səz. Korint xəhəridiki jamaəttiki bəzi ədəmlər əzirlirni «pəyoəmbər» həsəbləp, Pawlusning səzirlirni qəbil kılmaytti (14:36, 37ni kəring).

7:40 1Tes. 4:8.

«Korintliklar qoʻl yozmasi 1»

Butlar qoʻl yozmasi taʼlimlari

8¹ ʻEndi «butlar qoʻl yozmasi taʼlimlari» masilisi qalayli. «Hamimizda bilim bar» dap bilimiz. Hox, birak bilim bolsa adomni koranglitidu; mehır-muhabbat bolsa adomni kuridu..² «Mening bilimim bar» dap hesabliqan kixi, amalıyatta heqnemini tehi bilixka tegixlik darijida bilmigan bolidu..³ Emma Hudani seygān kixi bolsa, u Uning tarıpidin tonulidu..⁴ Hox, ʻmıdi «butlar qoʻl yozmasi taʼlimlari» toqruluk — bizga malumki, «Jahanda but degān heqnemā hesablanmaydu», wā «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur»..⁵ Gergā nuroqun atalmix ilahlar bar bolsimu — mayli ular zeminda yaki asmanda turidu dap qarilixidin ketʻiynazār (darwaka «ilahlar» kēp, wā «rēb»lār kēptur)⁶ birak biz uqun pākēta bir Huda, yēni Ata bardur. Uningdin barlik mawjudatlar apirida bolqan, bizmu Uning uqun mawjut bolqanmiz; xuningdāk, birla Rēb, yēni Əysa Mēsih bardur. Pütkül mawjudatlar U arkilik mawjut, bizmu U arkilik hayatmiz..

⁷ Emma bundak bilim hamimizda tehi yoktur; tehi butlar qoʻl yozmasi kēndürülginidin halas bolmioqan bēzi ixāngüqilār bolsa muxundak taamlarni «butka atap nēzir qilinoqan» dap bilip yēydu; xundakla ularning wıjdani ajiz bolqaqka, buloqanoqan bolidu..⁸ Əmalıyatta taamlarning əzliri bizni Huda bilēn yaraxturalmaydu; yemisāk bizning kēmqilikimiz hesablanmaydu, yegān bolsāk artuq qilikmu hesablanmaydu..⁹ Birak hārhalda yeyix ērkinliklarning ajizlar qo putlikaxang bolmaslik qo kēngül qoyunglar..¹⁰ Qünki ajiz bir bēnda bilimi bar bolqan sening buthanidiki dastihanda olturup yegānlikingni kērsā, undakta u ēz ajiz wıjdani qo karxi halda butlar qo atap nēzir qilinoqan taamlarni yeyixka «qurulu kükęytilidıoqan» bolmamdu?¹¹ Xuning bilēn Mēsih uning nijati uqun ēlgān, sening kērindixing bolqan bu ajiz bēnda sening biliming wıjadin halak bolidu..

¹² Xu yol bilēn kērindaxlar qo ziyan yētküzü qunah kilip, ularning ajiz wıjdani zāhimlēndürü q, Mēsihkā karxi qunah kilıwatisilār..¹³ Xunga, āgār birār taam ēz kērindiximni yikıtidıoqan kiltak bolsa, kērindiximni yikıtmaslikim uqun mēn mēnggü qo gēxni ketʻiy yemāymēn..

8:1 «ʻmıdi «butlar qoʻl yozmasi taʼlimlari» masilisi qalayli» — Korint xāhıridikilērnıng kēpinqisi bolsa butpārās bolup, ular butlar qo qokunux uqun butka atap nēzir qilinoqan gēxni yēytti. Korintliklarning toy wā baxka murasimlirimu buthanilarda ētküzülü q, butka atap nēzir qilinoqan gēxlār dastihano q qoyulatti. U qaoqlarda bundak gēxni yeyix-yemāslik yaki buthanida ētküzül gēn murasimlar qo katnixix-katnaxmaslik ētikād qılar uqun qong bir masila bolqan. «mehır-muhabbat bolsa adami kuridu» — «rohıy kurux» («adami kurux») toqruluk «Rimliklar qo»diki kirix se z»imizni kēring.

8:2 «Mening bilimim bar» dap hesabliqan kixi, amalıyatta heqnemini tehi bilixka tegixlik darijida bilmigan bolidu» — bu ajayib bayan toqruluk «qoxum qo se z»imizni kēring.

8:3 «Emma Hudani seygān kixi bolsa, u Uning tarıpidin tonulidu» — «Huda tarıpidin tonulidu» — bēlkim, Huda uni bilip «bu kixi Mening adimim» dap ētirap kilidu, demāk qı.

8:4 «Jahanda but degān heqnemā hesablanmaydu» wā «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur» — 1-ayēttiki «hamimizda bilim bar», «bu dunyada but degān heqnērsā əmās» wā «Hudadin baxka heq ilah yoktur» bēlkim bu Korint jamaitidikilār əzlirining xuaridāk daim eytidıoqan se zlar idi.

8:4 Qan. 4:39; Rim. 14:14; 1Kor. 10:19; Əf. 4:6.

8:6 Mal. 2:10; Yh. 13:13; 1Kor. 12:3; Əf. 4:6; Fil. 2:11.

8:7 1Kor. 10:28.

8:8 Rim. 14:17.

8:9 Gal. 5:13.

8:10 «Qünki ajiz bir bēnda bilimi bar bolqan sening buthanidiki dastihanda olturup yegānlikingni kērsā, undakta u ēz ajiz wıjdani qo karxi halda butlar qo atap nēzir qilinoqan taamlarni yeyixka «qurulu kükęytilidıoqan» bolmamdu?» — bu ayē toqruluk ikki eo q gāp kilix kerāk. Birin qı, kona zamanlarda kēp buthanilar qo munasiwētlık «axhanılar», «restoranlar» bar idi. Māksiti butpārāslik əmās, bēlkim pākēt payda kēruxtın ibarēt idi. Emma satqān taamlarning kēpinqisi bēlkim hēklār xu buthanida butlar qo atap qilqan nērsilār boluxi mumkin idi. Xuning bilēn bir wakıtta nuroqun kixilār bundak taamni yeyixning ēzini «sawablik ix», «tēlaylik ix» dap qarixi mumkin.

–Ikkin qı, Pawlusning «uning wıjdani... «qurulu kükęytilidıoqan» degēn se zı kinayilik gāp. Māz kur se zni yukir qı «muhābbāt (adami, yāni adammıng rohinı kuridu» degēn se z bilēn selixtuximiz kerāk. «Muhābbātnıng kuruxıning nētijisi yahxi, əlwātta; lekin muxu ayēttā «bilimi bar» adammıng hārēkiti ajiz kērindixini ēz wıjdani qo hilaplik kilixka «kurup kükęytilidu».

8:11 Rim. 14:15.

8:13 Rim. 14:21; 2Kor. 11:29.

«Korintliklarqoqa «1»»

Pawlusning k p rosulluk h k-h k klirini ixl tm sliki

9¹ M n  rkin  m smu? M n rosul  m smu? M n R bbimiz  ysa M sih ni k rg n  m smu? Sil r  z nglar mening R bd  bol jan  jrim  m smu?..²  g r baxkilarqoqa nisb t n rosul d p h sabl nmisam, m n heq bolmioqanda sil rg  rosul boldum; q nki  z nglar R bd  mening rosul bol janlikimni t stiklioqan m h urdursil r.

³ Meni s r xt  kilmakq  bol janlarqoqa bol jan jawabim mundak; — ⁴ Bizl rning y p-iqixk  h k kimiz bar  m smu?..⁵ Bizning baxka rosullar, R bning  z iniliri w  Kefasning kil j nidad k, etikadq  bir singilni  mrimizg  elip s p rd  h mrah kilip y r x h k kimiz yokmu?..⁶  j ba, p k t Barnabas bil n meningla  mg k kilmaslikk  h k kimiz yokmu?..⁷ Kim hiraj tni  zi t l p  sk r bolup j ngg  qikidu? Kim  z mzar bina kilip uning mewisidin yem ydu? Kaysi pada bakk uq  padining s tidin iqm ydu?..⁸ Bu deg nlirim p k t insani y zkarax boyiq  eytiloqanmu? T wrat-q nunning  zidimu ohxax deyilg n  m smu?..⁹ Q nki Musa ja q x r lg n kanunda: «Haman t pk n  k zning a zjoq a k x k salma» d p p t lg ndur. Huda  k zl rgila k y ng nmu,..¹⁰ yaki buni p k t bizl rni d p eytk nmu? X bh sizki, bu s zl r bizl r  q n p t lg ndur; xuning  q n y r h ydig qi  midt  h ydxig  tegixlik, xundakla haman t pk q imu h suldin b hrim n bolux  midid  ixl xk  tegixliktur..¹¹ Biz sil rg  rohiy b ht-b rik tl rni terip, sil rdin maddiy j h ttin yiojiwalsak bu q ktin exip k tk nlik bolamdu?..

¹² Baxka hizmatqil r sil rd  muxu h k k ni ixl tk n y rd , biz xundak kilsak tehimu bolidioq ?  mma M sih ning hux h wirig  heq tosal u bolmisun d p, biz bu h k k ni heq aqan ixlitip b kmiduk;  ksi q , h rk ndak ixlarqoqa qidap keliwatimiz..¹³ Ibad thanidiki muk dd s ixlar  q n ixlig qil rning ibad thanio a ataloqan h diy l rdin yaydioqanlikini, k rbangah ta hizmat kilijat nlarining k rb nlikl rdin  l xini alidioqanlikini bilm msil r?..¹⁴ Xuningqoqa ohxax, R b hux h w rni jakarlioq qil rning jeni hux h w rdin bekilsun d p bekitk ndur..

¹⁵  mma m n bolsam bu h k kl rning heq kaysisini ixlitip b kmidim. H m h zirmu muxu h k ktin padilina y d p muxul rni yeziwat nim yok! Q nki m n baxkilarning meni bu

9:1 «M n  rkin  m smu? M n rosul  m smu? M n R bbimiz  ysa M sih ni k rg n  m smu? Sil r  z nglar mening R bd  bol jan  jrim  m smu?» — Pawlus bu bapta b zi ad ml rning uningqoqa «uni kil, buni kil» deyixig  «m n  rkin ad m» d p jawab beridu.

9:1 Ros. 9:3,17; 22:14,18; 23:11; 1Kor. 4:15; 15:8; 2Kor. 12:2.

9:3 «Meni s r xt  kilmakq  bol janlar...» — bu sez Korint jamaitid , Pawlus h k kiy rosul  m s, d p y rg n b zi ad ml rni k rsitidu.

9:4 «Bizl rning y p-iqixk  h k kimiz bar  m smu?» — rosullar hux h w rni tarkitix hizmitig  alahid  ayrilip qikk q k , jama tl rdin yem k-iqm k j h tt , y ni iktisadiy j h ttiki y rd mg  erixixk  h k kl ktur.  mma Pawlus w  hizmatdixi Barnabas Korint x hirid  xundak h k k ni ixl tmig n. Keyinki ay tl rni k r ng.

9:4 1Kor. 9:14; 1Tes. 2:6; 2Tes. 3:9.

9:5 «Bizning baxka rosullar, R bning  z iniliri w  Kefasning kil j nidad k, etikadq  bir singilni  mrimizg  elip s p rd  h mrah kilip y r x h k kimiz yokmu?» — dem k, rosullar  zliri w  bala-q k lirimu jama tning iktisadiy y rdimig  h k kl ktur.

9:5 Mat. 8:14.

9:7 Y . 21:15; 1Kor. 3:6, 7, 8; 2Kor. 10:4; 1Pet. 5:2.

9:9 «Haman t pk n  k zning a zjoq a k x k salma» — «Q n.» 25:4.

9:9 Q n. 25:4; 1Tim. 5:18.

9:10 «Xuning  q n y r h ydig qi  midt  h ydxig  tegixlik, xundakla haman t pk q imu h suldin b hrim n bolux  midid  ixl xk  tegixliktur» — «Am.» 9:13.

9:11 Rim. 15:27; Gal. 6:6.

9:12 «... M sih ning hux h wirig  heq tosal u bolmisun d p, biz bu h k k ni heq aqan ixlitip b kmiduk;  ksi q , h rk ndak ixlarqoqa qidap keliwatimiz» — o l t  yeri xuki, b zil r «Pawlus w  Barnabas h k kiy rosullar  m s, q nki ular bizdin pul sorap b kmioqan!» deg n.

9:12 Ros. 20:33; 2Kor. 11:9; 12:13.

9:13 Q n. 18:1.

9:14 «... Hux h w rni jakarlioq qil rning jeni hux h w rdin bekilsun» — dem k, hux h w rni q bul k loq nlar t ripidin k mdalsun.

9:14 Law. 19:13; Q n. 24:14; 25:4; Mat. 10:10; Luk  10:7; 1Tim. 5:18.

«Korintliklarğa «1»»

pəhirlinidoqanlirimdin məhrum kiloşinidin kərə elginim tüzükl. ¹⁶ Qünki mening hux həwərnı jakarlıxımda pəhirləngüdək ix yok; qünki uning məjburiyiti meni besip turidu; hux həwərnı jakarlimisam həlimoşa way! ¹⁷ Qünki əgər uni halis kılsam, buningdin manga in'am bolidu; əmma öz ihtiyarım bilən bolmısa, bu pəkət mening oşojidarlık burqını ada kiloşinim bolidu, halas.

¹⁸ Xundak ikən, mening in'amım zadı nemə bolidu? Mening in'amım dəl xuki, hux həwərnı jakarlioşinimda mən hux həwərgə kixilərnı həksiz erixtürimən — demək, in'amım hux həwərnı yətküzüxtiki tegixlik hək elix həkuqlırimni heq ixlətməslıkimdin ibarəttur.

¹⁹ Qünki həmmə adəmnıng ilkidin ərkin bolup, özümni kəpquikkə kıl dımdı; xu yol bilən təhimu kəprək adəmlərnı kəyil kılıp kütquzsam dəymən. ²⁰ Yəhudiylərnı kəyil kılıp kütquzux üqün Yəhudiyləroşa nisbətən Yəhudiyoşa ohxax boldum; Təwrat kənuni astıda turoşanlarnı kəyil kılıp kütquzux üqün (Təwrat kənuni astıda turoşan bolmısammu) Təwrat kənuni astıda turoşanlarnı nisbətən Təwrat kənuni astıda turoşan oşhax boldum; ²¹ Təwrat kənunıdā bolmioşanlarnı kəyil kılıp kütquzux üqün Təwrat kənunıdā bolmioşanlarnı nisbətən (Huda aldidā kənunsız bolmay, bəlki Məsişnıng kənunioşa boşsunuxum bilən) mən Təwrat kənunıdā bolmioşanlarnı oşhax boldum; ²² əjizlərnı kəyil kılıp kütquzux üqün əjizləroşa özüm əjizdək boldum; mumkin kədər kəprək adəmnı kütquzux üqün mən hərəkəndək adəmgə kərita xundak adəmlər boldum. ²³ Özümning hux həwərdin nesiwəm boluxı üqün uni dəp həmmə ixni kılımə.

²⁴ Bəyigə qüxkənərnıng həmmisi yügürıxıdu, əmma pəkət birilə mukapatkə erixıdıoşinı bilməmsilər? Qələibə kəzinıx üqün yügürınglar. ²⁵ Musabıkidə elixquılarnıng həmmisi əzini hər jəhəttin tızgınləydu; ular pəkət bir qırıp ketıdıoşan tajoşa erixıx üqün xundak kılıdu, əmma biz bolsak qırımas tajoş üqün xundak kılımız. ²⁶ Xunga mən nıxansız adəmdək yügürıwatmaymən; muxt atsam həwəroşa atıdıoşan adəmdək bolmaymən. ²⁷ Uning ornioşa mən öz tenimni urup özümgə kəndürüp, uni özümgə kıl kılımə; undak kılımioşanda, baxkıləroşa təlim jakarlap turup özüm layəkətlık bolmay kəlixim mumkin.

İsraillərnıng Misirdin qıqıp, qəl-bayawandın ötkəndiki wəqələrdin sawak eliximiz kərək

10 ¹ Qünki, i kərındaxlar, mən silərnıng ata-bowilirimizning həmmisining bulut astıda yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin ötüp mangoşanlikidin həwərsız yürüxüglərnı halımaymən; ² ularning həmmisi bulutta həm dengizdə Musanıng yetəkquıllıqıgə qəmlüdürləngən; ³ ularning həmmisi ohxax roşiy taamni yegən, ⁴ həmmisi ohxax roşiy

9:15 «mən baxkılərnıng meni bu pəhirlinidoqanlirimdin məhrum kiloşinidin kərə elginim tüzükl» — «bu pəhirlənginim» dəl uning hux həwərnı heqəkəndək in'am-hədiyəni qəbul kılmay jakarlioşanlıkını kərsitidu.

9:20 Ros. 16:3; 18:18; 21:23.

9:21 «Təwrat kənunıdā bolmioşanlar» — demək, Yəhudi y əməslər. Ular Təwrat kənunıni bilməydu yaki uni etirap kılmişanlardur. «Məsişnıng kənuni» — Məkəddəs Roşta yaxap «Pərwərdigar Hudayıngni pütün kəlbilən bilən, pütün jening bilən wə pütün küqüq bilən seygın» wə «kəoxnangni əzüqni seygəndək seygın» degəndin ibarət, əlwəttə.

9:21 Gal. 2:3.

9:22 «əjizlərnı kəyil kılıp kütquzux üqün əjizləroşa özüm əjizdək boldum» — «əjizlər» bəlkim Huda toqrisidiki bilimni tonup yətmigənliktin wıjdani asanla əzablinidoşan etıqadqılarnı, yaki etıqadı küqlük əməslərnı kərsitidu.

9:22 Rim. 15:1; 1Kor. 10:33; Gal. 6:1.

9:24 Gal. 2:2; 5:7; Fil. 2:16; 2Tim. 4:7; İbr. 6:18.

9:25 «Musabıkidə elixquılarnıng həmmisi əzini hər jəhəttin tızgınləydu; ular pəkət bir qırıp ketıdıoşan tajoşa erixıx üqün xundak kılıdu...» — əslidiki «Olimpiya»diki qəliblər yopurmak-güllərdin yasaloşan tajoşa erixətti.

9:25 2Tim. 2:4; 4:7,8; 1Pet. 4:1; 5:4.

10:1 Mis. 13:21; 14:22; Qəl. 9:18; Kən. 1:33; Yə. 4:23; Nəş. 9:12,19; Zəb. 78:13,14; 105:39.

10:2 «ularning silərnıng ata-bowiliringlar, 1-ayətni kərüq həmmisi bulutta həm dengizdə Musanıng yetəkquıllıqıgə qəmlüdürləngən» — muxu (1-2-ayəttə hatiriləngən) wəqələrnı təhimu yaxı qüxinıx üqün «Misirdin qıqıx» 14-babni kərüq. «Musa» Musa pəyoşəmbər, əlwəttə. Muxu muşim ayət üstidə wə bu bəbtiki bəxkə misallar toqıruluk «kəoxumqə seş»imizni kərüq.

10:2 Mis. 13:20-22; 14:19, 20.

10:3 Mis. 16:15.

«Korintliklarqo «1»»

iqimlikni iqlqan; qunkı ular  zlırg  h mrah bolup  gıxıp y rg n rohiy uyultaxtin iq tti ( m liy tt , muxu uyultax M sihning  zi idi);⁵ xundaktimu, Huda ularning k pinqisidin razi bolmioqanidi; qunkı «Ularining j s tliri q l-bayawanda qeqilip q loqan»...

⁶  mma bu ixlar ularning bexioq  bizl rg  saw k-bexar t bolsun  q n q xk nidi; buningdin m ks t, bizning ularning yaman ixlarq  h w s k loqinid k h w s k lmaslikimiz  q ndur...

⁷ Sil r y n  ularning b zilirig  ohxax but a q k nidi qlarind bolmanglar; bular to rulu ; «H k y p-iqıxk  olturdi, andin k yp-sapa a turdi» d p p t lg n.⁸ Biz y n  ularning b zilirining buz kqilik k loqinid k buz kqilik k lmayli; qunkı xu w jidin ulardın yigirm   q ming kixi bir k ndila  ldi.⁹ Y n  ularning b zilirining M sihni sinioqinid k M sihni sinimayli; qunkı xu s w btin ular yılanlar q qıxi bil n halak boldi.¹⁰ Y n  ularning b ziliri a rinq nd k a rinqip q qxımanglar — n tijid , ular jan alo uqi p rix  t ripidin  lt r ldi.¹¹  mdi bu w k l rning h mmisi ularning bexioq  bexar tlik misallar s pitid  q xk n w  ahirk  zamanlar beximiz a keliwatq n bizl rning ulardın saw k-ibr t eliximiz  q n hatiril q nidi.

¹² Xuning bil n «M n  tik d  qing tir p turmaktim n» deg n kixi  zining yikilip ketixidin hezi bolsun! ¹³ Sil r duq k lg n sinaklarning h mmisig  bax a ad ml r m  ohxax duq k lg n. W  Huda bolsa w disid  turo uqidur, U sil rni k t r lmig d k sinaklarq  uqratmaydu, b lki sin k bexinglarq  q xk nd , xuning bil n t ng uningdin  t p k tulux yolini yaritip beridu; sil r xuning bil n uning   b rdaxlik berid q n bolisil r.¹⁴ Xu s w btin, s y ml klirim, butp r sliktin keqinglar!

¹⁵ Sil rni  kil-h xi jayida kixil r d p qarap xuni eytiwatim n; s zlig nlirimni bahalap bekinglar: — ¹⁶ Biz b rik tlik bolsun d p tilig n, b rik tlik jamdiki xarabni iqlqinimiz, M sihning kenidin ortak b hirl nginimiz  m sm ? Bizning oxutq n nanni yeginimiz, M sihning tenidin ortak b hirl nginimiz  m sm ?¹⁷ Biz nuro un bols k m  bir nan, bir t ndurmiz; qunkı h mmimiz xu bir nandin nesiw  alimiz.¹⁸ Jismaniy Israil   qaranglar; k rbanliklarni yeg nl r k rbangah  a nesipdaxlar  m sm ? ¹⁹  mdi nem  d m kqim n? But a atar sunulo an k rbanlikning bir r  h miyiti barmidu? Butning bir r  h miyiti barmidu?²⁰ Yak, bir k kapirlar butlarq  suno an

10:4 Mis. 17:6; Q l. 20:11; Z b. 78:15-16

10:5 «Ularining j s tliri q l-bayawanda qeqilip q loqan» — «Q l.» 14:16, 32.

10:5 Q l. 26:65.

10:6 Q l. 11:4,33; Z b. 106:14.

10:7 «H k y p-iqıxk  olturdi, andin k yp-sapa a turdi» — muxu y rdiki «k yp-sapa» b lkim butp r slik h m uning   ba qlano an x hwaniy tni kersitidu. «P t lg n» — «M k dd  Kitab a p t lg n»,  lw tt  («Mis.» 32:6).

10:7 Mis. 32:6.

10:8 «Biz y n  ularning b zilirining buz kqilik k loqinid k buz kqilik k lmayli; qunkı xu w jidin ulardın yigirm   q ming kixi bir k ndila  ldi» — bu w k  «Q l.» 25:1-9d  haritil ng n.

10:8 Q l. 25:1, 9; Z b. 106:28-29.

10:9 «Y n  ularning b zilirining M sihni sinioqinid k M sihni sinimayli; qunkı xu s w btin ular yılanlar q qıxi bil n halak boldi» — «Q l.» 21:1-9ni k r ng.

10:9 Q l. 21:5; Z b. 106:14

10:10 «Y n  ularning b ziliri a rinq nd k a rinqip q qxımanglar — n tijid , ular jan alo uqi p rix  t ripidin  lt r ldi» — «Q l.» 16:41-50ni k r ng.

10:10 Mis. 16:2; 17:2; Q l. 14:36; Z b. 106:25-26

10:11 «bu w k l rning h mmisi ularning bexioq  bexar tlik misallar s pitid  q xk n» — «bexar tlik misallar»; « oxumq  s z»imizd  biz bu bab to rulu k s zliginimizd  bu tema to rulu k m  tohtilimiz.

10:11 Rim. 15:4; 1Kor. 9:10; Fil. 4:5; 1br. 10:25.

10:13 «Sil r duq k lg n sinaklarning h mmisig  bax a ad ml r m  ohxax duq k lg n» —  yni tekist : «Sil r duq k lg n sinaklardın he q ysisi p tk l insaniy tk  ortak  m s» deg n x klid  ipadilininidu.

10:13 1Kor. 1:8; 1Tes. 5:24; 2Pet. 2:9.

10:16 ««b rik tlik jam» ... «oxutq n nan»» — «b rik tlik jam» w  «oxutq n nan» deg nl r «R bning ziyapiti» yaki «R bning o izasi»din ibarattur. «R bning ziyapiti» yaki «R bning dastihini» to rulu k m  11:23-34ni k r ng.

10:17 «Biz nuro un bols k m  bir nan, bir t ndurmiz; qunkı h mmimiz xu bir nandin nesiw  alimiz» — bax a birhil t rjimisi: «Nan bir bol qa  a, bizm  bir t n bolimiz; qunkı h mmimiz bir nandin nesiw  alimiz».

10:17 Rim. 12:5; 1Kor. 12:27.

10:19 1Kor. 8:4.

«Korintliklar oʻq 1»

kurbanliklarni Huda oʻq aʼm oʻs, b oʻlki jinlar oʻq ataydu. M oʻn sil oʻrning jinlar bil oʻn ort oʻk nesipdax boluxunglarni halimaym oʻn...²¹ R oʻbning jamidin w oʻ jinlarning jamidin t oʻng i qk u q i bolsanglar bolmaydu; R oʻbning dastihini oʻq w oʻ jinlarning dastihini oʻq t oʻng dahil bolsanglar bolmaydu.

²² R oʻbning h oʻs oʻt-oʻj oʻzipini koʻzojimakqimizmu? Biz Uningdin kuqlu kmu-ya?

²³ «H oʻm m oʻ n oʻr s oʻ h oʻlaldur», oʻm m oʻ h oʻm m oʻ n oʻr s oʻ paydilik boluw oʻr m oʻydu; «h oʻm m oʻ n oʻr s oʻ h oʻlaldur», oʻm m oʻ h oʻm m oʻ n oʻr s oʻ a d oʻm n i n g e t i k a d i n i k u r a l m a y d u...²⁴ oʻm d i h oʻq k i m oʻ z m oʻn p oʻt oʻt i n i i z d i m i s u n, b oʻlki oʻz g i l oʻr n i n g k i n i i z d i s u n...²⁵ G oʻx b a z i r i d a s e t i l oʻj a n h oʻr b i r n oʻr s i n i w i j d a n i n g l a r n i d oʻp o l t u r m a y, h oʻq n e m i n i s u r i x t o k i l m a y y oʻw e r i n g l a r...²⁶ Q u n k i «J a h a n w oʻ u n i n g oʻj a t o l oʻj a n h oʻm m oʻ m oʻw j u d a t l a r P oʻr w oʻr d i g a r oʻj a m oʻn s u p t u r» d oʻp p u t u l g oʻn...²⁷ oʻm m a e t i k a d k i l m i oʻj a n l a r n i n g b i r oʻr s i s e n i z i y a p oʻt k o t oʻk l i p k i l s a w o k o n g l u n g t a r t s a, a l d i n g oʻj a k o y u l oʻj a n h oʻm m i n i w i j d a n i n g n i d oʻp o l t u r m a y y oʻw oʻr;...²⁸ oʻm m a b i r s i s a n g a: «B u b u t l a r oʻj a a t a l oʻj a n k u r b a n l i k t a a m i» d e s o, u n d a k t a u n i y e m oʻ; n e m i x k a d e s o n g, b u i x n i s a n g a e y t k a n a d oʻm n i n g s oʻw o b i u q u n, x u n d a k l a w i j d a n n i n g s oʻw o b i u q u n d u r;...²⁹ m oʻn d e g a n w i j d a n s e n i n g k i oʻm oʻs, b oʻlki h oʻl i k i k i x i n i n g w i j d a n i; m e n i n g oʻr k i n l i k i m g o b a x k i l a r n i n g w i j d a n i t oʻr i p i d i n y a m a n d oʻp b a h a b e r i l i x i n i n g h oʻj i t i b a r m u?...³⁰ M oʻn t oʻx oʻk k u r e y t i p y e s oʻm, t oʻx oʻk k u r e y t k a n n oʻr s i n i d u r u s y e g i n i m t u p oʻy l i d i n y a m a n d oʻp k oʻr i l i x i m n i n g n e m o h oʻj i t i?...³¹ X u n g a s i l oʻr n e m i n i y e s o n g l a r, n e m i n i i q s o n g l a r y a k i h oʻr k a n d oʻk b a x k a i x l a r n i k i l s a n g l a r, h oʻm m oʻ i x l a r n i H u d a oʻj a x a n-x oʻr oʻp k oʻl t u r i l s u n d oʻp k i l i n g l a r...³²⁻³³ M oʻn oʻz u m h oʻm m oʻy l oʻn n i h oʻm m oʻ i x t a m oʻm n u n k i l i x k a i n t i l g i n i m d oʻk, oʻ z m oʻn p oʻt oʻt i m u q u n oʻm oʻs, b oʻlki k oʻp q i l i k n i n g m oʻn p oʻt oʻt i, u l a r n i n g k u t k u z u l u x i u q u n i n t i l g i n i m d oʻk, h oʻq k i m n i n g a l d i oʻj a — Y oʻh u d i y l a r b o l s u n, g r e k l a r b o l s u n, H u d a n i n g j a m a i t i d i k i l oʻr b o l s u n a l d i oʻj a p u t l i k a x a n g b o l m a n g l a r.

M oʻn M oʻs i h n i u l g o k i l oʻj i n i m d oʻk, s i l oʻr m u m e n i u l g o k i l i n g l a r..

Ibad oʻt k a i d i l i r i

11¹⁻² oʻm d i s i l oʻr n i x u n i n g u q u n t oʻr i p l oʻy m oʻn k i, i k oʻr i n d a x l a r, h oʻm m oʻ i x l a r d a s i l oʻr m e n i oʻs l oʻp t u r u w a t i s i l oʻr, m oʻn s i l oʻr g o t a p x u r oʻj i n i m d oʻk, k oʻr s oʻt m i l oʻr n i t u t u p k e l i w a t i s i l oʻr...³ oʻm m a m oʻn s i l oʻr n i n g h oʻr oʻr n i n g b e x i M oʻs i h d u r, a y a l n i n g b e x i oʻr d u r w oʻ M oʻs i h n i n g b e x i H u d a d u r d oʻp b i l i x i n g l a r n i h a l a y m oʻn...⁴ X u n g a, i b a d oʻt k o k a t n a x k a n d a, h oʻr k a n d oʻk oʻr b e x i oʻj a b i r n oʻr s o a r t k a n h oʻl d a d u a k i l s a y a k i b e x a r oʻt b oʻr s o, u oʻ z b e x i oʻj a h oʻr m oʻt s i z l i k k i l oʻj a n b o l i d u...⁵ oʻm m a i b a d oʻt k o

10:20 «k a p i r l a r b u t l a r oʻj a s u n oʻj a n k u r b a n l i k l a r n i H u d a oʻj a oʻm oʻs, b oʻlki j i n l a r oʻj a a t a y d u» — «k a p i r l a r» g r e k t i l i d a «t a p i l a r» y a k i «oʻl l a r».

10:20 L a w. 17:7; K a n. 32:17.

10:23 «h oʻm m oʻ n oʻr s oʻ m a n g a h oʻl a l d u r» — b u s oʻz-i b a r o b oʻl k i m K o r i n t l i k l a r i x l i t i w a t k a n I n j i l d i k i y e m oʻk-i q m oʻk l a r t oʻoʻr u l u k t oʻl i m l a r n i n g k i s k a r t i l m i s i b o l u x i m u m k i n. B u h oʻk i q oʻt k o y e k i n b o l oʻj i n i b i l oʻn, P a w l u s h oʻz i r u l a r oʻj a y e m oʻk-i q m oʻk l a r t oʻoʻr u l u k b a x k a t oʻr oʻp l e r d i n m u o y l a x k e r oʻk, d oʻp t oʻl i m b oʻr m oʻk q i.

10:23 1 K o r. 6:12.

10:24 1 K o r. 13:5; F i l. 2:4.

10:26 «J a h a n w oʻ u n i n g oʻj a t o l oʻj a n h oʻm m oʻ m oʻw j u d a t l a r P oʻr w oʻr d i g a r oʻj a m oʻn s u p t u r» — «Z o b.» 24:1 w oʻ 50:12, 89:11.

10:26 M i s. 19:5; Z o b. 24:1; 50:12, 89:11

10:27 L u k a 10:7; 1 K o r. 8:7.

10:28 «B i r s i s a n g a: «b u b u t l a r oʻj a a t a l oʻj a n k u r b a n l i k t a a m i» d e s o,...» — d e g u q i n i n g k oʻr s oʻt m oʻk q i b o l oʻj i n i b oʻl k i m: (1) «S o n i x o n g u q i oʻm oʻs m u, b u n d oʻk b u t l a r oʻj a q e t i x l i k n oʻr s i n i y e m oʻs l i n g k e r oʻk» y a k i (2) «B u a l a h i d a b u t l a r oʻj a n oʻz i r k i l i n oʻj a n, x u n g a u n i y e s o n g, s a n g a a l a h i d a b oʻr i k oʻt b o l i d u!». «K o x u m q o s o z» i m i z n i m u k oʻr u n g.

10:30 «M oʻn t oʻx oʻk k u r e y t i p y e s oʻm, t oʻx oʻk k u r e y t k a n n oʻr s i n i d u r u s y e g i n i m t u p oʻy l i d i n y a m a n d oʻp k oʻr i l i x i m n i n g n e m o h oʻj i t i?» — m u x u m u h i m p r i n s i p t oʻoʻr u l u k «k o x u m q o s o z» i m i z n i k oʻr u n g.

10:30 R i m. 14:6; 1 T i m. 4:3.

10:31 K o l. 3:17.

10:32-33 R i m. 14:13; 1 K o r. 9:22.

11:1-2 1 K o r. 4:16; F i l. 3:17; 1 T e s. 1:6; 2 T e s. 3:9.

11:3 «a y a l y a k i k i z n i n g b e x i oʻr d u r» — t o y k i l oʻj a n d a u n i n g b e x i oʻ z e r i, oʻl w oʻt t a; t u r m u x k a k i q m i oʻj a n b o l s a u n i n g a t i s i; t o n h a, t u l y a k i a j r a x k a n k i z-a y a l l a r b o l s a, u l a r n i n g b e x i (b a r b o l s a) j a m oʻa t t i k i a k s o k a l l a r b o l i d u.

11:3 Y h. 14:28; 1 K o r. 3:23; 15:27; oʻf. 5:23.

11:4 «i b a d oʻt k o k a t n a x k a n d a, h oʻr k a n d oʻk oʻr b e x i oʻj a b i r n oʻr s o a r t k a n h oʻl d a ... b e x a r oʻt b oʻr s o» — «b e x a r oʻt b oʻr s o» —

«Korintliklarğa «1»»

kətnaxkanda, hərəkəndə ayal bexioğa birər nərsə artmioğan həl də dua kilsa ya bexarət bərsə, u öz bexioğa hərmətsizlik kılğan bolidu; bundak ayalning qeqi qüxürüwetilgən, rəsəwə kılinoğan ayaldın pərki yoxtur.⁶ Ayal kixining bexioğa artkını yox bolsa, qaqłırı qüxürüwetilsun; ayalğa nisbətən qaqłırining kesiwetilixi ya kılürüwetilixi uyatlık ix bolsa, əmdı uning bexioğa birər artkını bolsun.⁷ Qünki ər kixi bolsa bexini yapmaslık kerək; qünki u Hudaning sürət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur.⁸ Qünki ər bolsa ayaldın əməs, bəlki ayal ərdindir.⁹ Xuningdək ər kixi ayal üqün əməs, ayal kixi ər üqün yaritiləndur.¹⁰ Bu səwəbtin, həm pəritilərnin səwəbidin ayal kixi bexidə həkükning bəlgisigə igə boluxi kerək.¹¹ Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas wə ər ayalsiz bolmas;¹² qünki ayal ərdin qikiriləninidək, ər ayal arkilik tuqulidu; ləkin həmmə ix Hudadındur.¹³ Öz kənglünglarda bəhə beringlar; ayallarning bexioğa birmərsə artmay turup Hudağa dua kılxi muwapıqmu? ¹⁴ Təbiətnin əzi silərgə ər kixining uzun qaqłırı bolsa uningə uyat ikənlikini əgətmidimu? ¹⁵ Əmma ayal kixining uzun qaqłırı bolsa, bu uningə xan-xərap bolidu; qünki uning uzun qaqłırı uningə bezək-yepinqa bolsun dəp təkdım kılinoğan.

¹⁶ Birsining bu ixlar toqruluk talax-tartix kılqusi bolsa, xuni bilsunki, bizlərdə həm Hudaning jamaətliridimu xulardın baxqa həq kaidilər yoxtur.

Rəbning dastihini toqruluk

¹⁷ Əmma hazır deməkqi bolğan ix, yəni silər yioqılğan sorunlarğa kəlsək, uningdə silərni təripliməymən; qünki yioqılğanlarning nətijisi paydilik əməs, bəlki ziyanlık boluwatidu.¹⁸ Qünki birinqidin, silər jamaəttə yioqılğanlarda, aranglarda guruhlarğa bəlünüxlər bolğanlikini anglidim; bu gəpkə kismən ixəndim.¹⁹ Aranglarda bəlünüxlər pəyda bolmay kalmaydu. Undək bolmioğanda aranglarda kimning layəkətlək bolğanlikini kərwəloqili bolmaytti.

²⁰ Silər bir yərgə jəm bolqınlarda, silər həkikətən «Rəbning ziyapiti»din yeməysilər.

²¹ Qünki yegininglarda hərbinglar baxkılarning yeyixini kütməylə əzünglər elip kəlgən oqizani yəwerisilər-də, birsı aq qalidu, yənə birsı məst bolup ketidu.²² Yəp-iqixkə öz öyliringlar

«Hudaning wəhiyisini yətküzsə», ya k «pəyqəmbərlik səz kilsa...» dēgənlik. «Əz bexioğa hərmətsizlik kılıdu» — demək, Məsihə bihərmətlək kılıdu.

11:5 «...u əz bexioğa hərmətsizlik kılıdu» — demək, əz erigə ya k jamaətnin əksəkəllirioğa hərmətsizlik kılıdu. «bundək ayalning qeqi qüxürüwetilgən, rəsəwə kılinoğan ayaldın pərki yoxtur» — kəna zamanlarda ayallar buzukqılık kılğan bolsa, ularni jazalax usuli ayalni rəsəwə kılıp qeqini qüxürüwetixin ibarət idi.

11:6 Qol. 5:18; Kan. 22:5.

11:7 «Qünki ər kixi bolsa bexini yapmaslık kerək; qünki u Hudaning sürət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur» — bu ayəttin (wə xundəklə 4-6-ayətlərdin) Pawlusning adəttiki əhwallar əməs, bəlki ibadət sorunliri toqruluk səzləwətkənlikni enik turidu; bu uning ərlərgə taləğa qıkkəndə hərəkəndək bəklərnı kiyixini mən'i kılqini əməs! Uning bu səzliridə ayallarning taladə yürgəndə romal-yəqlik artix-artmaslık toqrısidimu gap yox.

11:7 Yar. 1:26,27; 5:1; 9:6; Kol. 3:10.

11:8 «qünki ər bolsa ayaldın əməs, bəlki ayal ərdindir» — oqurmənlərnin esidə barki, Huda Həwə'animizni Adəm'atimiznin tenidin kəwuroqisini elip yasioğan. «Yar.» 2-babni kərüng.

11:8 Yar. 2:18, 21.

11:10 «pəritilərnin səwəbidin ayal kixi bexidə həkükning bəlgisigə igə boluxi kerək» — «pəritilərnin səwəbidin» toqruluk «kəxumqə səz»imizni kərüng. Biz bu ayətlər (1-16)ni təpsiliy həl də xərləyimiz.

11:16 1Tim. 6:4.

11:19 «Aranglarda bəlünüxlər pəyda bolmay kalmaydu...» — az bolmioğan alimlar Pawlusning bu jümlisi kinayilik, Korintliklarnı tənkid kildioğan aləhidə səzlər, dəp kəraydu. Bizmu muxu kəzkaraxkə mayilmiz; qünki İnjlidə tiləğa elinoğan baxkə jamaətlər arisidə əhwal undək əməs idi; əksiqə, ularning birliki heli kükükl idi (məsilən, Filippi xəhridiki jamaəttə). –Kəndəklə bolmisun, məlum jamaəttiki ixəngüqilərnin kəpingisi Korinttiki jamaəttək «Rəhəkə təwə» əməs, bəlki «ətkə təwə», «etikađta bowəklər» bolsa, undəktə «bəlünüxlər» pəyda bolmay kalmaydu. Bundək əhwal həkikətən Rəbning yolini idigüqilərgə kəprək bəsim bərip, ularning Rəhidə təzlə əstürülüxi muhım bir tūrtkə bolidu.

11:19 Mat. 18:7; Lükə 17:1; Ros. 20:30; 1Yuhə. 2:19.

11:20 Lükə 22:14-20.

11:21 «Qünki yegininglarda hərbinglar baxkılarning yeyixini kütməylə əzünglər elip kəlgən oqizani yəwerisilər-də, birsı aq qalidu, yənə birsı məst bolup ketidu» — rosulning səzliqə kərioğanda, Korint etikađqlar jamaətnin yioqıliridə pat-pat «ortək ziyapət»ni tutatti, xuning bilən bir wəqıttə «Rəbning ziyapiti»ni yeyətti («Yəh.» 12ni kərüng). Ləkin

«Korintliklaroqa «1»»

yokmu? Hudaning jamaitini kezgə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaq qimusi lar? Silərgə nema desəm bolar? Silərni təripləmdimən? Yaq, silərni təripliməymən.

²³ Qünki mən silərgə Rəbning ziyapiti toqruluk yətküzgənlimni özüm Rəbdin tapxuruwaləjanmən; demək, Rəb Əysaoqa satkunluk kilinojan keqidə u qolioja nan elip, ²⁴ təxəkkür eytkəndin keyin uni oxtup: «Mana, silərgə atalojan Mening tenim; buni Meni əsləp turux üqün muxundak kilinglar» — dedi. ²⁵ Xuningdək, oqizadin keyin u jamni qolioja elip: «Mana, bu jamdiki xarab kənimda boləjan «yengi əhdə»dur; hər kətim buningdin iqlininglarda, Meni əsləp turux üqün xundak kilinglar» — dedi. ²⁶ Qünki silər hər kətim bu nandin yegən, bu jamdin iqlən bolsanglar, taki Uning kaytip kelixigiqə silər Rəbning əlümini jakarliojan bolisilər. ²⁷ Xuning üqün, kimki layakətsiz həlida bu nanni yesə yaki Rəbning jamidin iqsə, Rəbning teni həm kənioja nisbətən gunahkar bolidu. ²⁸ Xuning üqün hər birsi bu ixlar üstidə öz-əzini təxkürüp, andin nandin yesun, jamdin iqsun. ²⁹ Qünki Rəbning tenini pərk ətməy turup yegüqi wə iqlüqi hər kim əzigə həküm-jazani yətküzüp yəp-iqidu. ³⁰ Bu səwəbtin aranglardiki nurəqun adəmlər zəiplixip kesəl boldi, hətta heli bir kismi əlümdə uhlap qaldı. ³¹ Ləkin əgər öz üstimizni təxkürüp həküm qikərojan bolsak, bəximizoja Rəbning həküm-jazasi qüxürilməydiojan bolidu. ³² Əmma gərgə üstimizgə Rəb təripidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsimu, əməliyəttə bu Uning bizgə qüxürgən «təbriyə jazasi»dur; buningdin məksət, bizning bu dunya bilən birliktə həlakətkə həküm kilinmaslikimiz üqündur. ³³ Xunga, i kərindaxlar, Rəbning ziyapitidə yeyixkə jəm boləninglarda, həmməylən toluk kəlgüqə bir-biringlarni kütünglar. ³⁴ Birsı aq kərsək bolsa awwal əyidə yəp kəlsun; xundak kilipl silərning jəm boluxunglar əzünglarəqa həküm-jaza yətküzməydiojan bolidu. Qəlojan baxkə məsililərnı bolsa, mən barəqinimda tərtipkə salimən.

Rohiy iltipatlar

12 ¹ Əmma i kərindaxlar, rohiy iltipatlarəqa kəlsək, silərning ular toqruluk bilməy kəlixinglarni haliməymən. ² Silər taipilərnıng arisida boləjan wəktinglarda hər hil yollarəqa baxlinip, gas-gaqə butlarəqa qokunuxkə azdurulup kətkininglarni bilisilər. ³ Xunga mən silərgə ukturimənki, heqkim Hudaning Rohida turup: «Əysaoqa lənət!» deməydu wə hər kəndak biri Məqəddəs Rohta bolmay turup «Əysə Rəbdur!» dəp eytəlməydu. ⁴ Əmma iltipatlar hilmuhil, ləkin Roh bolsa birdur. ⁵ Hizmətlər bolsa hər hil, əmma biz hizmitini

bay kərindaxlar öz mol tamaklıri alojaq əzining bayliklırini kəz-kəz kilipl kərsitətti, baxkə kəmbəəqəl kərindaxlar bilən ortaklaşmaytti. «Ziyapət» qəlaymıkan boləjaqkə, «Rəbning ziyapiti»ning əzi kəzgə ilinmay bolup kəlip, Rəbning namiəqa nomus kəltürgənidi.

11:22 «Yəp-iqləkkə öz əyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini kezgə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaq qimusi lar?» — bəzi etiqadqılar jəm bolup oltoərojan sorunlarda kəp oqizalarni elip kəlip yesə, oqizəsiz kərindaxlıri əlwəttə hijil bolup qalidu.

11:23 Mat. 26:26; Mar. 14:22; Luka 22:19.

11:25 «... Mana, bu jamdiki xarab kənimda boləjan «yengi əhdə»dur» — «yengi əhdə» Təwrat, «Yər.» 31:31-34də bəxarət berilgən.

11:26 Yh. 14:3; Ros. 1:11.

11:27 Qəl. 9:10,13; Yh. 6:51,63,64; 13:27; 1Kor. 10:21.

11:28 2Kor. 13:5.

11:29 «... Rəbning tenini pərk ətməy turup yegüqi wə iqlüqi hər kim əzigə həküm-jazani yətküzüp yəp-iqidu» — «Rəbning tenini pərk ətməslik» dəgənlikning bəlkim ikki hil təəplimisi boluxi mumkin: (1) əzini «Mən Rəbning tenidiki bir əza, baxkə kərindaxlarmu xundak» dəp bilip yətməy, «Rəbning teni»diki kərindaxlarni kəzgə ilmaslik (21-22-ayətlərnı kərug); (2) «Rəbning ziyapiti Rəbbimizning biz üqün qurban kəlojan tenini ipadiləydu» dəp bilip yətməslik.

11:30 «Hətta heli bir kismi əlümdə uhlap qaldı» — «uhləp qaldı» dəgən səz əlüxnı kərsitidu. İnjl boyiqə etiqadqılarəqa nisbətən əlüx pəkət wəktilik uhlax, halas.

11:31 Zəb. 32:5; Pənd. 18:17.

12:1 «rohiy iltipatlarəqa kəlsək...» — «rohiy iltipatlar» dəgənlər Məqəddəs Roh əta kəlojan, muxu bəbta «təbiəttin təxkiri» məjizilik qəbiliyətlərnı kərsitidu.

12:3 Mar. 9:39; Yh. 13:13; 1Kor. 8:6.

12:4 «Əmma iltipatlar hilmuhil, ləkin Roh bolsa birdur» — «Roh» dəgən Hudaning Rohi, Məqəddəs Roh.

12:4 Rim. 12:6; 1Pet. 4:10.

«Korintliklar» «1» »

kilidloqan Rəb birdur.⁶ Ixləx yolliri hərhil, əmma həmməyləndə həmmə ixni wujudkə qıkarəuqi Huda birdur.⁷ Əmma həmməylənning mənəpəti üqün hərbirigə Rohning namayan boluxi beoq ixlinidu.⁸ Qünki Roh arkilik birigə danalix yətküzgüqi səz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yətküzgüqi səz təksim kilinidu;⁹ yənə ohxax Roh arkilik baxkə birigə alahidə ixəng, yənə birigə ohxax Roh arkilik kesəllərnı sakaytix iltipatliri,¹⁰ birawoqa mejjizilərnı yaritix təksim kilinidu; birawoqa wəhiy-bexarət berix; birawoqa hərhil rohlarıni pərk etix, birawoqa naməlum tillarda səzləx, yənə birawoqa naməlum tillarnı tərjimə kilix iltipati təksim kilinidu.

¹¹ Əmma bu ixlərlənin həmmisini yürgüzgüqi ohxax xu bir Rohtur, U hərbirigə Əzi layik kərüp, ayrim-ayrim təksim kilip beridu.

¹² Qünki insaniy tən bir bolsimu nuroqun əzaliri boləjində, xundakla əzaliri nuroqun bolsimu əzara qoxulup bir tən boləjində, Məsih Əzimu həm xundaktır.¹³ Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiylar bolsakmu, Greklər bolsakmu, kullar bolsakmu, hərələr bolsakmu, bir Rohta bir təngə kirixkə qemüldürüldük wə bir Rohtin iqixkə nesip kilindük.¹⁴ Qünki tən birlə əzadin əməs, bəlkı kəp əzalardin tərkib tapidu.¹⁵ Əgər put: «Mən kol bolmioqinim üqün mən təngə təwə əməsmən» desilə, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? ¹⁶ Kulak: «Mən kəz əməs, xunga mən təngə təwə əməsmən» desilə, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? ¹⁷ Pütin tən kəzla bolsa, undakta anglax sezimimiz nədin bolidu? Pütin tən kulakla bolsa, undakta purax sezimimiz nədin bolidu? ¹⁸ Həlbuki, Huda Əzige layik kərgən tən əzalirining hərbirini ayrim-ayrim əz jayıoqa orunlaxturoqan; ¹⁹ əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undakta uni kəndakmu tən degili bolattı? ²⁰ Əmdilikdə əzalar kəp, tən bolsa birdur. ²¹ Kəz kolə: «Mening sanga ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu; yaki bax bolsa putlarə: «Mening silərgə ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu. ²² Dəl əksiqa, təndiki ajiz-ərziməs dəp kərüngən əzalar kəm bolsa bolmaydu; ²³ wə həm təndiki biz etiwarsiz dəp hesabloqan əzalarə bolsa, təhimu kəprək etiwar kəlimiz; xundakla iskətsiz dəp qaraləqan əzalirimiz təhimu iskətlilik kilinidu; ²⁴ əslidə yariximlik boləqan əzalirimizə bolsa xundak kəlxning həjiti yok. Əmma Huda pütin tənni xundak birləxtürgənki, U etiwarsiz dəp hesablanəqan əzalarə təhimu kəp etiwar beridu. ²⁵ Buningdin məksət təndə həq bəlünəxlər bolmasliki, bəlkı barlik əzalar əzara ohxax kəyümqanlikdə boluxi üqündur. ²⁶ Bir əza japa-dərd tartsa, barlik əzalar uning bilən təng japa-dərd tartidu; bir əzaqə xərəp kəlsə, barlik əzalar uning bilən təng xadlinidu.

²⁷ Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hərbinglər Uning ayrim-ayrim əzasidursilər.²⁸ Huda jamaəttə muxundaklarıni orunlaxturoqan: — awwal rosullarnı, andin pəyojəmbərlərnı, üqinqi bolup təlim bərgüqilərnı; andin mejjizə kərsətküqilərnı, andin türlük kesəllərnı sakaytix iltipatliriəqə igə boləqanlarıni, yərdəm bərgüqilərnı, yətkəqilik kəloquqilərnı, hərhil naməlum tillarda səzləydiqanlarıni təyinləp orunlaxturoqandur.²⁹ Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyojəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqimu? Həmməylən mejjizə kərsətküqmu? ³⁰ Həmməyləndə sakaytix iltipatliri barmu? Həmməylən naməlum tillarda səzləmdu?

12:8 «... Roh arkilik birigə danalix yətküzgüqi səz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yətküzgüqi səz təksim kilinidu» — bu ikki iltipat wə təwəndiki yənə yəttə «rohiy iltipat» toqruluk «qoxumqə sez»imizni kərüng.

12:9 «kesəllərnı sakaytix iltipatliri» — grek tilidə «sakaytixlarning iltipatliri» — demək, Mükəddəs Rohning mejjizilik sakaytix yolliri birhilla əməs.

12:10 «wəhiy-bexarət berix» — grek tilidə: «pəyojəmbərlik səz kilix». «qoxumqə sez»imizni kərüng.

12:11 Rim. 12:3, 6; 1Kor. 7:7; 2Kor. 10:13; Əf. 4:7.

12:12 Rim. 12:4, 5; Əf. 4:16.

12:13 Gal. 3:28.

12:27 Rim. 12:5; Əf. 1:23; 4:12; 5:23; Kol. 1:24.

12:28 «awwal rosullarnı, andin pəyojəmbərlər...» — «Təwrat dəwridiki pəyojəmbərlər» wə «İnjl dəwridiki pəyojəmbərlər» toqruluk «qoxumqə sez»imizni kərüng. «naməlum tillar» — «rohiy tillar» dəpmu atilidu. Qünki bu tillarnı Hudaning Rohi insanning rohiəqə tapxuridu; bəzi wəqıtlarda biz ularni «karamət til», «natonux til», «qəyriy til» dəpmu ataymiz, qünki bu til səzligüqi wə angliəqıqlarəqə qüxinixlik əməs; «təbiəttin taxkiri» boləqan bu hil tilni «dua tili» dəp təripləsəkmu bolidu.

12:28 Əf. 2:20; 4:11.

«Korintliklar qoʻl» 1» »

Həmməylən naməlum tillarni təjima kılalamdu? ³¹ Əmma silər qongraq iltipatlarni təkəzza bolup qooqlanglar; halbuki, mən hazır silərgə həmmidin əwzəl bir yolni kərsitip berəy.

Məhır-muhəbbət həmmidin uluq

13¹ Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər səzləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu səzliyələydiqan bolsammu, birak mən məhır-muhəbbətsiz bolsam, u qaoqda mən pəkət bir «dang-dang» kılidiqan mis dang, bir «qang-qang» kılidiqan qang bolup kalimən, halas.. ² Əgər mən pəyojəmbərlik kılalisam, barlik sirlar, barlik bilimlərni qūxinip bolqan bolsammu, həm xuning bilən bir wəqitta taqlarni yətkiyəligüdək toluk ixənqtə bolsammu, əmma məndə məhır-muhəbbət bolmisa, undaқта mən həqnərsə bolmioqan bolimən..

³ Əgər barlik mal-mülkümnə sədikigə atəp həm tenimni Hudaning yolida qurbanlik süpitidə kəydürülükxə sunoqan təoqdirdimu, əmma məndə yənila məhır-muhəbbət bolmisa, undaқта mənning həqkəndək paydam yok bolqan bolidu.

⁴ Muhəbbət səwr-təkətlik bolux həm məhribanliktur;

Muhəbbət həsəthorluk kılmaydu;

Muhəbbət əzini mahtimaydu,

Təkəbburluk kılmaydu,

⁵ Nomussizlik kılmaydu,

Əz mənəpətinə kəzləp yürməydu,

Teriktürülməydu,

Kənglidə əqmənlik saklımaydu;

⁶ Həkkəniysizliktin huxal bolmaydu,

Bəlki əməliyəttin, həkikəttin huxal bolidu;

⁷ Həmmə ixtə kərsiki kənglik kılidu, həmmigə yüzlinip Hudaqə ixinidu, həmmə ixkə ümid baqlaydu, həmmigə qidaydu..

⁸ Məhır-muhəbbət hərgiz ahirlaxmaydu. Bəxarətlər bolsa, kərqə kəlməydu: «naməlum tillar» bolsa, tūgəydu: məjjizilik bilimlərmu kərqə kəlməydu.⁹ Qūnki bizning bilidiqanlirimiz kismən, bəxarət beridiqanlirimiz kismən; ¹⁰ lekin mukəmməlik kəlgəndə, kismənlik yokilidu.

¹¹ Mən kikiqimdə balilarqə səzlidim, balilarqə oyolidim, balilarqə həsəblidim; qong boləjinimda, mən balilikni taxlidim. ¹² Qūnki biz hazır bir tutuk derizidin müjməl həlda kərimiz, lekin xu qaoqda yüzmu yüz kərimiz: Həzır mən kismən tonuymən, xu qaoqda mən Huda meni tonup keliwatqəndək tonuymən..

¹³ Həzır ixənq, ümid, məhır-muhəbbəttin ibarət bu üç nərsə turuptu; bulardin əng üstün turidiqini məhır-muhəbbəttur.

13:1 «Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər səzləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu səzliyələydiqan bolsammu...» — demək, «xundaқ intayin kūqlik rohiy iltipat məndə bolsimu,...». Bu ayəttin yənə xundaқ deyələymizki, həkikəttən Hudadin kəlgən hər bir «naməlum til» əməliyəttə dunyadiki məlum bir millətnin tili yəki pərixtilərnin tili dur.

13:2 Mat. 7:22; 17:20; 21:21; Mar. 11:23; Luқа 17:6; Rim. 12:7.

13:4 Pənd. 10:12; 1Pet. 4:8.

13:5 1Kor. 10:24; Fil. 2:4.

13:6 2Yuға. 4.

13:7 «Həmmə ixtə kərsiki kənglik kılidu...» — yəki «həmmə ixni yapidu...» — demək, mümkün bolsa bəxqılarning səwənlik-gunahlırini qitkə yaymaydu.

13:12 2Kor. 3:18.

«Rohiy iltipatlar»din qandaq paydilinix kerək

14¹ Mehir-muhabbatkə intilip uni qoşlixinglar wə həm rohiy iltipatlarğa, bolupmu bexarət berixkə intizar bolunglar..² Qünki naməlum tilda sölzəydiqan kixi adəmlərgə əməs, bəlki Hudağa sölzəydu; angliouqılardın heqkim uni qüxənməydu, əmma u Rohta sirlik ixlarnı eytip beridu.³ Ləkin bexarət beridiqan kixi bolsa adəmlərnıng etiqadını quruxkə, ularnı rioqətləndürüxkə wə təsəlli berixkə sölzəydu.⁴ Naməlum tilda sölzligüqi öz rohinı quridu; əmma bexarət bərgüqi jamaətnıng etiqadını quridu..⁵ Əmdilikdə mən silərnıng həmninglarnıng naməlum tillarda sölzliyəlixinglarnı ümid qilimən, ləkin bexarət berixinglarnı tehimu ümid qilimən. Naməlum tilda sölzligüqi səzini tərijimə qilmisa, jamaətnıng etiqad quruluvida bexarət bərgüqi unıngdın uluq bolidu.

⁶ Qerındaxlar, mən yeninglarğa kelip, naməlum tillardila sölziginim bilən məlum wəhiy, bilim, bexarət yaqi təlimni yətküzmişəm, mən silərgə nemə payda təgküzimən?..⁷ Həttə awaz qikıralaydiqan jansız nərsilər, mayli nəy bolsun, qiltar bolsun xundak; ularnıng ahangliriniyng bir-biridin pərki bolmisa, ularda qelinqan pədə qandakmu pərki etilsun?..⁸ Jəng kaniyimu bəlgilik bir ahangda qelinmisa, kim jənggə hazirlansun?..⁹ Xuningdək silər tilda enik qüxinəligüdək sölz qilmisanglar, nemə deməqki bolqininglarnı kim qüxinələydu? Silər hawağa gəp qiloqandək bolisilər..¹⁰ Jəhanda, xübhısizki, hilmuhil til-awazlar bar wə ularnıng heqkaysisi mənısiz əməs; ¹¹ əgər əmdi mən məlum awaz-tilning mənısini bilmisəm, mən sölzligüqigə nisbətən yat wə u manga nisbətən yat bolidu..¹² Əhwal silərdimu xundak. Xunga, silər rohiy iltipatlarğa kizqinlik bilən intilgənəkənsilər, jamaətnıng etiqadını quridiqan iltipatlarğa bay boluxkə intilinglar..¹³ Xunga, naməlum tilda sölzəydiqan kixi sölzigenlirini tərijimə qilip berələydiqan bolsam dəp dua qilsun..¹⁴ Qünki naməlum tilda dua qiloqinimda, rohim dua qilidu, ləkin əkil-idrakimdin bolsa mewa qikmaydu.

¹⁵ Undakta qandak qilix kerək? Mən bəzidə rohim bilən dua qilimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu dua qilimən; mən bəzidə rohim bilən mədhiyə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu mədhiyə nahxilirini eytimən;..¹⁶ bolmisa, pəkət rohing bilənla mədhiyə okusang, ixlətkən tilingni bilmigənlərnıng qatarida olturuquqi təxəkkürunggə qandakmu «Amin» deyəlisun? Qünki u eytkiningni qüxənməydu..¹⁷ Sən dərhəqiqət təxəkkürni yahxi eytisən, əmma yeningdiki angliouqıning etiqadi quruluqini yök..¹⁸ Mən bundak naməlum tillarda xəhsən həmninglardin kəp sölzəydiqanlikim üqün Hudağa təxəkkür eytimən;..¹⁹ halbuki, jamaəttə bolqanda, naməlum tilda tümən eoqiz sölziginimdin kərə, baxqılarğa təlim-tərbiyə bəraligüdək qüxinixlik səzdin bəx eoqizla sölzliyəlisəm dəymən..²⁰ Qerındaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmanglar; yamanlik jəhətidə bowaq bolunglar, əmma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar..

²¹ Təwratta: «Qət tilliklarnıng səzi wə yat adəmlərnıng ləwliri arqilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; ləkin xundak bolsimu ular yənila Manga kulak salmaydu — dəydu Pərwərdigar» dəp pütülgəndür..²² Xunga «naməlum tillar» bolsa bir alamət bəlgidur; etiqadqılarğa əməs, bəlki etiqadsızlarğa alamət bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etiqadsızlar üqün əməs, bəlki

14:1 «bexarət berix» — grek tilida «payqəmbərlik sölz qilix» dəgən səz bilən ipadiliniidu. «Təwrat dəwridiki payqəmbərlər» wə «İnjil dəwridiki payqəmbərlər» toqırluk qoxumqə səz-imizni kəring.

14:4 «Naməlum tilda sölzligüqi öz rohinı quridu» — grek tilida «naməlum tilda sölzligüqi əzini quridu». 14-ayətni kəring.

14:6 «məlum wəhiy, bilim, bexarət yaqi təlim...» — bular qüxinixlik səzlər bilən yətküzülüxi kərək, əlwəttə.

14:15 Əf. 5:19; Kol. 3:16.

14:19 «baxqılarğa təlim-tərbiyə bəraligüdək qüxinixlik səzdin...» — grek tilida «baxqılarğa təlim-tərbiyə bəraligüdək zəhnim bilən (sözlinidiqan) səzdin...» dəp ipadiliniidu.

14:20 Mat. 18:3; 19:14; Əf. 4:14; 1Pet. 2:1, 2.

14:21 «Qət tilliklarnıng səzi wə yat adəmlərnıng ləwliri arqilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; ləkin xundak bolsimu ular yənila Manga kulak salmaydu — dəydu Pərwərdigar» — «Yəx.» 28:11-12.

14:21 Qan. 28:49; Yəx. 28:11-12.

«Korintliklarğa «1»»

etikadqılar üçün bolidu. ²³ Xuning üçün pütkül jamaat bir yerdə jəm bolqanda, həmmisi öz aldioğa bundak naməlum tillarda sözləwərsə wə sadda yaki etikadsiz kixilər kirip qalsa, ular həmminglarnı sarang bolup kapsilər deyixməmdü? ²⁴ Əmma həmminglar wəhiy-bexarət yatküzsənglar, etikadsiz yaki sadda kixi aranglarğa kirip qalsa, həmminglar tərpidin uning gunahlırioğa tənbiş berilidu, həmminglar tərpidin uning gunahkar ikənliki kərsitilidu; ²⁵ kəlbidiki sirlar axkarə kiliñoqanda, u ezini yərgə taxlap: — «Huda həkikətən aranglardidur» dəp Hudağa səjdə kılıdu.

Jamaat əməl kilişkə tegixlik kaidilər

²⁶ Əmdi kərindaxlar, qandak kiliximiz kərək? Silər bir yərgə jəm bolqininglarda, hərbinglarda bir iltipət bolidu; birsidə mədhıyə nahxisi, birsidə təlim, birsidə naməlum til, birsidə wəhiy, birsidə naməlum tilning yeximi bolidu. Həmmə ixlar etikadning kuraluxi üçün bolsun.

²⁷ Naməlum tilda səzligüqilər bolup qalsa, ikisi yaki əng kəp bolqanda üqi nəwət bilən səzlisun wə birsı ularning eytkanlırini ərısun. ²⁸ Əmma jamaəttə ərıgüqi bolmisa, u süküt kılsun; öz-özıgə wə Hudağa eytsun. ²⁹ Wəhiy-bexarət yatküzgüqilər bolsa, ikki-üqi səzlisun; qaloqanlar gəplirining wəznini ditlap tursun; ³⁰ Əmma olturoqanlar arısidin baxkə bir kixigə məlum bir wəhiy berilsə, səzləwatqan kixi səzini tohtitip nəwətni uningğa bərsun. ³¹ Qünki həmminglar bir-birləp wəhiy-bexarət yatküzsənglar bolidu; xuning bilən həmməylən əginidu, həmməylən rıqəbtlinidu. ³² Pəyoqəmbərləning öz rohliri pəyoqəmbərləning əzlrıgə itaət kılıdu. ³³ Qünki Huda qalayımkanqilik tuqduroquqi əməs, bəlki tinq-hatırjəmlik bərgüqidur. Barlık muqəddəs bəndilərnıng jamaətlridə xundak tərtip bar.

³⁴ Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning səzlixigə ruhsət kılınmioqan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular tərtpkə boysunsun. ³⁵ Əmma ular məlum ixni bilməkqi bolsa, eyidə öz ərılrıdın sorısun; ayalning jamaəttə səzlıxi uyatlık ıxtur.

³⁶ Hudaning səz-kalami silərdin baxlanoqanmu?! Yaki yaloquz silərgıla yetip kəlgənmü?! ³⁷ Birsı ezini wəhiy-bexarətqi yaki rohiy kixi dəp sanisa, u silərgə hazır yazoqan bu səzümning həkikətən Rəbning əmrı ikənlikini etirap kılsun. ³⁸ Birsı buni etirap kilişni halımisa, u etirap kılınmaydu.

³⁹ Xuning üçün, i kərindaxlar, wəhiy-bexarətlərnı yatküzüxkə təlmürüp intilinglar, xundakla naməlum tillarda səzləşni qəklımənglar.

⁴⁰ Hulasə kılıp eytkənda, hərбір ix qıraylık, tərtpilik kılinsun.

14:24 «həmminglar wəhiy-bexarət yatküzsənglar...» — «naməlum tillar» wə «wəhiy-bexarətlər»ning «alamət bəlgə» boluxı toqırluq «qoxumqə səz»imızı kərüng.

14:32 «Pəyoqəmbərləning öz rohliri pəyoqəmbərləning əzlrıgə itaət kılıdu» — bu intayın muhim bir səz. Demək, Muqəddəs Rəh hərəkəndək rohiy iltipatlarnı yatküzgənda, U hərgiz iltipatni qəbul kıloquqi kixini uni dərhal bihiytiyar haldə ipadıləxkə məjburlımaydu. Xuning bilən wəhiy-bexarət yatküzıdıoqan kixilər bir-birini kütüp nəwət bilən səzlısə bolidu.

14:34 «Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning səzlixigə ruhsət kılınmioqan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular tərtpkə boysunsun» — bu yolyoruk kız-ayallar pütünləy süküt kəlıxi kərək, dəgenlik əməs; qünki yukırıda (11:2-11) u kız-ayallarning jamaəttə dua kilişni wə wəhiy-bexarət yatküzıxıdiki bəlgilimilər toqırluq eytip bərdi. «Qoxumqə səz»imızı kərüng.

14:34 Yar. 3:16; Əf. 5:22; Kol. 3:18; 1Tim. 2:12; Tit. 2:5; 1Pet. 3:1.

14:35 «Əmma ular ayallar məlum ixni bilməkqi bolsa, eyidə öz ərılrıdın sorısun; ayalning jamaəttə səzlıxi uyatlık ıxtur» — 34-ayəttiki izahətni kərüng. Mənisı bəlkim: «Jamaəttiki tərtpini buzup səzləş ayallaroğa yaraxmaydu» dəgenlik boluxı mumkin.

14:38 «Birsı buni etirap kilişni halımisa, u etirap kılınmaydu» — baxkə birhıl təjımisi: «Birsı buni bilip yetixni halımisa, u bilimsiz qalsun».

Tirilix

15¹ Əmma, i kerindaxlar, mən silərgə əslidə yatküzgən hux həwərnı bayan kılməqimən; silər bu hux həwərnı qobul kılojan wə uningda qing turuwatisilər;² mən silərgə yatküzgən hux həwər bolojan kalamda qing turojan bolsanglar, — (ixəngininglar bikaroja kətmigən bolsa) — silər uning arkilik kütquzuluwatisilər...

³ Qünki mən ezümgə amanət kılinojanlirini əng zərür ix süpitidə silərgimu tapxurdum; yəni, Təwrat-Zəburda aldin eytilojinidək, Məsih gunahlırimiz üçün öldi;⁴ U dəpnə kılindi; wə üqinqi küni yənə Təwrat-Zəburda aldin eytilojinidək tirildürüldi;⁵ U Kefaska, andin on ikkiyləngə kərüнди; andin U bir sorunda bəx yüzdin artuq kərindaxka kərüнди; ularning kəpinqisi bügünki kündə tirik, əmma bəziliri ölümde uhlawatidu;⁷ U Yakupka, andin rosullarning həmmisigə kərüнди; ⁸ Həmmisidin keyin U huddi wəqətsiz tuqulojan bowəktək bolojan mangimu kərüнди... ⁹ Qünki mən rosullar arisidiki əng təwinimən, rosul dəp atilixka layıq əməsmən; qünki mən Hudaning jamaitigə ziyənkəxlik kılojanmən...¹⁰ Ləkin həzir nemila bolsam Hudaning mehir-xəpkiti arkilik boldum; Uning manga kərsətkən xu mehir-xəpkiti bikaroja kətmidi; qünki mən Hudaning hizmitidə barlık rosullardin bəkrək jəpalik ixligənəmən; əməliyətə ixligüqi mən əməs, bəlkı mən bilən billə bolojan Hudaning mehir-xəpkitidir...¹¹ Demək, məyli mən yəki bəxka rosullar bolsun, həmmimizning yatküzgənliri ohxax bolup, u dəl silər ixinip qobul kılojan hux həwərdur.

¹² Əmma Məsih əlgənlər iqidin tirildürülgən dəp jakarlanojan bolsa, kəndəkmü arənglardiki bəzilər əlgənlərnıng tirilixi degən yox ix, dəydu? ¹³ Əmma əlgənlərnıng tirilixi degən yox ix bolsa, Məsihnıng tiriliximu yox ix bolojan bolatti. ¹⁴ Xuningdək əgər Məsih ölümədin tirilgən bolmisa, jakarlıojan həwirimiz bihudə bolojan, silərnıng etikədinglarmu bihudə bolojan bolatti. ¹⁵ Həttə bizmu Huda toqrisidiki yəlojan guwahqılar bolojan bolattuk — qünki biz Hudaning Məsihnı ölümədin tirildürgənlikigə guwahlık bərdük. Əgər həqiqətən ölümədin tirilix bolmisa, Huda Məsihnımu ölümədin tirildürmıgən bolatti. ¹⁶ Qünki əlgənlər kəyta tirildürülmisə, Məsihmü tirilmıgən bolatti. ¹⁷ Mubada Məsih tirilmıgən bolsa, etikədinglar kərəksiz bolojan, silər tehiqə gunahlıringlarda yürüwatқан bolattinglar, ¹⁸ xundəklə Məsihtə ölümde uhlawatқанlarmu həlakətkə yüz tutқан bolatti. ¹⁹ Əgər ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimiz üqünlə Məsihgə bəqlıojan bolsək, biz insanlar arisidiki əng biqarə adəmlərdin bolojan bolimiz...

²⁰ Əmma əməliyətə, Məsih ölümde uhlıojanlar iqidə «həsulning tunji mewisi» bolup, ölümədin

15:2 «ixəngininglar bikaroja kətmigən bolsa...» — adəmnıng hux həwərgə ixinixi «bikaroja ketix»imu mumkinmu? Bu bəbtə bir misal kərsitilidu; birsı hux həwərnıng muhim bir nuqtisini qobul kılmıojan bolsa (bu nuqta uningə yəqmıojan, yəki u unı əginixni halimıojan bolsa), undəktə bu hux həwərnı inkar kılojanəy barawər; demək, xu ixəngüqi adəmə, gərqə «ixəngən bolsımu», toluq ixənmıgəqkə, ixinix yoli bikaroja ketidu. Xunga ahirdə həqkəndək nətiqə qıqmaydu.

15:2 Rim. 1:16; 1Kor. 1:21.

15:3 Yəx. 53:7; Dan. 9:24,26; 1Kor. 5:7; 1Pet. 2:24.

15:4 Zəb. 16:10; Yəx. 53:8, 9; Yun. 2:1; Mat. 12:40

15:5 «Kefas»] — yəni rosul bolojan Simon Petrus. «on ikkiyləngə» — on ikki rosuloja kərüngen, deməqki. «on ikkiylən» bəlkim Mattiyani öz igigə elixi mumkin («Ros.» 1:26).

15:5 Luqa 24:34; Yh. 20:19; Ros. 10:41.

15:7 «U Yakupka ... Kərüнди» — Yakup Məsih əysanıng qong inisi, keyin u rosul bolojan. Injil «Yh.» 5:7ni kərüngen).

15:8 «Huddi wəqətsiz tuqulojan bowəktək bolojan manga...» — «wəqətsiz tuqulojan bowəktək bolojan mən...» toqıruluk «qoxumqə sez»imizni kərüngen.

15:8 Ros. 9:3,17; 23:11; 1Kor. 9:1; 2Kor. 12:2.

15:9 Əf. 3:8; Ros. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; Gal. 1:13; 1Tim. 1:13.

15:10 2Kor. 11:23; 12:11.

15:19 «ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimiz üqünlə Məsihgə bəqlıojan bolsək...» — yəki «ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimizdila Məsihgə bəqlıojan bolsək...».

tirilgəndür; ²¹ Qünki bir insan arkilik ölüm aləmdə pəyda boləjnidək, ölümdin tirilixmu bir insan arkilik aləmdə pəyda boldi. ²² Adamatimizdin boləjanlarning həmmisi uning tüpəylidin ölümgə məhkum boləjanliqioğa ohxax, Məsihdə boləjanlarning həmmisi Uning tüpəylidin ölümdin həyatka erixidu. ²³ Əmma həmməylən öz nəwət-katarida tirilidu; tunji həsulning mewisi boləjan Məsih birinqi; ikkinqilər bolsa Məsihning dunyağa kaytip kəlgində özigə təwə boləjanlar. ²⁴ Andin ahirət bolidu; xu qaşqda U barlik həkümranlikni, barlik həkuk wə hərhil küqlərni əməldin kaldurup, padixahlikni Huda-Atioğa tapxuridu. ²⁵ Qünki U barlik düxmənlərni məşlup kilip ayioqi astida kıləuqə həküm sürüxi kerəktür; ²⁶ əng ahirki yokitilidioğan düxmən bolsa ölüm əzidur. ²⁷ Qünki Zəburda «Huda pütkül məwjudatni Uning ayioqi astioğa boysunduroğan» dəp pütüklüktür. Əmma «pütkül məwjudat Uningoğa boysunduruloğan» deyilginidə, roxəni, xu «pütkül» dēgən sēz «həmmi Uningoğa Boysunduroquzəuqi»ning əzini iqiğə aloğan əməstür. ²⁸ Əmma həmma Uningoğa boysunduruloğandin keyin, Oqul həmmi özigə boysunduroquqioğa boysunidu; xuning bilən Huda həmmi həmmisi bolidu. ²⁹ Ölümdin tirilix bolmisa, bəzilərlərgə əlgənlər üqün qəməldürüləxini kəndək qüxinix kerək? Əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üqün nemə dəp qəməldürülidu? ³⁰ Bizlər nemə dəp hər küni hər saəttə həwp-hətərgə duq kelip yürimiz? ³¹ Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin pəhirlinixim rast boləjandək, i kərindaxlirim, mən hər küni ölümgə duq kelimən. ³² Əgər insanlarning nükteinəziridin eytkəndə «Əfəsus xəhridə wəhxiy haywanlar bilən elixtim» desəm, əlgənlər ölümdin tirilmisə, buning manga nemə paydisi? «Ətə bəribir ölüp ketidioğan boləjandin keyin, yəp-iqip yürüwalayli» dēgən sēz yolluk bolmamti? ³³ Aldanmanglar; qünki «Yaman həmrəhlər əhləknə buzidu». ³⁴ Həkkəniy bolux üqün oyəjininglar, gunəhdin kəl üzünglər; qünki bəzilərlərgə Huda toqıruluk həwər yoktūr — buni eytsam silər üqün uyat əməsmu?

³⁵ Bəlkim birs: «Ölüklər kəndək tirildürilər? Ular kəndək tən bilən tirilər?» — dəp sorixi mumkin. ³⁶ I əhmək kixi, sening terioqining, əlməy turup kaytidin tirilməydu. ³⁷ Həm sening terioqining, əsümlükning tənə əməs, bəlkə uning yalingaq deni — məsilən, buqdayning yaki baxkə birə ziraətning deni, halas. ³⁸ Wə keyin Huda Əz həhxiy boyiqə uningə mələm bir tənəni beridu; xundəklə uruk danlirining hər birigə əzining tənini ata kəlidu. ³⁹ Janiwarlarning ətliri

15:20 «həsulning tunji mewisi» — aldin pixkən mewə yioqiwelinoğandin keyinmu, baxkə mewilərlərgə qoqum pixidioğanliqioğa kəpətlətlə kəlinəjnidək, Məsihning tirilixi iman-ixəngtə bolup aləmdin ətkənlərlərgə həkkəniylikkə kaytə tirilidioğanliqioğa kəpətlətlə kəlidu. Təwrat boyiqə «həsulning tunji mewisi» Hudağa aləhdə atilətti (bəojixlinətti) («Law.» 23-bəb, «Kən.» 18:4).

15:20 Kol. 1:18; 1Pet. 1:3; Wəh. 1:5.

15:21 Yar. 2:17; 3:6; Rim. 5:12,18; 6:23.

15:24 «Andin ahirət bolidu; xu qaşqda U barlik həkümranlikni, barlik həkuk wə hərhil küqlərni əməldin kaldurup, padixahlikni Huda-Atioğa tapxuridu» — bu muhim ayət wə təwəndiki ayətlər üstidə «qoxumqə sēz»imizdə tohtilimiz.

15:25 Zəb. 110:1; Ros. 2:34; Əf. 1:20; Kol. 3:1; İbr. 1:13; 10:12.

15:27 «Qünki Zəburda «Huda pütkül məwjudatni uning ayioqi astioğa boysunduroğan» dəp pütüklüktür» — «Zəb.» 8:6.

15:27 Zəb. 8:6; Mat. 11:27; 28:18; Əf. 1:22; İbr. 2:8.

15:29 «kixilər ...əlgənlər üqün nemə dəp qəməldürülidu?» — qüxinix kiyin boləjan bu ayət toqıruluk «qoxumqə sēz»imizdə tohtilimiz.

15:31 «mən hər küni ölümgə duq kelimən» — grek tilidə «mən hər küni əlimən».

—Toluk ayətning baxkə birhil ipadiləx usuli: «Mən hər küni ölümgə duq keliwatimən. Bu rast! Kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning silərlərgə həyatınglarda (xundək kəp ixlərlə) kəloğanliq bilən pəhirlənginimning rastliqioğa ohxax, bu sēzinimngə hərgiz yəloğan yeri yoktūr».

15:32 «Əfəsus xəhridə wəhxiy haywanlar bilən elixtim» desəm... — Pawlus Əfəsus xəhridə hux həwər yətküzgəndə, bəzi adəmlər uningə kərxə kəqip wəhxiy haywanlardək hujum kəloğan boluxi mumkin. «Ətə bəribir ölüp ketidioğan boləjandin keyin, yəp-iqip yürüwalayli» — «Yəx.» 22:13.

15:32 Yəx. 22:13; 56:12.

15:33 «Yaman həmrəhlər əhləknə buzidu» — bu sēzlər grek xəiri Mənəndərləngkidin elinoğan.

15:35 Əz. 37:3.

15:36 «... kaytidin tirilməydu» — grek tilidə «... janlandurulmaydu».

15:36 Yh. 12:24.

bolsa bir-birigə ohximaydu; insannarning özigə has ətliri bar, haywanlarning özigə has ətliri bar, uqar-qanatlarınımı bar, beliklarningımı bar. ⁴⁰ Asmanda jisimler bar, yər yüzidimu jisimler bar; əmma asmandikisining jula-xəripi baxkiqə, yər yüzidikisiningımı baxkiqə bolidu; ⁴¹ Quyaxning xan-xəripi bir hil, aynıng xəripi yənə bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur; qünki yultuzlar xan-xərepliridə bir-biridin pərqlinidu. ⁴² Əlümün tirilix həm xundaqtur. Tən qirix halitidə terilidu, qirimas haləttə tirildürülidu; ⁴³ Uyatlık haləttə terilidu, xan-xərəp bilən tirildürülidu; ajiz haləttə terilidu, əmma küq-kudrət bilən tirildürülidu. ⁴⁴ U təbiətkə təwə bir tən süpitidə terilidu; rohğa təwə bir tən bolup tirildürülidu; əslidə təbiətkə təwə bir «janlık» tən boləqan bolsa, əmdi rohıy bir tən bolidu. ⁴⁵ Xunga Təwratta mundaq pütülgənki: «Tunji insan Adəm'atimiz tirik bir jan kılıp yaritildi; əmma «ahırkı Adəm'ata» bolsa hayatlık bərgüqi Roh boldi. ⁴⁶ Əmma awwal kəlgini rohıy adəm əməs, bəki «təbiətkə təwə boləquqi» adəm idi, keyin «rohıy adəm» kəldi. ⁴⁷ Dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kılınəqan; ikkinqi insan bolsa asmandin kəlgəndur; ⁴⁸ Tupraqtin apiridə kılınəqini kəndəq boləqan bolsa, uningdin boləqan «tupraqlık»larmu xundaq bolidu; asmandin kəlgini kəndəq bolsa, uningdin boləqan «asmanlıklar»mu xundaq bolidu. ⁴⁹ Bizlər «tupraqlık adəm» süritidə boləqinimizdək, «asmanlık adəm» süritidimu bolalaymız. ⁵⁰ Əmma xuni eytimənki, i kərindaxlar, ət wə kəndin tərəlgənlər Hudaning padixahlıkəqə warislik kılalmaydu; qirigüqi qirimaydıqənoqə warislik kılalmaydu. ⁵¹ Mana, mən silərgə bir sirni eytip berimən; biz həmmimizlə əlümədhə uhlaydıqənlərdin bolmaymız; birəq həmmimiz əzgərtilimiz! ⁵² Bir dəkikidila, kəzni bir yumup aqquqə, əng ahırkı kanay qelinqənda əzgərtilimiz; qünki kanay qelinsila əlgənlər qirimas hayatqə tirildürülidu, xundaqlə əzgərtilimiz; ⁵³ Qünki bu qirip kətküqi qirimas hayatni kiyiwelixi, bu əlgüqi əlməslikni kiyiwelixi kərək; ⁵⁴ Əmma qirip kətküqi qirimas hayatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməslikni kiygəndə, xu qəqəda bu səz əməlgə axurulidu: «Əlüm qəlibə tərpidin yutulup yəqutulidu!».....

15:42 «Quyaxning xan-xəripi bir hil, aynıng xəripi yənə bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur; qünki yultuzlar xan-xərepliridə bir-biridin pərqlinidu 41-ayət. Əlümün tirilix həm xundaqtur» — demək, tirildürülgəndin keyinki tenimiz əlgəndin keyinki tenimizgə ohximaydu.

15:42 Dan. 12:3; Mat. 13:43.

15:44 «təbiətkə təwə bir tən süpitidə» — grek tilidə «janəqə təwə bir tən süpitidə» yəki «janlık bir tən süpitidə» deyilidu; «jan» muxu yərdə insanning zəhni, oy-pikirliri wə həssiyatlırı kətarlıklərnı kərsitidu. «Rimliklarəqə»diki «kixir səz»imizni kərtəng.

15:45 «Tunji insan Adəm'atimiz tirik bir jan kılıp yaritildi» — «Yər.» 2:7. «əmma «ahırkı Adəm'ata» bolsa hayatlık bərgüqi Roh boldi» — «ahırkı Adəm'ata» Məsiləhni kərsitidu, əlwəttə.

15:45 Yər. 2:7.

15:46 «təbiətkə təwə boləquqi» — grek tilidə «janəqə təwə boləquqi». 44-ayəttiki izahətnı kərtəng. «təbiətkə təwə boləquqi» adəm idi, keyin «rohıy adəm» kəldi — (grek tilidə: «janəqə təwə boləquqi» awwal kəlgən, keyin «rohğa təwə boləquqi» kəlgən») — bu toqruluk «kəxumqə səz»imizni kərtəng.

15:47 «dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kılınəqan» — okurmənlərnıng esidə bar bolsa kərək, ibrəniy tilidə «adəm» degən səz «tupraq», «topa» degənni bildüridu («Yər.» 2:7ni kərtəng).

15:49 «Bizlər «tupraqlık adəm» süritidə boləqinimizdək, «asmanlık adəm» süritidimu bolalaymız» — bəzi kəna kəqürülmilərdə: «Bizlər «tupraqlık adəm» süritidə boləqinimizdək, «asmanlık adəm» süritidimu bolaylı» deyilidu.

15:49 Yər. 1:26; 2Kor. 4:11.

15:50 «... Qirigüqi qirimaydıqənoqə warislik kılalmaydu» — bu qirigüqi tenimiz əlidu, pəkət rohımız əzgərməs haləttə bəkiy əlməgə ketidu. Hudaning biz məmin bəndiliri tirildürülgəndə qirimas tenimizning «qirigüqi» tenimiz bilən münasiwiti bolmaydu. Huda etikədqilarəqə pütünləy yəngi bir tən əta kılıdu.

15:50 Yh. 1:13.

15:51 «mən silərgə bir sirni eytip berimən» — «sir» toqruluk «rimliklarəqə»diki «kixir səz»ni kərtəng.

15:51 1Tes. 4:16.

15:52 «...əng ahırkı kanay qelinqənda əzgərtilimiz» — «əng ahırkı kanay» — Injil, «Mat.» 24:31, «1Tes.» 4:16, «Wəh.» 10:7 kətarlıklərnı kərtəng.

15:52 Mat. 24:31; 1Tes. 4:16.

15:54 «Əlüm qəlibə tərpidin yutulup yəqutulidu» — «Yəx.» 25:8 (LXX tərjimisidin).

15:54 Yəx. 25:8.

«Korintliklaroqa «1»»

⁵⁵ «Ah, ölüm, sening näxtiring keni?! Ah, ölüm, sening oqalibang keni?!»... ⁵⁶ Ölümdiki näxtər — gunahtur, gunahning küqi bolsa, Tawrat kanuni arkilik namayan bolidu... ⁵⁷ Lekin bi-zni Rabbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oqalibigə erixtürgüqi Hudaqa təxəkkür!.....

⁵⁸ Xuning üqün, səyümlük qerindaxlirim, qing turup təwranməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki ixliringlar həmişə kəng ziyadiləxsun; qünki Rəbdə boləqan əjir-japayinglar hərgiz bihədə kətməydiəqləni bilisilər.

Kəmbəqəllər üqün ianə qilix

16¹ Əmdi mukəddəs bəndilər üqün ianə toplaş toqroluk, silərmu Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə tapiləqinimdək qilinglar.² Hər həptining birinqi künidə hərbinglar tapawitlinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini əjritip əz yeninglarda saqlap qoyunglar; xundak qilsanglar, kəlgən waktimda ianə toplaş həjət bolmaydu...³ Mən kəlginimdə, silər kaysi adəmləni layiq kərüp tallisanglar, mən xularoqa tonuxturux hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarni Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən...⁴ Meningmu berixim muwapik kərülsə, ular manga həmrəh bolup baridu.⁵ Əmma mən Makedoniyə əlkisidin otkəndin keyin yeninglaroqa kelimən — qünki mən Makedoniyədin otməqimən —.⁶ bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda qixlap keliximmu mumkin; xuningdək andin kəyərğə barməqqi bolsam, silər yardəm qilip, meni yoloqa selip qoyarsilər.⁷ Qünki bu ketim siləni yol üstidilə kərüp otip ketixni halimaymən, bəlkə Rəb buyrusa, silər bilən billə uzunraq bir məzgil turoqum bar.⁸ Əmma mən Əfəsus xəhridə orma həytiəqiqə turmaqimən...⁹ Qünki muxu yərdə manga əjayib qong, utuq-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi, xuningdək qarxi qixquqilarmu kəp..

¹⁰ Timotiy yeninglaroqa berip tursa, uning aranglarda qorkmay ərkin-azadə yürüxigə kəngül belünglar. Qünki umu manga ohxax Rəbning hizmitini ixləwatidu. ¹¹ Xunga həqkim uni təwən kərmisun; bəlkə uni mening yenimoqa kelixi üqün aman-esən uzitip yoloqa selip qoyunglar; qünki uning qerindaxlar bilən billə kelixini kütməktimən. ¹² Əmma qerindiximiz Apollosqa kəlsəm, uningdin qerindaxlar bilən billə silərnin yeninglaroqa berixni kəp otiündüm. Lekin uning həzirəqə barəqusi yox. Keyin pürsət pixip yetilgəndə baridu.

¹³ Həxyar bolunglar, etiqadta qing turunglar; mərdanə ərdək bolunglar! Qəysər bolunglar!

¹⁴ Silərnin qiloqan həmmə ixinglar məhir-muqəbbət bilən qilinsun.

¹⁵⁻¹⁶ Əmdi, i qerindaxlar, Ahaya əlkisidiki əng dəslepki etiqad mewisi boləqan Istifanas wə uning ailisidikiləni, xundakla ularning Hudaning mukəddəs bəndilirining hizmitidə boluxqa qandak

15:55 «Ah, ölüm, sening näxtiring keni?! Ah, ölüm, sening oqalibang keni?!» — «Hox.» 13:14. «Hoxiya»din nəkil kəltürülən ayətnin ikkinqi kismi «Ah, təhtisara, sening oqalibang keni?!» («təhtisara» əlgən adəmlərnin roqliri baridiəqan jay).

15:55 Hox. 13:14; 1br. 2:14.

15:56 «gunahning küqi bolsa, Tawrat kanuni arkilik namayan bolidu» — demək, insanlar kanunsiz yürğəndə gunah engi bolmaydu. Lekin Tawrat kanunidiki yukiriki tələpləni bilip, ularoqa əməl qilixqa tirixidu, ləkin əməl qiləlməqanliqidin gunahning həqkiyi dəhətlik küqlük bərnəsə ikənliki axkarilini.

15:57 «bizni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oqalibigə erixtürgüqi Hudaqa təxəkkür!» — «oqalibə» dēgən sēz ölüm wə gunah üstidin oqalibi qilixni kərsitidu.

15:57 1Yuha. 5:5.

16:2 «hər həptining birinqi künidə» — yəni yəxənəbə künidə.

16:2 Ros. 11:29; 2Kor. 8:4; 9:1.

16:3 «mən xularoqa tonuxturux hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarni Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən» — Yerusalemdiki jamaət nəhayiti kəmbəqəl bolup qaloqanidi. «Qoxumqə sēz»imizni kərnig.

16:5 2Kor. 1:15.

16:8 «orma həyti» — yaki «qosul yiqiəq həyti». Grek tilida «pentekost həyti» (əllikinqi kuni həyti) dəp atilidu — qünki bu həyt pasha həyti (otip ketix həyti)din 50 kün keyin bolidu.

16:9 «manga əjayib qong, utuq-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi» — hux həwər tərkitidiəqan pürsətni kərsitidu.

«Korintliklarqə «1» »

əzlirini atıoqanlıqini obdan bilisilər; mən silərdin ətünimənki, muxundaq kixilərnin wə ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartıwatqanlarning səzlırigə kiringlar..¹⁷ Əmma yeninglardin Istifanas, Fortunatus wə Aqayikusning bu yərgə meni yəqlap kəlgənlikidin xadlandim; qünki ular silər tərəptin kəm boləqanlirini toluklap bərdi..¹⁸ Qünki ular mening rohimni wə həm silərnin kinimu yengiləndurdi; xunga xundaq adəmlərnı ətıwarlap hərmətlənglar.

¹⁹ Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularning ɔyidə jəm bolidıoqan jamaəttinmu Rəbdə silərgə kizəjin salam yollaydu..²⁰ Qerindaxlarning həmmisi silərgə salam yollaydu. Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlıxınglar..

²¹ Mana, mənki Pawlus öz qolum bilən salam yeziwatimən!

²² Hərkim Rəb Əysa Məsihnı səyğüqi bolmisa, uningə lənət bolsun! Rəbbimiz, kəlgəysən!.

²³ Rəb Əysa Məsihnin mehir-xəpkiti həmminglarə yar boləyay!

²⁴ Mening Məsih Əysada boləqan muhəbbitim həmminglar bilən billə boləyay. Amin!.

16:15-16 «Ahiya əlkisi» — hazırkı Gretsya, «Yunan». «ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartıwatqanlar...» — «hizməttə» — Rəbning hizmitida, əlwəttə, Pawluska nisbətən pəkət birlə hizmət məwjut idi.

16:17 «... Yeninglardin Istifanas, Fortunatus wə Aqayikusning bu yərgə meni yəqlap kəlgənlikidin xadlandim» — muxu üq buradərning Korintliklarning jamaitining yenidin kelixi Pawluska muxu rıqəbət bərgüqi hətni yezip yollax pırsitini yaritip bərdi.

16:19 «Asiya» — hazırkı zamandiki Türkiyə zeminini kərsitidu. «Priskilla» — bəzidə u kışkartilip «Priska» deyilidu.

16:20 Rim. 16:16; 2Kor. 13:12; 1Tes. 5:26; 1Pet. 5:14.

16:22 «...lənət bolsun. Rəbbimiz, kəlgəysən!» — Pawlus bu səzni aramiy tilidiki: «Anatema, Maranata!» dəgən səzlər bilən ipadiləydu.

16:24 «Mening Məsih Əysada boləqan muhəbbitim həmminglar bilən billə boləyay» — yaki «Mening muhəbbitim Məsih Əysada boləqan həmminglar bilən billə boləyay».

Qoxumqa söz

Belünüxlər, «məzhəplər»

(1:10-17, 3:1-8, 18-23ni körüng)

Korinttiki jamaatning bəziliri bir-biridin belünüp birnəqqə guruhqa ayriloqanidi; hər bir guruh, biz Məsihning rosulliri arisidin məlum birsining təlimigə yaki ülgisigə əgiximiz, dəytti. «Məsihning rosullirining təlimigə əgəxkəndin kərə, Məsihning öz əqzidin qıkkən təlimigilə əgiximiz» degüqilərmu bar idi. Pawlusning bularning həmmisigə, jümlidin «mən Pawlusning tərəpdarimən» degənlərgimu bərgən tənbihini intayin küqlüktür. Uning: «**Məsih belüngənmikən?**» degən addiy bir soali bar idi (1:13). Bu soalə bəloqan jawab əlwəttə «yak» deyixtur.

Bu həttə rosulning tənbihigə uqrioqan birinqi ix dəl muxu guruhlarə bəlüniuxi idi. Rosulning buni kərsitip ətəklikining əhmiyiti zordur. Bəzilər uning hetini oqup, uning: «**Qünki silər tehi ətə təwə kixisilər. Aranglarda həsəthorluq wə talax-tartixlar bar boləqandin keyin, silər ətə təwə əməsmu, insanlarə mengiwatmamsilər? Qünki birsini «Mən Pawlus tərəpdari», wə baxka birsini «Mən Apollos tərəpdari» desə, silər pəkət insanlarə ohxax bolup kəlmidinglarmu?»** (3:3-4) degən tənbihinimu qüxənmigənidi.

«Rimliklarə»diki «kirix söz»də biz «ət» yaki «ətlər», «ətə təwə», «ətlik kixilər» degən uqum toqruluk muzakirə kəloqan; muxu yərdə buni qaytilimaymiz. Lekin bəzilər: ««Insanlarə ohxax» bolsaq nemə bəptu? Biz həmmimiz insan əməsmu?» deyixi mumkin. Bu səzlərnin adəmnini qeqitidəqan tıp mənisini xuki, barlik insaniyətnin həmmisini qekidin axqan hata yolda kəriqlər, təwlilərqə mangmaqta. Hərhil napaklik, aqkəzlük, təkəbburluk wə həsəthorlukni aqlax üqün biz: «Biz pəkət insan, halas», yaki «Biz pəkət Hudaning əjiz bəndiliri, halas» wə «Insan degənnin günah kılmaslikka amali yəqtur» degən səzlərnini həmixə anglap turimiz.

Kədirlik oqurmən, xu künidə Həmmigə Kədir əldidə hesab tapxuruxka turup uningə: «Mən pəkət insandin boləqan» «Həmmə adəm xundək kəlidəqan tursa?» dəp bəhanə kərsətsingiz, səzingiz əqamdu? Əjayib ix dəl xuki, Huda pəkət gunahlarınin jazasidinlə əməs, bəliki gunahlarınin küq-təsirliridinmu kutkuzidəqan bir niyatlikni insanoqə ata kəlay dəp tutmaqta. Buni Korinttiki jamaət obdan bilgən bolsimu, əmma niyatlikning küq-kudritidə yaximaytti. Xuning bilən Pawlus ularəqə kəttik tənbih beridu. Duniyadiki barlik baxka insanlarə ohximəqan həlde baxkəqə yaxax mumkinki — biz qəqum xundək yaxiximiz kərek — Hudəqə təxəkkür, bizning «insanlarə ohxax» əməs, bəliki əsməndiki pəkərlər, Hudaning Rəhidin küqləndürəlgən pərzəntliri süpitidə yaxax imkaniyətimiz bar.

Jongguda biz hənzü etiəkədi kərindaxlirimizdin, bolupmu tənji kətim uqrixip tonuxqinimizda: «Siz kəysi məzhəp («pəy»)din bolusiz?» degən soalni pat-pat anglaymiz. Bu mundaq soal soriəqunin tehi «ətə yaxawatkənlikni»ni, xundəkə «insanlarə kəzkarax» bilən dunyoqə kəraydəqanlikni ispatlaydu, halas. Kəlbidə Hudaning Rəhi məkanlaxqan, xundəkə Rəh təripidin tolduruloqan kixilər muxundək soal sorimaydu, yaki «Jaməttiki kəysi təlim bərgüqidin əgəndingiz», yaki «Jamətingizning yətkəqisi kim?» degəngə kizikmaydu — rəhiy adəmlər bolsaq, uqrioqan baxka ixəngüqlərdin Məsihning Əzi toqruluk guwahlik, tüptin

«Korintliklarğa «1» »

əzgərtilgən turmuxning guwahliqi, towa kıloqanlıqtın Məsihdə bolqan yengi hayattın uroqup ekip turidioqan muhəbbət, huxallıq, hatirjəmlıq wə həkkanıyılıqni izdəymiz. Mana muxu iqlar «etikadqılar»da kərülmisə, İnjl təlimi bərgüqilərdin hətta bögünki əng munəwərlirining bizdə bar bolqinining nemə paydisi bolattı? Təlimi top-tooqra bolqan bir yaqeykiqə əza boluxning nemə paydisi? Ləkin əzgərtilgən bir hayat məwjut bolsa, towa kılıxning mewisi kərülgən bolsa (gərqə ikkiləmqi məsililə tooqruluk kəzkaraxlar ohximisimu), andin Məsih tooqruluk ortaq söz bilən sirdaxqılı bolıdu.

Məsihkə mənsub bolqan həmmə adəm uning jamaitidur — demək, «**Hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (u ularqə wə bizgə mənsub!) namioqə nida kılouqılarning həmmisi**» uning jamaitidur. (1:2). Gərqə ular bizdin ayrim həlda jəm bolsimu, özimizni baxqə həkikiy ixəngüqilərdin baxqıqə qaoqlımaslıqimiz kərək. Bizning hər zemin-yurtta turuwatqan, barlıq jamaətlərdə jəm boluwatqan barlıq kərindiximiz üqün (məyli ular özimizni «kərindax» dəp etirap kilsun-qılımsun) dua kılıximiz kərək.

4:6 «Pütülgənnıng dairisidin həkkip kətmənglar»

«**Pütülgənnıng dairisidin həkkip kətmənglar**» degən səzlər Təwratta əyni yezilmioqan bolsimu, u Təwrat-Injildiki intayin muhim bir prinsiptur. Bu ayət, məyli nijatlıq bolsun, əhləq-prinsiplar bolsun, jamaətni baxqurux iqliri tooqruluk məsililə bolsun, Muxəddəs Kitablarda hər əhwalda bizgə yetərlik yolyoruk tapxuruloqanlıqı kərsitilidu. «Artuq wəhiy» bu iqlarda bizgə kərək əməs; əməliyəttə, biz muxu həkikətni mundaq bir bayan bilən ipadiləymizki, — İman-etikadqə baqlıq hərəkəndə iqlarda (məsilən, əhləq-prinsip, nijatlıq, jamaət, yəki muxu yərdikidə Pawlus rosullarning rolliri wə məs'uliyətliri tooqruluk muzakirə kılqinidək), Muxəddəs Kitablarda ayan kılınmioqan bolsa yəki Muxəddəs Kitablardin logikilik kıyas kılınix mumkin bolmisa, undaq iqlarni hərgiz «jəzmən xundəq» deməslikimiz kərək.

4:8

«**Silər allıkaqan toyunup kəttınglar! Allıkaqan beyip kəttınglar! Silər bızsiz padıxahlar bolup həküm sürdunqlar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglar'idi — undaqta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattıq!**»

Bəzi waqıtlarda bögünki dəwrdiki oqurmənlər üqün rosulning bəzi səzlrini qüxinix təs. Xübhısizki, buning bir səwəbi, u enik kərgən rohiy həkikətlərnı biz oquwa kəriximiz mumkin. Əmma kəyta-kəyta oqup səzliri üstidə oylansaq, Hudaning iltipati bilən bizmu uning bəhrimən bolqan yoruklūqıqə muyəssər boliximiz mumkin; iman-ixənq bilən xundəq dawamlaxtırsaq qoqum yoruklūqə eriximiz.

Muxu səzlərnı qüxinix üqün awwal rosulning Rimdiki jamaətkə eytkən səzliri üstidə azraq tohtılayli: —

«**Əmdi bir adəmning itaətsizliki tüpəylidin, ənə xu əlüm bir adəm arqılıq həkümran bolqan yərdə, Hudaning mol mehir-xəpkitini, xundəqlə həkkanıyılıq bolqan xapaətlik sowqitini qəbul kılqanlar bir adəm, yəni xu Əysa Məsih arqılıq həyatta xunqə oqlıbanə həkümranlıq kılouqılar bolmamdu!**» («Rim.» 5:17)

«Korintliklarğa «1» »

Muxu ayəttə Hudaning Məsihning qurbanlıq ölümidə bolğan büyük məqsət-muddiasini kerimiz — yəni ixəngüqilərninğ omür musapisi həyatıy küqkə tolup taxqan mol wə xəraplik həyattur. Ötkən kona həyatni baxqurıdıqan gunah wə Xəytanning zulum-asarətliridin qıqıxta xunqə zor əzgirix wə azad bolux boliduki, Pawlus bu yengi həyatni gunah wə ölüm bolğan burunqı mustəbitlər üstidin qəlibə kılıp padıxahtək sürıdıqan həyat, dəp süpətləydu. Əng uluq wə kimmətlik həküm sürux bolsa, etıqadqıning əzi üstidin qəlibə kılıp, əzi üstidin həküm süruxı, əlwəttə. Sulayman Pənd-nəsihətliridə eytkəndək: **«Asan aqqıqlımaydıqan kixi palwandin əwzəl; əzini tutuwaloqan kixi xəhər aloqandinmu üstün»** («Pənd.» 16:32). Əzini həkikiy tutuwaloqan kixigə bolsa, Huda uningəy təhimu kəp məs'uliyətlərnı amanət qılalaydu, həttə u dunyadiki ixlarda təsəwwur qıloqlı bolmaydıqan zor məs'uliyətlərnı uningəy tapxurıdu.

Əmma muxu yərdə Pawlus Korintliklarğa kinayə bilən səzləwatıdu. Korinttiki jamaət bolsa: «Biz kamalətkə yetip, mustəqil bolduk; «həkümrənlik qılıx»ka sən Pawlusning yardiminq yaki nəsihiting kerək əməs, dəydu. Pawlus bolsa: «Əlwəttə, silər gunahınglar, əz xəhsıyitinglar wə Xəytanning üstidin qəlibə kılıp padıxahtək həküm sürgən bolsanglar idinglar, xundək boləjıninglarda, biz silər bilən billə uningdin bəhřimən bolattuk!» dəydu. Əmma hətninq qaloqan qismida adəmnı hijil qılarlık dərıjıdə ayan qılınəjınidək, ular həqqaqan «həküm sürgən» əməs idi, əksiqa ular nuroqun gunahlarıninq asarət-ilki tərıpidin həkümrənlik qılınıp kelinıwatattı.

Pawlusning ularəy səzləx tələppuzidin enik turıduki, uning ularəy bolğan məqsiti (bu ümid-məqsət həmmə həkikiy rosullarda tepilidu) ularning etıqadı üstidin kontrol qılıx əməs, bəlki ularning Hudaning bıwasıtə həkümrənliqi astida bolup azad qılınıp küqləndürölüx, yorutulup dana bolux wə nıjatlıqning həmmə tərəpliridin bəhřimən boluxidin ıbarət idi. U həkikəttən qın kənglidin ularning əzining yardimidin mustəqil boluxını ümid qıləjanıdi.

«Xəytanning ilkiqə tapxurulux»

5:3-5

«Qünki qərqə təndə silər bilən billə bolmisammu, əmma rohta silər bilən billə bolux süpitidə allıqəqan xundək mən xu həkümnı qıqardimki, — (həmmınglar Rəb Əysa Məsihning namida jəm boləqanda, əzümning rohm silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudritigə tayınıp) — xundək qıləqan kixining ətliri həlak qılinsun, xundək kılıp rohi Rəb Əysanınğ künidə kutkuzuluxı üqün Xəytanning ilkiqə tapxurulsun».

Korinttiki jamaətninq əzasi bolğan bu kixi atısının ayalı (uning əgəy anisi, yaki atısının tokılı) bilən billə yaxaxqa baxlıqan boluxı mumkin. Bundək kixi birinqidin gunahı tüpəylidin jamaətninq bardi-kəldisinin sirtida qalduruluxı kerək; jamaət uning bilən adəttiki aləkidə bolmaslıqı kerək. Ikkinqidin, u «Xəytanəy tapxuruluxı kerək» idi. Hərəkəndək jamaət üqün əzasiəy nisbətən mundaq tədbirni kəllinixi intayın zor eqır ixtur. Adəttə xundək oquq gunah məwjut bolsa, xundəqlə uningəy munasıwətlik ikki əhwal bar bolsa, andin muxundək tədbirni kəllənoqlı bolidu: —

(1) gunah sadır qıləquqi kixi gunahqa xunqə petip kətkənki, həttə tənbiqlər yaki nəsihətlərnı anglimioqan bolsa;

«Korintliklarğa «1»»

(2) bu gunahlik kilmix tüpəylidin Məsih Əysanın namioğa eoır daq təküzüldü wə jamaətnıng Məsihkə boləjan guwahlikini sesitkən bolsa. Ottura dengizdiki «pahixiwazlik paytəhti» boləjan Korint xəhıridimu amma-pukralar muxundak kilmixni yirginqlik dəp karaytti — xundak kilmix jamaətnıng ezidə məwjut idi! Pawlusning bu tədbirni kollax kararioğa kelixi əjəblinərlik ix əməs idi.

Hazir biz «**(bu) kixining ətliri həlak kılinsun**» wə «**rohı Rəb Əysanın künidə kütquzular**» degənlərnıng nemini kərsitidiənlıki toəqrısida tohtılaylı.

Bu toəqruluk tət hil pikir məwjut. Biz pəkət əzimizningkini eytimiz. İnjlida adəttə «ət» wə «ətlər» degən səzlər adəttə insaniy gunahlik təbiitini kərsitidu; lekin pikrimizqə muxu yərdə «ət»ni **asasan jismaniy jəhəttin** (bu adəmning tenini kərsitidu, deməkqi), andin adəmning gunahlik təbiiti jəhətidin qüxinixigə toəqra kelidu; xundak karioğanda, Korintliklər bu kixini Xəytanoğa tapxursa, əmdi uning ətliri Xəytanning həkümranlıki astida bolidu (demək, Hudaning biwasitə baxpanahlikida bolmaydu, Hudaning xipasidin heəqkandak bəhrimən bolmaydu. Bu jəhəttin Ayup pəyoəəmbərning tarihini selisturung, «Ayup» 2:1-10). Xunga xu yolda u birər kesəlgə gıriptar bolup, bəlkim hətta bu kesəldin əlüxi mumkin idi. Muxundak boləqanda tət yaxhi nətijimu boluxi mumkin: —

(1) Bu kixining əzi Hudaning «tərbiyə jaza»sini kərxüi bilən əz gunahlik kilmixlirioğa nisbətən oyoqinip towa kılıx imkaniyiti bar bolidu

(2) Jamaət əzi gunahning eoır akiwətliri toəqruluk oyoqiniximu mumkin (Hudaning Korintta turojan mukəddəs bəndilirining bəziliri «Rəbning ziyapiti»gə munasiwətlilik boləjan gunahlar tüpəylidin əqrioqan, hətta əlüp kətkənidi; 11:30ni kərüng).

(3) Korinttiki «bu dunyaoğa təwə boləjan» kixilər Hudaning jaza-tərbiyisini kəridu wə Hudadin kərkidu. Ularning kəz aldida hux həwər toəqruluk guwahlik əsligə kəltürüldü;

(4) «**Rəb Əysanın künidə, bu kixining rohı kütquzulidu**».

Ahirki bu ibarə üstidə kəp kıyas kılmaymiz. Əmma 3:11-17də Pawlus Mukəddəs Rohğa «kırux» wə keyinki in'amlar degən muhım ix toəqruluk səzləp beridu. Xu yərdə u ikki hil kixini tiləqə alidu; birinqi hili bolsa iman-etiqad bilən Hudaəqə itaətmən bolup pəkət əzigila əməs, bəlkı baxkıləroğa payda yətküzüp «ul üstigə altun, kümüx, yaki kimmətlilik tax» saləjan kixi; u Hudaning yollirida izqil həlda tohtawsız mangoəqəqə harakterida nuroqun əwzəl hislət-pəzilətlər kırulup qikiloqan; Hudaəqə ming təxəkkür, Əz mehir-xəpkiti həm Rohining əlahidə ix kərxüi bilən adəmning iqigə yuəquruloqan bundak pəzilətlər hərgiz yəqap kətməydu.

Ikkinqi hil kixi əz həyatida heəqkandak «puhta kırulux»ni kırmioqan kixidur. Mundak kixilərnıng «kırulux»i bar deyilgən təkdirdimu, ularning həmmisi kərünüxtikila ixlər bolup, ismi bar jismi yəq, ottin etəlməydiəjan ərziməs kıruluxtur. Bundak kixi «**əzi kütulidu, əmma goya ottin etüp kütuloqan bırsigə ohxap kəlidu**». Pawlus tirilixniki ixlər toəqruluk purutup degəndək, yultuzlar bir-birigə ohximioqinidək, tirilixtə kixilərnıng yengi tənliiri bir-biridin pərkliniximu mumkin (15:35-49). Lekin bundak kixilərgə hətta «tirilix»niki tən beəqıxlanmaslıki mumkin; ular ixənqisini Rəb Əysa Məsihkə baəqliənlilik səwəbidin, ular «kütquzulidu»; əmma bu kütquzuluxni əng təwən dərijidə degili bolidu; demək, ular gunahlırining dozahtiki jəzasini kərməydu, pəkət «kütquzuloqan tənsiz rohlar» süpitidə Huda aldida yaxaydu. Mana bu bizning pərzimizdur.

«Korintliklarğa «1» »

Bundak ixlar toqıruluk baxka bazı ayətlər: —«Rim.» 16:17-18; «2Kor.» 6:14-7:1; «Gal.» 6:1-2; «2Tes.» 3:6-15; «1Tim.» 1:20; «Tit.» 3:10-11; «2Yh.» 9-11; «Wəh.» 2:20ni körüng.

5:7-8

«Kona hemirturuqni qikiriwetinglar; xuning bilən silər əslı hemirturuqsız hemirdək yengı bir zuwula bolısilər; qünkı «ötüp ketix heyti»diki qozimiz bolıqan Məsih kurbanlık kılındı; xunga heytnı yaman niyətlık wə rəzilik bolıqan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylık wə həkikət bolıqan petir nan bilən təntənə kılıp etküzəyli».

Huda Musa pəyoğəmbər arkilik Yəhudıy həlkigə tapxuroqan «ötüp ketix heyti» ularning Misirdiki kulluqtın kutulduruloqanlıkını təbrikləydiqan bayramdur. Təwrat kalendarıda «ötüp ketix heyti»gə yəttə künlük «petir nan heyti» ulınıpla kelidu («Mis.» 12:1-20ni diqqət bilən okung). Bu heytlarğa zərür bolıqan təyyarlıqlarning biri hər əydin barlık hemirturuqni əstayidillik bilən qərüp taxlaxtin ibarəttur. Yəhudıy ayallar qolıqə qıraoq elip hemirturuqning kiqukkınə bir tal uwıqımu kaldurulmisun dəp öz əyining həmmə bulung-puqqaklırını ahturup qıqıdu; hemirturuqning kiqukkınə bir tal uwıki qıqıp qalsımu, u sirtkə taxlinip udulluk keydürüldü. İbdadəthanıdimu sunuloqan hərqandak kurbanlıqlar həqkandak hemirturuqni öz iqiğə almasıki kerək idi («Mis.» 12:1-20, «Law.» 2:11). Undakta, hemirturuqning mənisı zadı nemə?

Həmmimizgə ayankı, hemirturuq hemirni kəptürüp uni bolduridu. Xunga u hərdaim adəmnı qongqılıkka azdurıdıqan, adəmlərni yooqinitıdıqan, kərənglitıdıqan hərhil gunahlarğa intayın muwapik bir simwol bolıdu. Gunah bolsa adəmlərni pəkət «yooqinitıdu» (5:2ni körüng). Təwrat dəwrıdə Hudağa ataloqan kurbanlıqlarda həq hemirturuq bolmasıki kerək idi wə İnjil dəwrıdə jamaətnıng Hudağa bolıqan ibadət-hızmətlirıdə həqkandak yooqanlıq-qongqılık, kərənglik bolmasıki kerək. Jamaətnıng ulı Məsihni etirap kılıx wə ayan bolıqan barlık gunahların qıqıp ketixidin ibarət («2Tim.» 2:19). Məsihkə ixinimən dəp iman-ixənqini bildürüp suqə qəməldürülgən kixilərdə Hudadin kəlgən, gunahning asarıtıdın qıqqudək küq-kudrət boluxı kerək. Xunga jamaət iqıdə towa kılmay gunahni oquk sadır kiliwerıdıqan bəzilər bar bolsa, bundak kilmixkə yol qoymasıki kerək; bundak kixilərni jamaət sorunlırıqə təklip kılıx yaki qəbul kılıxkə bolmaydu (məsilən, «1Tes.» 3:6-12nımu körüng).

Oqurmənlər xuni qüxinıdiki, bu deginimiz kona yollarnı əzgərtıxtə kiyinqılıkka uqıroqanımu gunah bilən bolıqan kürəxni tohtatmaydıqan kixilərgə kəritıloqan əməs; undak kixilərgə səwr-takət wə kəng kərsaklık kılıp, rıqəbətləndürüp, hərdaim Məsihning muhəbbitini kərsıtiximiz kerək. Kəzdə tutkınımız gunahdın azad boluxkə kürəx kılıdıqan kərındaxlar əməs, bəlki Məsihning həwirıgə etikad baqlıdım dəp turup, oquk-axkarə wə nomussızlık bilən gunahni qıng tutuwaloqan kixilərdur. Yənə kelip bundak deginimiz, tehi etikad kilmıoqlarnı jamaət sorunlırıqə təklip kılıp qarxi eliximizə toqıra kəlməydu, degenlik əməs! Sorunlarğa katnıxıp Məsihning təlimini angliqusi bolıqan etikadsızlarnı kızıqın qarxi eliximiz kerək.

«Ötüp ketix heyti» bolsa Məsihdə bolıqan nıjatimizni aldin'ala kərsətkən bir «bexarətlık sürət»tur. Uningə ulınıpla kəlgən (yəttə kün dawam kılıdıqan) «petir nan heyti» bolsa xühşısızki, bizning birlıktə towa kılıqan həlda «**səmimiylık wə həkikət bolıqan** (demək, bularğa simwol bolıqan) **petir nan bilən**» dawamlıxıdıqan Hudağa baqlanoqan turmuximizni aldin'ala kərsətkən yənə bir «bexarətlık sürət»tur.

«Korintliklarğa «1» »

Rosulning addiy birla jümlisigə kulaq salsaq, muxundakı turmux jəryanining qandak boluwatkanlıqini bayqıqılı bolidu: —

«Qünki kim seni baxğa birsidin üstün kılıdu? Sanga ata kılinoğan nərsidin baxğa səndə yənə nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemixğa «Məndə əslı bar ıdı» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən?» (4:7).

Barlıq həqiqətlər iqidə bu əng addilirining biri əməsmu? Lekin mana bu həqiqətning insaniy təkəbburluqining yiltizini qanqilik qongkur kesip üzıdıoğanlıqıoğa qarang! Bu həqiqətkə kulaq salsaqla bizdə xəhrətpərəslik, birmu bihudə ham hiyal qaldurulmaydu; qünki həmmə nərsimiz, məyli «təbiıy talant» yaki «rohiy iltipət» bolsun, həmmisi Hudaning Özıdin kelidu, xunga biz uningojıla barlıq xan-xərpni kəltürimiz. Kiqik peillik bolsa «Bizdə heq talant-iltipət yok» degənlik əməs, bəlki bu ıxlarning barlıqı tüpəylidin talant-iltipət Bərgüqigə xan-xərap qayturuxtın ıbarəttur.

6:2-3

«Muxəddəs bəndilərnıng dunyani soraq kılıdıoğanlıqini bilməmsilər? Əgər dunya silər tərıpinglardin sorakğa tartılıdıoğan bolsa, əmdi zıqırqılık ıxlarnı həl kılıxğa yarımamsilər? Pərixtilər üstıdinmu həküm qıqırıdıoğanlıqimizni bilməmsilər? Əmdi bu həyattiki ıxlarnı həl kılıx qanqilik ıx ıdı?»

Bu bayanoğa okurmənlər bəlkim heli həyran qalidu; uningojğa qarıoğanda, ıxəngüqılərnıng Məsihnıng dunya wə pərixtilər üstıdin həküm qıqırılirioğa məlum dərıjıdə həmrəhlikı yaki həmkarlıqı bolidu («Zəb.» 149-küynimu kərüng).

«2Kor.» 5:20də Pawlus «Məsihnıng soraq təhti»ni tilojğa alidu; ıxəngüqılərnıng həmmisi bu təht aldida hesab tapxurup tenidə kılğan yaxxılıqı yaki yamanlıqı boyıqə in'am qobul kılıdu. Məntikə boyıqə bu soraq barlıq baxğa soraklardın awwal yüz berixi kərək. Baxğa rosullar wə pəyoqəmbərlərnıng guwahlıqlırı buningojğa qoxulidu — **«Soraq bolsa Hudaning öz əydidiliridin baxlinidu»** («1Pet.» 4:17). Hudaning mutlək pak-muxəddəslikidiki ot aldida turoğanlar wə xuningdək uningdin otuxı bilən öz barlıq gunəhliridin pütünləy paklandurulğanlarla muxundakı dəhxətlik ıxlar (dunyani sorakğa tartıx)ojğa həmrəh boluxğa layıq bolalaydıoğan bolidu. Həlbuki, bu ıxlarning bolıdıoğanlıqıoğa qarap, Pawlus zor uluq bir prinsıpnı kərsitidu — bizlər bu dunyadin kətməylə jamaəttə, hətta jamaəttiki əng addiy əzalarda Hudaning həqiqiy danalıqı allıqəğan ayan boluxı kərəktur. U: **«Aranglarda jedəllər pəyda bolsa, u nemə üqün?»** dəp soraydu — **«Jamaəttiki əng addiy kixilərnı bu ıxlarnı həl kılıxğa bekitməmsilər?»** (6:4)

Adəmlər Məsihnı həqiqətnə ızdəp towa kılğan bolsa ularla qanqə qong əzgırıxlar həsil bolıdıoğanlıqı muxu yardə kərünüp turidu; əhmikənilik danalıqğa aylandırulıdu; hərбір jamaət zor paydılik tərbiyə wə parasətnıng bulıqı boluxğa əsüp qıqıdu.

6:13

««Yeməkliklər axqazan üqün, axqazan bolsa yeməkliklər üqündur»; əmma Huda u wə bu hər ikkisini yokğa qıqırıdu; tən bolsa buzukluk üqün əməs, bəlki Rəb üqündur; Rəb tən üqündur».

Okurmənlərnıng dıqıqtını bu bayanoğa tartmaqimiz, qünki biz yaki baxqılar aqırıp

«Korintliklaroqa «1» »

kalidioqan bolsak, u bizgə qandak toqra dua qiliximizroja yorukluk beridu. Omumiy jəhəttin xundak deyələymizki, Hudaning ixəngüqi üqün boləqan iradisi rosul Yuhannaning 3-məktupida ipadilididu: «**Qədirlik dostum, roh-qəlbing saqlam boləqandək, həmmə ixliringning onguxluk wə teningning salamət boluxioqa tiləkdaxmən**» (2-ayət).

Həlbuki, xundak əhwallar boliduki, ixəngüqilər kesəl bolup kəlixi mumkin. Undak boləqanda biz heq oylanmayla «Meni saqaytkaysən» dəp tiləwərməslikimiz kerək, bəlki awwal Rəbdin, məndə sən bilən boləqan aləqəmgə tosaləq boləqan, səl qarioqan gunahım barmu dəp soriximiz, andin bar bolsa qolimizdin kəlginiqə uni tüzitixkə itiliximiz lazim. Muxundak qiloqandin keyin Hudadin xipa-salamətligni tiləxkə bolidu. Xuning bilən bir wəqıttə tonup yetiximiz kerəkki, Rəb biz qüxinəlməydiqan yüksək səwəblər bilən bizning kesəl bolup kəliximizroja bəzidə yol qoyidu («Ayup» 2-bab, «2Kor.» 12:7-10). Əmma biz hazır qaratəqan ayət bizgə xipa-salamətligni tiləxkə riqbət berixi kerək; bizning tən salamətligimizni tiliximizdiki məqsət öz xəhsiy arzu-həwəsirimizni qandurux üqün əməs, bəlki tenimiz Rəbning xan-xəripini kəltüridiqan ünümlük qorali bolsun üqün bolsa, əmdi «**Tən bolsa..... Rəb üqün**» boləqandək, ohxaxla qadir Rəbbimiz «**tən üqündur**» — Uning zor küqi bizlərnin bu ajiz, zə'iplixiwatqan əlidiqan tən əzalirimizda Roh arqilik ixliməktə («Rim.» 8:11).

7-bab: Nikah, ər-ayallik, tənhalik məsililiri üstidə

Bu qisimda Pawlus yənə Korinttiki jamaətnin bəzi soallirioqa, yəni ər-ayallik, tənhalik məsililiri üstidiki soallirioqa jawab beridu. Biz buningda öz iqigə aləqan qimmətlik həm tolimu əməliy təlim-tərbiyə üqün qongqur minnətdar boluximizroja toqra kelidu. Əmma bəzi kərinədxlar Pawlusning 10- wə 12-ayəttiki: «**Mən eytimən.. Əmma mən əməs... Rəb (buni) eytidu....**», «**Mən eytimən, Rəb buni eytqan əməs...**» degən səzlirining əhmiyitini qüxinip yətməydu. Xularni yənə kərayli: —

(10) «**Əmma nikahlanəqanlarəqə kəlsək, ularəqə mən xuni tapiləymənki, — (bu əməliyəttə mening tapiləqinim əməs, yənəla Rəbningki), ayal eridin ajrəxmisun...**»

(12) «**Qələqanliringlarəqə kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), kərinədxning etiədsiz ayali bolsa wə ayali uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u uni koyup bərmisun...**»

Bəzilər bu ahirki səzlərnə xərhiləp, Pawlus pəkət öz həkuki bilənla bu ixlarni eytiwatidu, dəydu. Bu kəkqarax həqikəttin tolimu yirək. U əməliyəttə Hudaning toluk həkuki bilən səzləwatidu. Xundəktimu biz uning degənlirinin mənisini qüxiniximiz kərəkture.

Rəb Əysa Məsih yər yüzidə tənə boləqan wəqtidə nikahlıq həm ər-ayallik toqruluk, Musa pəyoqəmbərgə qüxürülgən Təwrat-qanuni tələpliridin həlqioqan kək təlimlərnə bərdi. Bu təlimlərnə mundaq yəkünləxkə bolidu: —

(1) Huda talək qilixkə eqture. Musa pəyoqəmbər Hudaning yolyoruki bilən Israillarning talək berixigə yol qoyəqini bilən, bu ruhsət ularning tax yürəkliki tüpəylidin otturoqə qikqan. Bularning tax yürəklikini Huda obdan bilətti. Hudaning harakterini wə hərtərəplik pəzilətlirini ipadiləydiqan birər toluk tələpni ular pəkət angliyalmaytti həm kətürəlməytti. Əmma Məsih yetip kəlgəndə Hudaning barlıq əmr-tələplirini qəbul qiləlaydiqan yengı qəlb wə həyatni elip kəlidiqan yengı əhdə wujudkə kelidu; xuning bilən kona tax yürək mənəggü yəkioqan bolidu.

«Korintliklaroqa «1»»

Xunga Məsihgə etiqad qiloquqlar bir-biridin hargiz ajraxmasliki kerak («Mat.» 5:31, 19:1-12, «Mar.» 10:1-12).

(2) Bu əmrin birdinbir mustəsna bolqini: — Əgər etiqadqi ər yaki ayal toy qiloqandin keyin axnidarqilik yaki xuningoqa ohxax sadakətsizlik gunahlinini sadir qiloqan bolsa, bundak əhwal astida ajrixix (andin uwal qilinoqan jorining baxka bir etiqadqi bilən toy qilixi) bu əmrning sirtida bolidu. Əmma Rəb xundak qilix zərür demigən. («Mat.» 19:9)

«Korintliklaroqa» degən kismda rosul Pawlus Rəb Əysa **Əz təlimidə eytmioqan birdinbir əhwalni bir tərəp kilidu** — demək, əslidə etiqadsiz bolqan ər-ayalning bir jorisi etiqad qiloqandin keyinki əhwallar toqruluk səzləydu. İkkisi etiqadisiz haldə toy qiloqan, əmma hazır bir jorisi etiqad qiloqan (xunga yengi, mehır-xəpkətlik qəlblik bolqan) wə bir jorisi tehi etiqadsiz (xunglaxka bəlkim kəttik kəngüllük — «Mat.» 19:8ni yənə kərüng) qaloqan bolsa (12-17), ixəngən jorisi ixənmigən jorisidin ayrilixi kerəkmü? Jawab — Yak, İxənmigən jora ər-ayallik munasiwitidin razi bolsa ixəngüqi uning bilən billə turuxi kerək. Əmma ixənmigən jorisi ixəngən jorisning etiqadidin narazi bolup, awariqilik qikirip ər-ayallikni saklaxka etiqadni taxlaxni xərt kilsə, undakta ixəngüqining jedəlsiz ajrixixka qoxuluxioqa toqra kelidu; bu ajrixix əzi qikip ketixi yaki jorisining qikip ketixi bilən bolidu. Undak əhwal astida («etiqadqi) **kerindax aka-ukilar, hədə-singillar nikah məjburiyitigə baqolinip qaloqan bolmaydu**» (15). Bəzilər bu səzni, ularning bu nikahni dawamlaxturux məjburiyiti yok, uningdin aman-tinqlik bilən ayrilsə bolidu; əmma ilgriki jorisi ələmdin etməigüqə qaytidin toy qilix ərkinliki bolmaydu, dəp qüxinidu. Əmma «**baqolinip qaloqan**» degən söz 39-40-ayəttə ixlitilgən yərdə ohxax mənədə boluxi kerək; axu yərdə «**Eri həyat qaotda ayali uningə baqlanoqandur**» degənliktur («baqlanoqan» grek tilida baxka söz bolsimu ohxax uqumni bildüridu). 39-40də eri əlsə, ayali halisə «Rəbdə» baxkioqa tegixkə «ərkın» bolidu — demək, U Rəbning yoyoruki wə danaliki bilən, etiqadqi kərindaxka tegixkə ərkındur. Biz ohxaxla 15-ayəttiki «baqolinip qaloqan əməs» degənnimu, baxka birsigə (etiqadqi bolsa) tegixkə ərkın bolidu, degən mənini kərsitidu, dəp karaymiz.

(Bu təlimning baxka tərəpi bolsa, ixəngüqilər (baxka birsigə tegəy desə) kəndakla bolmisun baxka ixəngüqigə tegixi zərür («2Kor.» 6:4nimu kərüng). Əgər nikahka məjburlanoqan bolsa ixəngüqining əhwalı bəlkim 12-17-ayəttə kərsətilgən ixənmigən jorisi bar bolqan ər yaki ayalningkigə ohxax dəp karaxka bolidu).

36-38-ayətnimu kərəyli: —

«**Əmma əgər birsı niyət qiloqan qizəqa nisbətən muamiləmnıng durus bolmioqan yeri bar dəp karisə, u qiz yaxlik baharidin etüp kətkən bolsa, ikkisi əzini tutuwəlmisə, u halioqini kilsun, u gunah qiloqan bolmaydu; ular nikah kilsun. Birək, birsı əz kənglidə mukim turup, heqkəndək ixk besimi astida bolmay, bəlkı əz iradisini baxkurup, kənglidə niyət qiloqan qizini əmrigə əlməslikni qarar qiloqan bolsa, yaxhi qiloqan bolidu. Qiskisi, əyləngənnıng əylənginimu yaxhi ix, əylənmigənnıng əylənmiginimu tehimu yaxhi ix**».

Bu ayətlər üstidə səl tohtiliximizəqa toqra kelidu. Qünki bəzilər 36-38-ayətlərdə kəzdə tutulqini pak qizning dadisi uni «Hudanıng yolida kəprək hizmət kilsun» dəp yatlik boluxka yol qoymaydu, dəydu. Əmma mundak qüxəngini mumkin əməs dəp karaymiz. Qünki Hudaning yolida toy qilix pürsitidin wəz kəqkən, əzini qurbanlik qiloquqi, «əzini tutuwəloquqi» kixi bəribir ata əməs, bəlkı qiz wə uningəqa əylənməkqi bolqan yigit bolidu! Ata bu ixni qarar qiloqandin keyin Rəbning hizmitidə tehimu «kəngli bələnmigən haldə» boluxi natayin. Xunga

«Korintliklarğa «1» »

biz yukirikidək tərjimə kildük. Bəzi alimlar yənə «(pak) kız» degənni «tənhalıq» dəp tərjimə kilsila. Bu tərjiminin mumkinçiligi bar. Biraq asasiy mənisini özgərməyduki, ər kixi yaki kız Rəbning hizmitidə kəprək bolay dəp toy kılmaslıqğa niyət kılıxtin ibarət.

8:2

«Mening bilimim bar» dəp hesablıqan kixi, əməliyəttə həqnemini tehi bilixkə tegixlik dərijidə bilmigən bolidu».

Bu kiqik ayət üstidə tohtilix paydiliqtur; qünki bu ayət məktuptiki baxka kəp ayətlərdək, kəzimiz tehi yətmigən baxka dunyalarni kəridioqan bir derizini aqidu. Pawlus Rəb Əysadin kalsila, Hudaning kalam-wəhiyliri əng kəp tapxuruloqan insan idi. Lekin uning bu bayanini, pəkət baxkılarqıla əməs, bəlki özigimu karitip eytkən. Əzidə xunqə kəp wəhiy wə ilim-bilim bolojini bilən, u bularning həmmisini dengizning bir tamqisi, halas, dəydu.

Huda bizgə xunqə mol bilim wə wəhiylərnə kərsətkənlikə üqün biz uningə ming təxəkkür eytimiz; əmma biz buningdin xuni qüxinimizki, biz həkikəttə pəkət uluq okyaning kiroqikida turuwatimiz, uning qongkur təglirigə qəmüxnə tehi həq baxlimidük. Biz hərgiz əhməklərqə kərəngləp kətməslikimiz üqün, Huda bizgə xundək bir angni bərgəy!

10:1-12 «Bexarətlik wəxələr» — Israillarning Misirdin qikip, qəl-bayawandin ətəkəndiki wəxələrdin sawək elixi

Bu sawəklər wə «bexarətlik sürətlər»ni obdanraq qüxinix üqün oqurmən Təwrat «Mis.» 12-17-bab, 32-33-bab, «Qəl.» 11-, 20-, 21-bablarni awwal oqusa kəp yardimi bolidu.

Pəyoqəmbərlərnə kəlgüsidiki muhım ixlarni bizgə söz bilən aldin'ala kərsitidioqanlıqı turoqan gəp. Əmma muxu yərdə Pawlus bizgə, Huda Əzi bəzi **wəxələrnə** yüz berixini xundək orunlaxturup bekitkənki, bu wəxələr kəlgüsi zamanlarda tehimu uluq ix-wəxələrnə aldin'ala kərsitidioqan birhil «bexarətlik sürət» bolidu, dəydu. **«Əmdi bu wəxələrnə həmmisi ularning (Israillarning) bexioqə bexarətlik misallar süpitidə qüxkən wə ahırki zamanlar beximizəqə keliwatqan bizlərnə ularin sawək-ibrət eliximiz üqün hatiriləngənidi».**

Pawlus Israilning bexioqə nuroqun ixlarning kelixining tüp səwəbi, kəlgüsidiki jamaətnə xulardin sawək-ibrət elixi üqündur, dəydu! «bexarətlik səzlər»ni berələydioqan pəkət Huda, əlwəttə; əmma «bexarətlik wəxə»lərnə yüz bərgüzüxidə Uning uluqluqı tehimu roxən kərüngən əməsmu!

Musa wə İlyas pəyoqəmbərlər Rəb Əysaning əlümigə yəkin Uning bilən kərüxkən («Mat.» 17-bab, «Markus» 9-bab, «Luqa» 9-bab); ularning muzakirə kılqan muhım temisi Uning əlümi bolqan. Xu yərdə Uning əlümini təswirliqən söz bolsa «qikix» idi («Luqa» 9:31). Grek tilda «əksodus» deyilidu. Bu alahidə söz Təwratiki «Misirdin qikix»ni kərsitidu. Mana u Israilning Misirdiki kulluqtin qutulup, Huda bekitkən yengi yetəkqi (Musa) arqılıq azadlıqğa qikixidiki wəxələrnə mənisini qüxinixkə bir aqquqtur. Mana bularning həmmisi Məsihdə bolqan tehimu uluq kutkuzuluxni kərsətkən «bexarətlik wəxə» bolidu; bu ikkinqi «qikix» Hudaning həlkəninə Məsihning yetəkqilikidə Misirdin əməs, bəlki gunah wə Xəytanning kulluqidin qutulup Hudaning padixahlıqidiki ərkin-azadlıqğa qikixtin ibarət.

«Korintliklaroqa «1»»

Hudaning «Misirdin qikix»ta yurgüzgən üq kutkuzoquqi wasitisi mundak: —

- (a) Kozining keni (Pawlus muxu yerdə bu toqruluk tohtalmaydu, əmma «1Pet.» 1:19ni körüng). («Mis.»12:7, 13)
- (ə) Kündüzdə bulut, keqিদə ot tüwrüki («Mis.» 13:21-22).
- (b) Kizil Dengiz; Israil uningdin otüp kutkuzuloqan, Misirliklar uningda qarq boloqan («Mis.» 14-bab).

Bu üq wasitə, xühşisizki, təwəndikilərnı ipadiləydu: —

(a) Məsihning keni; (ə) Muqəddəs Roh; (b) Məsihning ölumi. Bizning gunahlırimiz «Hudaning kurbanlık kəzisi» boloqan Məsihning keni bilən kəqürüm kılınıdu, Məsihning ölumi wə Muqəddəs Rohning küq-kudriti bilən biz kəytidin yengi hayatka tuqulimiz; bu yengi hayatta insanning jeniyoqə boloqan düxmənliri, yəni gunah, İblis, jinlar küqsiz kəldurulidu. Pırəwn Kizil Dengiz arqılık küq-qoxunsız kəlduruləqan; Məsihning ölumi arqılık Xəytanmu etiqədqini bəxkuroqudək küqidin kəldurulidu.

(10:1-2)

«Qünki, i kərindaxlar, mən silərnıng ata-bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin otüp mangoanlıkidin həwərsiz yürüxüglarnı halımaymən; ularning həmmisi bulutta həm dengizda Musanıng yetəqıllıqıqə qəmüldürülğən...»

Mana bu «kəytidin tuqulux»ni kərsitidiyoqan wə xuningdək «suoqə qəmüldürülux» həm «rohka qəmüldürülux»ning mənisini bildüridiyoqan bükük «bəxarətlık sürət»tur. «Qəmüldürux» bolsa hərdəim zor küqlük bir əzgırxni kərsitidu. Israilning pütkül əhqwalı əzgərtildi; ular kona kuldar zomigərnıng ilkidin qikip, Hudaning əhqdisidə bəkitilğən, Musa pəyoqəmbərnıng yetəqıllıqı astida yengi hayatka qıktı. Israilning «dengizyoqə qəmüldürülux»i bizning Məsihning ölümigə qəmüldürüluximizni bildüridu. Xunga biz suoqə qəmüldürülux arqılık wə Hudaning Rohı (bulut wə ot)ning wasitisi wə qəmüldürüluxi bilən biz Xəytanning ilik-əsarətliridin kutkuzulup Hudaning yengi əhqdisidə bəkitilğən Məsihning yetəqıllıqı astida yengi hayatka, xundakla Uning mehir-muqəbbitidin bəhrimən boluxka qikimiz.

«Silər bilməmsilər? Hərqaysimiz Məsih Əysaoqə kirixkə qəmüldürülğən bolsak, Uning ölumi iqigə qəmüldürülğuk» («Rim.» 6:2).

(10:3-4)

«Ularınq həmmisi ohxax rohiy taamni yegən («manna» — («Mis.» 16-bab), **həmmisi ohxax rohiy iqimlikni iqkən; qünki ular əzlrigə həmrəh bolup əgixip yürgən rohiy uyultaxtin iqətti** (əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi)».

(«Mis.» 17:1-7ni körüng). Israil qəl-bayawanda boloqan səpərliridimu jamaətnı kərsitidiyoqan bir sürət idi. Bu sürət bolsa jamaətnıng Huda tərıpıdin Əz kalam-səzliri wə üzülməs əlakəsi bilən ozuklinidiyoqanlıqıyoqə, Məsihning Əzidin Muqəddəs Roh arqılık iqidiyoqanlıqıyoqə küqlük ipadə bolidu («Yh.» 4:14, 6:35, 7:37-38, «1Kor.» 12:13).

Adəmnı həyran kəlduriduki, Israillarda pəkət ularni yetəkləydiyoqan **«bulutluk, otluk tüwrük»**la bolup kəlməy, yəne ularning ussuzlukıni kənduridiyoqan, ularoqə əgixip mangidiyoqan **«rohiy uyultax»**mu bar idi!

«Korintliklarğa «1» »

(10:5)

«Xundakımu, Huda ularning köpinqisidin razi bolmioqanidi; qünki «ularning jäsätleri qel-bayawanda qeqilip qaloqan»».

Gärqə bundak uluq kutkuzuluxlar wə qəksiz təminləxlər bolqan bolsimu, xundak hətərlər yənila məwjut boliduki, insanlar mənbələrnin Mənbəsi Boluquqidin tenip ketiximu mumkin! Təwəndiki misallarda bu tərəplər təkittinidu: —

(10:6)

«Əmma bu ixlar ularning bexioqə bizlərgə misal-bexarət bolsun üqün qüxkənidi; buningdin məqsət bizning ularning yaman ixlarqə həwəs qiloqinidək həwəs qılmaslıqımız üqündur».

(10:7)

«Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butqə qokunidoqanlardin bolmanglar; bular toqruluk: «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin kəyp-sapaqə turdi» dəp pütülgən». («Mis.» 32:6)

(10:8)

«Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik qiloqinidək buzukqilik qılmayli; xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila öldi» (bu wəqə «Qəl.» 21:5-9də hatirilininidu).

(10:9)

«Yənə ularning bəzilirining Məsiqni sinioqinidək Uni sinimayli; xu səwəbtin ular yılanlarning qeqixi bilən həlak boldi». («Qəl.» 5:21-9)

(10:10)

«Yənə ularning bəziliri aqrinoqandək aqrinip qəqximanglar — nətijidə, ular jan aloquqi pərixta tərripidin öltürüldi».

(«Qəl.» 16:41-50)

(10:11-12)

«Əmdi bu wəqələrnin qəmmisi ularning bexioqə bexarətlik misallar süpitidə qüxkən wə ahirqi zamanlar beximizqə keliwatqan bizlərnin sawaq-ibrət eliximiz üqün hatiriləngənidi. Xuning bilən «Mən etiqaatda qing tirəp turmaqtimən» dēgən kixi özining yiqilip ketixidin həzi bolsun!».

Yəp-iqixgə baqlıq prinsplar (10:25-11:1)

Injilda yəp-iqiximizdə Hudaqə xan-xərəp kəltürülsun dəp birnəqqə prinsiplar bizgə tapxurulqan. Ulardin üqini təwəndikidək yəkünlisək paydisi bolup qalar.

«Korintliklarğa «1»»

Prinsip: (1) — Etikað wə ərkinlik

Əgər iman-ixənq bilən Hudağa təxəkkür eytsak, hərəkəndə taamlarnı yegili bolidu.

(10:25-26) «Gəx bazirida setiloğan hərbinərsini wijdaninglarnı dəp olturmay, heqnemini sürüxtə kılmay yəweringlar. Qünki «jahən wə uningğa toloğan həmmə məwjudatlar Pərwardigarğa mənşüptür» dəp pütülgən».

«Mar.» 7:14-23də Rəb Əysa insanni nemə ixlarning buloqaydioqanlıqini wə nemə ixlarning bulojimaydioqanlıqini kesip bayan kildi: —

«Andin Əysa halayikni yənə yenioğa qakirip, ularğa:

— Həmminglar Manga kulak selinglar wə xuni qüxininglarki, insanning sirtidin iqiğə kiridioğan nərsilərnin heqkəndiki uni napak kılmaydu, bəlki öz iqidin qikidioğan nərsilər bolsa, ular insanni napak kildu. Anglijudək kuliki barlar buni anglisun! — dedi.

U halayiktin ayrılıp öygə kirgəndə, muhlisliri Uningdin bu təmsil həkkidə soridi. U ularğa:— Silərmu tehiqə qüxənməy yürüwatamsilər?! Sirttin insanning iqiğə kiridioğan hərəkəndə nərsining uni napak kılamaydioqanlıqini tonup yətməywətmamsilər? Sirttin kirgən nərsə insanning kəlbigə əməs, axkəzinioğa kiridu, andin u yərdin tərət bolup taxlinidu, — dedi (U bu gəpni deyix bilən, həmmə yeməklilərnı halal kıliwətti).

U yənə səz kılip mundaq dedi:—

Insanning iqidin qikidioqinila, insanni napak kildu. Qünki xular — yaman niyətlər, jinsiy buzukqiliklar, zinahorluk, katillik, oqrilik, aqkəzlük, rəzilliklər, aldamqilik, xəhwaniylik, həsəthorluk, til-ahənət, təkəbburluk wə hamakətliklər insanning iqidin, yəni uning kəlbidin qikidu — bu rəzil ixlarning həmmisi insanning iqidin qikip, özini napak kildu»

Məsih Əysa muxu səzni kıloqəndin baxlap, hərəkəndə ixəngüqi, Yəhüdiy bolsun, «yat allər»din bolsun, ulardin Musa pəyoqəmbərgə qüxürülgən qanunning taam pərhlizliri (məsilən at, qoxka, tögə qatarliklarning gəxini haram hesabla)gə boysunux tələp kılinioğan əməs. Bu prinsip rosul Pawlus tərpidin kaytilinidu, məsilən «Rim.» 14:14də: «Rəbbimiz Əysada boləqanlıqimdin xuningğa kət'iy ixəndürölüp bilimənki, hərəkəndə nərsə əzlikidin haram əməstur; ləkin bir nərsini haram dəp kəriqən kixi üqün, u uningğa haramdur...».

Yənə «Rim.» 14:2-23də: «Sening məlum bir ixni kılixka ixənqing barmu? Əmdi bu ixənq Huda bilən sening arangdiki ixtur. Əzi kıliwatқан ixni toqra dəp kəriqən, xuningdin wijdanimu əyibkə buyrulmioğan kixi nemidegən bəhtlik-həl Ləkin yeməkliktin gumanlinip turup yənə xuni yegən kixi əyibkə buyrulidu, qünki buni ixənq bilən yemigən. Ixənqtin bolmioğan hərəkəndə ix gunahtur»

«1Tim.» 4-babtin: «Qünki Huda yaratқан həmmə nərsə yahxidur, ular təxəkkür bilən qəbul kılinla, ularning heqkəyisini qəkləp rət kılixka bolmaydu. Qünki ular Hudaning səzi wə insanlarning duasi bilən halal kılinidu. Bu nəsihətlərnı kərindaxlarning səmigə salsang, Məsih Əysaning yahxi hizmətkari boləqan bolisən. Xundaqla, əzüngning əstayidil əgəxkən etiqədtiki wə saqlam təlimlərdiki səzlər bilən kuwwətləndürülgənlikin ayan bolidu... Bu ixlarnı jamaətkə tapilioqin wə egətkin» (4-6, 11).

Prinsip (2): — Etikadta ajiz bololanlaroqa keyünux

Ixängüqlarning hærkandak taamlarni yeyixigæ ærkinliki bolojini bilæn, baxka ixlarojimu kængül belüximizgæ tooqra kelidu. Bu ixlarni rosul Pawlus «Rimliklaroqa» 14-babta wæ bu hættiki 8-babta kærситidu. Bularni yækünlisæk, haliojan taamlarni yeyixkæ ærkin bolduq dæp ixænsækmu, baxka ixängüqlargæ hæriketlirimiz tüpæylidin azar berip qoyoqudæk yaki ularning imanini ajiz kilip qoyoqudæk bolsak, biz xu kærindiximizoqa azojinæ mehir-muhæbbitimiz bolsila u tamakni yemæslikimiz keræk.

Qüxiniximiz kerækki, «etikadta ajiz bololanlar» bolsa bæzidæ intayin küqlük pikirdæ, mæsilæn, nemæ nærsilærni iqlili yaki yegili bolidu degæn küqlük pikirdæ boluximu mumkin! «Qoxka gæxini yegili bolmaydu» degæn birsi bizning jamaitimizgæ katnaxkan bolsa, ularning aldida qoxka gæxini yesæk, ularning kængligæ soquq su sæpkæn bolimiz, undakta bizdæ kandaqmu muhæbbæt bar degili bolsun? Hærkandak mehmanlar dastihinimizda hatirjæm oltursun dæp eyimizdæ musulmanqæ taamlar tooqruluk bolojan pærhizlærni tutsak bizgæ nemæ ziyan kelidu? Birsining (ixängüqi bolsun, bolmisun) xarab iquxkæ humari bolojan, xuningdæk mæst boluxka asanla azdurulidiojan bolsa, undak kixining aldida xarab iqux pütünlæy ækilsizlik hæm uningqæ kiliojan düxmænliktur; qünki undak kixi ixängüqining xarab iquxlikini kærse bu ix uni hærak iquxkæ adaxturuxi mumkin.

Prinsip (3): — Ixænmigænlargæ, xuningdæk jamaætning guwahliqioqa kængül belüx

«Æmma etikad kilmiojanlarning birærsi seni ziyapætka tækliپ kilsa wæ kænglüng tartsa, aldingqæ koyulojan hæmmiwi wijdaningni dæp olturmay yæwær; æmma birsi sanga: «Bu butlaroqa atalojan kurbanlik taami» desæ, undakta uni yemæ; nemixka desæng, bu ixni sanga eytkæn adæmning sæwæbi üqün, xundakla wijdannig sæwæbi üqündur; mæn degæn wijdan seningki æmæs, bælki heliki kixining wijdani; mening ærkinlikimigæ baxqilarning wijdani tæripidin yaman dæp baqa berilixining nemæ hajiti? Mæn tæxækkür eytip yesæm, tæxækkür eytkæn nærsini durus yeginim tüpæylidin yaman dæp kariliximning nemæ hajiti?» (10:27-30).

28-ayættæ soal soriojan kixi, ægær etikadqi dostining «butlaroqa atalojan kurbanlik taami»ni yæwærginini kærse, hærhil hiyalda boluxi mumkin, mæsilæn: —

- (1) bu adæm öz etikadioqa nisbætæn sæmimiy æmæs;
- (2) bu adæm etikad qilojan Mæsih mening japa tartiximoqa ærzimæydu;
- (3) bu adæm etikad qilojan Mæsih hærhil butlaroqa qokunuxqimu yol koyidikæn.

Mehir-muhæbbætning türtkisidin (baxqilardin kærqux sæwæbidin æmæs) biz pækæt özimizning nemini halaydiojanlikimizojila æmæs, bælki baxqilarning hæriketlirimizgæ kandaq karaydiojanliki, hæriketlirimizning nætjisidæ ularning Mæsih tooqruluk nemæ oylaydiojanliqioqa kængül koyuximizojila tooqra kelidu. Birsi: «Mæsihgæ ixængæn kixilær molla dua qilojan tamakni yemæsliki keræk» dæp oyliojan bolsa Mæsihgæ ixængæn kixi æng yaxxisi uningdin yemæsliki keræk; taki birinqi kixi mollining duasining gæxkæ heqkandak tæsir kærситælmæydiojanlikini qüxængüqæ, yæwermæslikimizojila tooqra kelidu. Jænubiy xinjangda sufilar arisida «mænggülik hayat ata qiluoqi taam» dæydiojan birhil alahidæ taamoqa hurapiylarqæ ixængænler bar; bizgæ nesbætæn u pækæt tamak halas, biraq xundak kixilær aldida xu tamakni yesæk, ular «Mana, Mæsihgæ ixængæn kixilærmu bu tamakka ixinidikæn» dæp oylap qalidu.

«Korintliklarğa «1»»

Barlıq ixlarda bizning türtkimiz baxkılarğa «Məlum taamni yeyix yaqi yeməslikining insan kəlbidiki heqənersini özgərtəlməydiğan»lığını eniğ qüxəndürüx üqün boluxi kerək, ular əksiğə barlıq hərəkətlirimiz arqılığ xuni qüxənsunki, insanlarning kəlbini birdinbir özgərtküqi Məsiğ Əysadır!

11:1-16 «Baxni yepix» wə «baxlıq» toqrulux

Muxu yərdə bu bəbtiki pəkət birnəqə ayət üstidə tohtilimiz. Muxu kişimni oquğan bəzilər bəlkim pütünləy hatalixip: «Pawlus ər kixi ayaldin əwzəl dəp təlim beridu» degən hulasigə kelidu. Undək oy-hiyallar bizning Hudaning oy-niyətlirigə xunqə az qəmgənlikimizni ispatlaydu. Məsiğning rosulliri bir qətim əzara arimizda qaysi əng uluq dəp talax-tartix kilişkinida, Əysa ulardin: «**Kim mərtiwilik? Dastihanda olturoqinimu yaqi uni kütkinimu?**» — dəp soraydu, andin Əzining ularning arisidiki hizmətkarğa ohxax ikənlikini kersitidu (Luğa 22:24-27): — «**Əllərdiki padixahlar qol astidiki həlk üstidin buyruqwazlıq kiliş idarə kiliş, ularning üstidiki həkukdarlır «həlkpərwər» dəp atilidu. Birağ silər xundək bolmanglar; bəlk aranglardiki əng mərtiwiligi əzini əng kikiqidək həsablusun wə yetəkqi boləqanlar həmməyləngə hizmətkardək bolsun. Zadi kim mərtiwilik? Dastihanda olturoqanmu yaqi dastihandiki kütküqimu? Dastihanda olturoqini əməsmu? Birağ Mən bolsam aranglarda hizmitinglarda boluqı kütküqidəkturmən.**»

Gəp xuki, Hudaning padixahlıqida «üstünlük»ni yaqi «uluqluq»ni əlqigili bolsa (wə undək «əlxə»ning qandaktur bir mənsi bar bolsa) undaqta adəmnin uluqluqi baxkılarning hizmitidə boluxitiki iktidari bilən əlqinidu; dərwəqə, bizning «üstünlük» yaqi «uluqluq» degən ixlar bilən karimiz bolmaslıqi kerək («Mat.» 18:1-6nımu kəring). Xuningdək ər kixining əz ayalıqə yaqi jamaəttə ərək kərindaxlarning qiz-ayal kərindaxlarğa «bax» boluxi, ularğa zulmət-mustəbitlik kiliş üqün əməs; bəlk Məsiğ Əzi jamaətkə qandək «bax» boləqan bolsa (yəni, uningğa keyünüp, səyüp uningdin daim həwər alidiğan), ər kixilərmu əzigə tayinidiğan (jamaəttə bolsun, ailidə bolsun) qiz-ayallarğa, bolupmu ər kixi əz ayalıqə xundək muamilidə boluxi kerək («Əf.» 5:28-29). Petrusning birinqi məktupida jamaəttiki həmməylənni «**Həmminglar bir-biringlarğa nisbətən kikiş peillikni kiyimdək kiygüzünglar**» dəp dəwət kiliş («1Pet.» 5:5).

Muxu yərdə heqəqandək «üstünlük-təwənlik» yok. Dərəkəqət, Pawlus bu yərdə muxundək «üstünlük-təwənlik» hiyallirini yokətməkqi bolup: «**Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas, ər ayalsiz bolmas**», dəydu (11) — Hudaning bekittini boyiqə ərlər wə qiz-ayallar bir-birigə tayinixi kerək. Dərəkəqət, «Gal.» 3:28də mundağ deyilidu: —

«**Məsiğdə nə Yəhudiş bolmaydu nə Yəhudiş əməslər dəp ayrilix bolmaydu, nə qul bolmaydu nə hər dəp ayrilixmu bolmaydu, nə ər bolmaydu nə ayal bolmaydu, həmminglar Məsiğ Əysada bir bolisilər**» —bu muhim həqətkə kəriqanda Huda aldida rəh tərpidə ər-ayal arisida heq mənggülik pərk yok (dəmək, ərning yaqi ayalning rəhi dəp pərkəlməydu). Əmma jan wə tən tərəplərdə pərk məwjut bolidu. Mana xundək boləqəqə, ər kixilər həm ayal kixilərnin hərəkəysi Huda tapxuroqan orun wə rolni qin kəlbidin razi bolup, təxəkkür kiliş qəbul kilişiqə toqra kelidu.

Xuning üqün ər wə ayal ottursidiki əməliş pərk jamaəttə ibadət yaqi dua kiliqanda, bax yepixi yaqi yapmaslıqi bilən kərsitilidu: —

«Korintliklar o'q» «1» »

«**Er kixi bolsa bexini yapmaslik kerak; qunki u Hudaning surət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur**».

Yəhudiy ərlər adəttə sinagoglarda wə musulman ərlər məsqitlərdə dua kiliwatqanda bexini yapidu; buning səwəbini soriojinimizda ularning adəttə kərsitidioqan səwəbi, insan gunahkar bolup, baxning yapquqi (məyli qandakla xəkildə bolsun) Huda wə insan arisida gunahning tosaloqusi bar ikənlikini tonup yetixkə bir simwol bolidu, dəydu. Əmma Məsihdə bolsa, muxu «gunahning tosaloqusi»ni elip taxlaxqa, Huda bilən oquq alakidə boluxqa xərpəlik imkaniyət bardur. Muxundak alakə ornitiloqanda insanning (ər yaki ayal kixining bolsun) yūzi Hudaning xan-xərpini baroqanseri əks əttüridu. Xunga insanning yūzini zadila yapmaslik kerak («2Kor.» 4:4-18). Lekin ayal kixilər «**ərning xan-xəripi**» boluxqa yaritiloqan (7); ularning bu xan-xəripi ayalning qaqilirida alahidə kərulidu (15). Xunga jamaəttə bolsa **insanning** (ayalning qaqilirida ipadiləngən) xan-xərpini yepip, Hudaning Əzining xan-xəripila roxən kərulsun üqün intilixioqə toqra kelidu. Xunga ər kixi bexini yapmaslik kerak, əmma kiz-ayallar (jamaəttə) bexini, yəni qaqilrining jamal-xəripini yepix üqün baxka yaoqlik qatarliklarni artixioqə toqra kelidu.

10-ayət səl sirliktur: — «**pərixtilərnin səwəbidin**»

«**Bu səwəbtin, həm pərixtilərnin səwəbidin, ayal kixi bexida hokukning bəlgisigə igə boluxi kerak**».

Biz bu ayətnin xərhini addiy dəp qaraymiz. Pərixtilər jamaəttə Hudaning kilidioqan ixlirini bilixkə alahidə kizikip qarioqraqqa, jamaət ularning (pərixtilərnin) Hudaning bekitkən tərtipini huxallikta qobul kilixioqə birinqi bolup obdan nəmünə boluxi kerak. Qunki qūxiniximizqə Xəytan wə uning jinliri əslidə pərixtilər bolup, dəslipidə Hudaning tərtipigə həkawurluq wə imansizlik bilən karxi qikqanidi («Yəx.» 14:12-15, «Əz.» 28:11-19, «Wəh.» 12:3). Gərqa pərixtilər insanlarning ix-hərəkətlirini kərəlaydioqan bolsimu, ularning oy-hiyallirini kərəlaydu dəp oylaxka heq ispat-dəlilimiz yok, Xunga jamaəttiki ayal kərindaxlar ər kərindaxlaroqə kəlbidə boysunoqan bolsimu (wə kəlbə boysunux bəribir **boysunuxning bəlgisini artixtin muhim**, əlwəttə), bəribir pərixtilər bu boysunuxning bəlgisini («**hokuki**»)ni kərūxni halaydu (10).

Xəytan isyan kətürgəndin keyin, yənə bir türküm pərixtilər ayal kixilərnin sahəbjamallikini kərūp adixip kətti, dəp ixinimiz («Yar.» 6:2-4). Xuning bilən ular pərixtilik mərtiwisini taxlap ayallaroqə yekinxip ularoqə qəkilix üqün naməlum yolda jisim xəkligə kirdi. Injildiki wəhiy boyiqə, muxu pərixtilər sorak kilinoquqə kamap qoyulidu («2Pet.» 2:4, «Yəh.» 6-7nimu kərūng). Ularoqə berilgən jaza isyan kətürgən jinlarningkidin eoqir boldi, qunki ular əzliridin burun itaətsizlik gunahı bilən Hudaning jazasioqə (birinqi, Xəytan asiylık kəloqanda uning bexioqə qūxūrūlgən jaza, ikkinqi, Adəm'ata wə Həwa'ananing bexioqə qūxūrūlgən jaza, üqinqi, Qəbilning bexioqə qūxūrūlgən jaza) uqrioqanlarni əz küzi bilən kərgən. Əmma kim bilsun, baxka pərixtilərninimu muxundak ixlarni sadir kəlix mumkinqiliki tehi məwjutmikin, xunga rosul jamaətkə, ibadət sorunlirida kiz-ayal kərindaxlarning sahəbjamallikidiki gəhər boloqan qaqilri yepilsun, dəp tapilaydu.

Muxu yərdə xunimu kərsitip ətəyliki, qaqilri yepiloqan bolsa kiz-ayal kərindaxlarning jamaəttiki ibadət sorunlarda dua kəlix wə bexarət berixniki nesiwisi bardur (5-ayət).

Muxu yərdimu kərsitip ətimizki, həzirki zamandiki kəp jamaətlər Rəbning bu tapxurukioqə səl qarap əməl kilmaydu, xuning bilən kiz-ayal kərindaxlar jamaəttə qaqilrini yapmaydu; əmma bundak kəlix Hudaning səzigə əməs, bəlki pəkət yərlik yaki «zamaniwiyy» ər-pədtlərnin kəlipioqə

«Korintliklarğa «1»»

kirix, halas. Həlbuki, rosulning bu qisimning ahirida deginidək, bu ixni jənggi-jedəlgə aylanduruxğa hərgiz bolmaydu; pəkət kimdikim uningğa səl qarisa, Huda bu ixni soraydu dəymiz: —

«Birsining bu ixlar tooqruluk talax-tartix kiləusi bolsa, xuni bilsunki, bizlərdə həm Hudaning jamaətiliridimu xulardin baxğa heq qaidilər yoxtur» (16).

12:10-12 «Rohiy iltipət» tooqruluk

Bu qisim xübhəsiszki, Muxəddəs Kitabning intayin kizik nuqtiliridin biridur. Bu yərdə tokkuz hil iltipət tiləğa elinidu; əmma buningdin baxğa hərhil iltipatlarni yox degili bolmaydu; bu tokkuz hil iltipət həmmə rohiy iltipatni öz iqigə alidu, dəp qarimaymiz.

Birinqidin, bu tokkuz hil iltipatni mahiyət wə funksiyə jəhətiliridin bir-birləp kərəyli: —

«Qünki Roh arkilik birsigə danalix yətküzidioğan səz, baxğa birsigə ohxax bir Roh bilən həwər yətküzidioğan səz təksim kilinidu; ohxax Roh arkilik baxğa birsigə alahidə ixənq, yənə birigə ohxax Roh arkilik kesəllərnə saqaytix iltipatliri, birawəğa məjizilərnə yaritix təksim kilinidu; birawəğa wəhiy-bexarət berix; birawəğa hərhil rohlarni pərk etix, birawəğa naməlum tillarda səzləx, yənə birawəğa naməlum tillarni tərjimə kilix iltipati təksim kilinidu» (12:8-10).

«Danalix yətküzidioğan səz»

Danalix hərdaim nemə kilix kerək, degən məsiligə bəoqliktur; xunga bu iltipət alahidə mohtajlikta alahidə əkil təminləydu. Buningğa misallarni Təwrat «2Sam.» 5:17-25, Injil «Ros.» 6:24din kərüng.

«Həwər yətküzidioğan səz»

Hudadin biwasitə kəlgən alahidə həwər yaki məlumat yətküzidioğan iltipət. Buningğa misallarni Təwrat «2Pad.» 6:8-12, Injil «Yh.» 4:14-19, «Ros.» 5:1-5, 21:11din kərüng.

«(Alahidə) ixənq»

Həmmimizdə hərwaqitta ixənq-iman boluxi kerək, əlwəttə. Əmma «ixənq» iltipati bolsa alahidə mohtajlikta yaki alahidə əhwəlda «partlax harakterlik» həlda Hudadin kelidioğan alahidə «bir ülüx» ixənqtur; xuning bilən Hudadin tiligən ixka bu iltipət tüpəylidin adəmnəng ixənqi kamil bolidu.

Buningğa misallarni Təwrat «1Pad.» 20:12-13, «2Pad.» 17:6-16, Injil «Ros.» 3:1-16 (bolupmu 16-ayət); wə Rəb Əysaning hizmitidiki nuroqunlikən wəkələrdə, məsilən «Luğa» 7:11-17din kərüng.

«(Kesəllərnə) saqaytix iltipatliri»

Rəb Əysaning hizmitidin wə «Rosullarning paaliyətliri»din nuroqun misallar tepilidu, əlwəttə. Dikqət kiliximiz kerəkki, muxu yərdə «iltipət» kəplük xəkliyə, yəni «iltipatlar» degən xəkildə wə xuningdək «saqaytix» degən səzmu kəplük xəkliyə, yəni «saqaytixlar» deyilidu. Demək, Hudaning adəmnə saqaytixida nuroqun yol-tərikiliri bar; bəzi waqitlarda bir dəkikidila

«Korintliklar oʻq 1» »

xipalik beridu («Mar.» 10:46-52), gahı waqıtlarda tadrıjıy («Mar.» 8:22-26), bazi qaolarda wasıtılark arkılık («Ros.» 19:11-12), bızıde wasıtısız; bazi waqıtlada sakaytıloqudıın ıxanq talap kılıdıoan («Mat.» 9:27-30), bızıde sakaytıloqudıın ıxanq talap kılmaydıoan («Yh.» 5:1-9), bızıde hatta Hudanıng sakaytkuısıda anglık ıxanq bolmıoan halda sakaytıloanlarmu bar («Mat.» 9:19-22).

«Mojızılarnı yarıtıx (ıltpatı)»

Buningoja misallarnı Tawrat «1Pad.» 18:17-29, «1Pad.» 1:8, 2:19-22, 5:4-6, Injil «Mat.» 21:19-22, «Ros.» 13:5-12din korung.

«Wahıy-bexarat berıx (payoqambarklık sez ıltpatı)»

Muxu ıltpat toqruluk koþrak tohtılıxımızoja toqra kelidu. Injil, yani yengi ahdidiki dawrning yetip kalganlıkını Yehudiy halkıga, xundakla bizlarga korsıtıdıoan karamat-alamatlarning biri towendikiq: –

«Ham keyin, Men Oz Rohimni barlık et igiliri ustiga quyiman;

Silarning oqul-kızlırlınglar bexarat beridu,

Qerilırlınglar alamet quxlarnı korigu,

Yigitlırlınglar oqayıbanı alamet korigu» (Tawrat, «Yoel» 2:28, 29).

Rosul Petrus «Injil dawri yetip keldi» dap jakarliqinida bu sozlarnı naki keltiridu («Ros.» 2:17-18). Bu sozlarning amalga axuruloanlıkını biz «Ros.» 19:1-6, 21:8-9da, ham rosul Pawlusning muxu yordiki sozlırida kerimiz. Uning u ayetlarda deganligıga qarıoanda, bu ıltpatlar Asiyadiki barlık jamaatlarda ayan kılınmakta idi.

14-babka qarıoanda jamaat sorunlırida «wahıy-bexarat yatkuzux» («payoqambarklık sez kılıx») degan ıltpatning muhim nuqtisi kalgusida yuz berıdıoan ıxlar amas, balki **«Bexarat berıdıoan kixi bolsa adamlarning etıkadını kuruxka, ularnı rıqbattenduruxka wa tasalli berıxka sozlaydu»** (14:3).

Ibraniy tilida «bexarat berıx» «naba» degan sez bilan ipadılınıdu. «Naba»ning aslıdiki manisi «uroqup qikix», «kaynap qikix» idi. Dawr-dawrlardiki jamaatlar: «Huda arimizda istihiyilik halda «uroqup qikkan» sozliri bilan bizga daim rıqbət berip kalgan» dap guwahlık berip kalmakta. Omumiyy jehattin eytkanda **«wahıy-bexarat berıx»** ıltpatı, Hudaning hakikatlirini «hazirning mohtajlıkı yaki ahwalı»oja alahide tatbıqlaxtin ibarat, degili bolıdu. Pawlusning 14:25-26diki sozlıridin kergili bolıduki, bu ıltpatning halkilik nuqtisi (Tawrat dawridiki «bexarat berıx»ga ohximaydıoan halda) malum bir xahsning mohtajlırı, bolupmu uning kalbidiki tugug-qıgıxliri yaki gunah masililiri; bızıde balkim malum bir jamaatning mohtajlıqlırı bolıdu. Xunga bu ıltpatni «tar dairidiki bexarat berıx» degili bolıdu. Tawratteki bexaratlarning kelimi bolsa adatte intayin kang bolup, kopinga putkul allarning yaki delatlarning takdirilirini nukta kılıdu. Tawrat bexaratlırining ang uluq temisi Kutkuzoquqi-Masihning dunyoja kelıxıdu. Bunday bexaratlarning hammisi «kang kelamlik» bexaratlar hesablınu. Xunga Tawratla aldin'ala bexarat berilgen koþ wakelar allıkaqan yuz barga; Masih Ozi ahirki zamanlar toqruluk koþ bexarat bardı. Muxu bexaratlar bir ketimla eytıoan, xundakla Tawrat-Injilda hatirilengen bolup, ularnı kaytilaxning hajiti yok.

Yana taktiliximizga toqra kelıduki, Injil dawridiki «bexarat berıx» bilan «talim berıx» hizmiti bir-biriga ohximaydu; «talim berıx»ning nıxanı bolsa Tawrat-Injilni ketirkinip tatkik

«Korintliklaroqa «1» »

kilip Hudaning pütkül pılan-muddialirini, xundakla Uning əmr-nəsihətlirini öz nəwıtıdə yətküzüp jamaətni zərəkləxtürüx wə qorallanduruxın ıbarət. Təwrattiki bexarətlər bir kətimla berilix bilən «Həqiqətən Hudadin kəlgən kəsursız sözlər» dəp tonulup, keyinki dəwrlərnu ulardın paydılansun dəp Təwrattiki kitablarda bir-birləp hatiriləngən. Jamaətlərdə rohıy iltipət arkişik berilgən bexarətlər əmdi bularoqa ohximaydu. Pawlus ularni hatiriləx, «Muxəddəs Kitabtiki bexarətlərnıng katarıoqa kirgüzüx» toqruluk həq tapxuruk bərmaydu; səwəbi, jamaəttə berilgən bexarətlər adəttə ayrim jamaətlər wə həm ularniki xəhslər toqruluqtur. Bəlki jamaəttə berilgən bexarətlərni Muxəddəs Kitablarda allıkaqan hatiriləngən həmmə bexarətlər bilən əlqəp təxkürüx kerək bolar. «Bexarət berix» iltipati pat-pat əzlıridə kərüngən kərındaxlar hərbi bexarətni «wəznini ditlap» əlqıxi kerək (29), əmma jamaəttikilərnıng həmmisidimu bexarətlərni «wəznini ditlap» əlqəx məjburiyiti bar. İnjl, «1Tes.» 5:19-21ni kərüng. Bexarətlərni əlqəxtə həmmidin üstün turıdıoqan əlqəm Muxəddəs Kitablardur; jamaəttə boləqan bexarətlərni Muxəddəs Kitablər bilən təng kılıxqa hərgiz bolmaydu.

Jamaəttə bırsi bexarətlərni, jümlidin «danalıq yətküzıdıoqan sız» wə «həwər yətküzıdıoqan sız»lərni izqıl həlda wə toqrılık bilən berip kəlgən bolsa, undakta uni (İnjl dəwridiki) «bexarət bərgüqi», «pəyoqəmbər» degili bolıdu (14:29; yənə «Ros.» 11:27, 13:1, 21:10, «Əf.» 4:11nımu kərüng). Bundak qıxəndürüximiz ularnıng eytkənlirini Təwrat pəyoqəmbərliriningkigə wə yaki Rəb Əysanıng əlahıdə rosulliriningkigə təng-barawər kılıx əməs.

Bexarətlərni üç əlqəm bilən əlqəx kerək: —

(1) Təwrat, Zəbur wə İnjlida hatiriləngən Hudaning barlık sızlırigə muwapıq boluxı kerək;

(2) Bexarəttə məlum bi əhwal yaki kəlgüsi ixlar toqruluk əlahıdə məlumat bar bolsa, bu məlumat top-toqra boluxı kerək. Hudaning xan-xəripini kərsitix üçün bexarətlər yüz pırsənt toqra boluxı kerək. «70% toqra» boləqan bexarətni «az-paz paydılik» degilimu bolmaydu — əksiqə, u intayın hatərlik bırnərsə — qünki unıng kaysi yərlirini qəbul kılıx kerək, kaysi yərlirini rət kılıx kerəklikini kəndəkmu bilələymiz?!

«Kən.» 18:22ni kərüng: —

«**Bir pəyoqəmbər Pərwədigarnıng namıdā sız kıləqan bolsa wə u bexarət kıləqan ix toqra qıqmısa yaki əməlgə axurulmısa, undakta bu sızni Pərwədigardın qıqmıoqan; xu pəyoqəmbər bəxbəxtəklıq bilən sızlıgən dəp, unıngdın kərkəma**». Təwrat dəwrliridə undak kixilərni əlüm jazasıoqa məhkum kılıx əmr kılinoqan. Jamaəttə undak kılınmaydu, əlwəttə, əmma bu əmrnıng asasiy prinsipi bızlərdə kalıdu. Sahta bi bexarət berilgən bolsa, əmdi uni eytip bərgüqıning wujıdidiki nəpsaniyətkilıki, xəhrətpərəslıki, haram niyətliri, mənmənqilıki, təkəbburlıqı, öz beximiqliki katarlıklar «əlümgə məhkum» kılınix kerək. U izdənsə Muxəddəs Rəh təzla unıngoqa mənəswətlık kəmqilıkini ayan kılıdu. Bundak «bexarət bərgüqi»ning məs'uliyiti bolsa səwəbni izdəp tepip ularđın səlliməza towa kılıxtur.

(3) «Bexarət bərgüqi»ning turmux-həyatıdā Muxəddəs Rəhtin kəlgən mēwə boluxı kerək.

«Kən.» 13:1-3nımu kərüng: —

«**Əgər aranglardın pəyoqəmbər yaki qıx kərgüqi qıqıp, silərgə məlum bi məjizilik əlamət yaki karamətni kərsitip bəryə desə wə u silərgə əldin'ala degən məjizilik əlamət yaki karamət əməlgə axurılsa, əmma xunıng bilən mənəsiwətlık «Bəxka iləhlaroqa (yəni silər tonumıoqan iləhlaroqa) əgixəyli» wə «Ularınq kullıkıdā bolaylı» desə, sən xu pəyoqəmbər yaki qıx**

«Korintliklar oʻq 1»

kergʻuqining sezirigʻa kulak salma; qʻunki xu tapta Pʻerwʻardigar Hudayinglar silʻerning Uni, Pʻerwʻardigar Hudayinglarni pʻutʻun kʻalbinglar wʻe pʻutʻun jeninglar bilʻen sʻeyidioqan-sʻeymʻeydioqininglarni bilix uqʻun sinawatkan bolidu».

Xʻeytan Hudaning hʻalkini adaxturux uqʻun Uning rohʻiy iltipatlirini dorap, «sahta iltipatlar»ni, jʻumldidin ʻamʻalgʻa axurulidioqan bexarʻatlarni qikirixi mumkin. Xunga bexarʻat bʻergʻuqilʻergʻa kerʻak bolʻoqan uqʻinqi ʻoʻlqʻam bolsa: —

(a) muhʻabbʻat, hʻaqqaniylik, huxallik, hatirjamlik, sʻawr-taʻkʻatlik wʻe pak-muʻkʻaddʻaslik ayan bolʻoqan ihsamʻen turmux;

(ʻe) baxʻqilaroʻqʻa yʻatkʻuzgʻan tʻalim-tʻarbiyisi Muʻkʻaddʻas Kitablaroʻqʻa muwapik kelixi kerʻak.

Bu alamʻatlar bolmisa uning «bexarʻat»lirini (mʻayli ular kanʻqilik toptooqra kʻorʻunsun) nazʻergʻe almaslik, adʻamning oy-hiyalliridin qikirip taxlax kerʻak.

«(Hʻarhil) rohʻlarni pʻerʻk etix (iltipati)»

Bu iltipat bʻalkim pʻekʻat jin qaplaxkanlarning aʻhwalini yaki jinlarning jamaʻat ibadʻat sorunlirioʻqʻa kiriwelip mʻemin bʻendilʻergʻe aldʻamqilik kilidioqan hʻiyʻl-mikirlirini pʻerʻk etixi uqʻunla bolʻoqan iltipat bolmastin («Ros.» 16:16-18, «Mat.» 9:4), bʻalki yʻenʻe Muʻkʻaddʻas Rohning adʻamlʻarning rohʻlirida kiliwatkan ixlirini, jʻumldidin rohʻiy iltipatlarni bʻeriwatkanlikini kʻorʻup yetixnimu ʻoz iqigʻe alidu (mʻasilʻen, «Ros.» 14:7-10dʻe hatirilʻengʻandʻak Pawlusning kixining ixʻenqini kʻorʻup yetixi).

«Namʻalum tillar»

«Namʻalum tillar» yʻenʻe «karamʻet tillar, rohʻiy tillar, yat tillar»mu deyilidu.

Rosul Pawlusning 14:14-19, 21-23, 27-28dʻe «namʻalum tillar» tooqʻruluk sʻozliri bizgʻe kʻep yorukluk yʻatkʻuzidu. Kʻorʻunʻup turuptuki, «namʻalum tillar» iltipati kixilʻergʻe uqʻ tʻarʻeptin rohʻiy bʻahir elip kelidu.

(a) «Namʻalum tillar» «alamʻet bʻelgʻe» sʻupitidʻe bʻeoqʻixlanʻoqʻanda, nʻek sorunda bolʻoqan kixilʻerdin bir kismi bu tilni qʻuxinidu, lekin sʻozligʻuqi ʻezi qʻuxʻenmʻaydu («Ros.» 2:1-13). Bundʻak ixlar az kʻorʻulidu.

(ʻe) Ayrim dualarda («**ʻoz-ʻezigʻe wʻe Hudaoʻqʻa eytsun**», 14:28) xu tilni ʻoz aldioʻqʻa ixlitidioqan, xʻahsiy «namʻalum til» iltipati; Pawlusning ʻezidʻe bundʻak iltipat bar idi wʻe u uni kʻep ixlʻatkʻan (14:18). Bu iltipatta adʻamning rohʻi dua kilidu, ʻamma uning ʻaʻkil-zehni ʻezi eytiwatkanlirini qʻuxʻenmʻaydu (14:14). Bu yolda istihiyilik hʻalda mʻadhʻiyʻe nahxiliri eytilidu, ʻamma eytʻuqi ʻezi eytiwatkan nahxisini qʻuxʻenmʻaydu (14:15). Bu ahirki ayʻet boyiqʻe Pawlus «namʻalum tillar»da kʻep dua kilatti wʻe yʻenʻe ʻoz tilida dua kilatti («**Mʻen bʻezidʻe rohʻim bilʻen dua kilimʻen, hʻam bʻezidʻe ʻaʻkil-idrakim bilʻenmu dua kilimʻen**»). U namʻalum tillardimu mʻadhʻiyʻe nahxiliri eytatti wʻe ʻoz tilida mʻadhʻiyʻe nahxiliri eytatti («**Mʻen bʻezidʻe rohʻim bilʻen mʻadhʻiyʻe nahxilirini eytimʻen, hʻam bʻezidʻe ʻaʻkil-idrakim bilʻenmu mʻadhʻiyʻe nahxilirini eytimʻen**»).

(b) Jamaʻattʻe qikʻkan namʻalum tillar. Jamaʻat ibadʻat sorunida birsi namʻalum tilda ʻunluk dua kilixʻka yaki mʻalum ixni jakarlaxʻka Muʻkʻaddʻas Rohʻtin ilhamlandurulidu. Pawlusning 14:13, 27-28dʻe tʻalim bʻerginidʻak, bundʻak iltipatni pʻekʻat sʻozligʻusi bolʻoqan kixidʻe sʻozlarni mʻalum bolʻoqan tiloʻqʻa ʻorʻuxʻkʻe birawda iltipat bar bolidu degʻen ixʻenq bolʻoqandila andin ixlʻatkili bolidu. ʻOrʻugʻuqi kixi ʻezi yaki baxʻka kʻerindax bolidu. Undʻak ʻorʻugʻuqi bolmisa, u sʻukʻuttʻe kʻelixi kerʻak («**ʻoz-ʻezigʻe wʻe Hudaoʻqʻa eytsun**» 14:28).

«Korintliklaroqa «1» »

«Naməlum tillarni tərcimə qilix (өрүх, қўхəндүрүх) (iltipati)»

Bu, jamaəttə məlum «naməlum til»da bir söz eytiloqanda, bu iltipat sözning omumiy mənisini ipadiləxtiki iltipat bolidu. Bu bəlkim dəl sözmusəz «tərcimə qilix» əməstur, ləkin undək ixlarning yüz bərgənlikining birnəqqə jamaətlərdə ispati bar.

14:21-23: Yənə «naməlum tillar» toqruluk

«Təwratta: «Qət tilliklarning səzi wə yat adəmlərninğ ləwliri arkilik Mən muxu həlkəkə gəp kilmən; ləkin bundək bəloqini bilən ular yənila Manga kulaq salmaydu — dəydu Pərwədigar» dəp pütülgəndur. Xunga «naməlum tillar» bolsa bir alamət bəlgə bolidu; etiқadqilaroqa əməs, bəlki etiқadsizlaroqa alamət bəlgidur; wəhij-bexarətlər bolsa, etiқadsizlar üçün əməs, bəlki etiқadqılar üçün bolidu»

Pawlusning bu yərdə «Yəx.» 28:11-12din nəkil kəltürginini azrak qūxəndürüxkə toqra kelidu. Yəxaya əslidə (yukirida Pawlus nəkil kəltürgən) bu səzlər bilən öz dəwridiki Yəhudiylə həlkigə: «Silər Mening həwirimgə silərgə tonux tilda eytiloqanda kulaq salmisanglar, silər ularning tilini bilməydioqan yat bir əl bilən orulisilər. Xu qaoqda (sürgün bəloqininglarda) Mening bu səzüm xu külpətlək əhwal bilən ispatlinidu» — deməkqi bolidu, yənə — «Əmma hətta xu kiyin künlərgə kirgəndimu silər (Pərwədigar Yəxaya arkilik dəydu) Manga kulaq salmayсылər, dəp bilimən», dəydu. Yəxayaning dəwridin 100 yıl keyin, Yəhudiylə həlkə Babiloqa sürgün kilinoqanda, ətrapidiki Babil tili («naməlum tillar») Yəhudiylə həlkigə bir «karamət» boldi. Demək, ularning ətirapida bəloqan xu til ularoqa əzlrining towa kilmioqan həlk ikənlikini, Hudaning jazalirining bəxioqa qūxkənlikini kərsətküqi «alamət bəlgə» boldi. Xunga ««naməlum tillar» bolsa bir alamət bəlgə bolidu; etiқadqilaroqa əməs, bəlki etiқadsizlaroqa alamət bəlgidur». Xuning bilən Pawlus mundaқ dəydu: —

«Xuning üçün pütkül jamaət bir yərdə jəm bəloqanda, həmmisi öz aldioqa bundək naməlum tillarda səzləwərsə wə sadda yaki etiқadsiz kixilər kirip kalsə, ular həmminglarni sarang bolup kapsilər deyixməmdü?» (23).

Əmma, Pawlus dəydu, — biz jamaətkə mēhman bolup kirgən adəmlərgə Hudaning səzigə ixənməydioqanlarning katarida muamilə qilixni halimaymiz; ularning bəxioqa Hudaning jazalirini qūxürüxni halimaymiz; biz ularni «tehi ixənmigən, ləkin ixinixi mumkin bəloqan» dəp qarap, ularni imanoqa kəltürüxni halaymiz. Xunga u mundaқ dəydu: — «Əmma həmminglar Wəhij-bexarət yətküzsənglar, etiқadsiz yaki sadda kixi aranglaroqa kirip kalsə, həmminglar təripidin ularning gunəhlirioqa tənbiğ berilidu, həmminglar təripidin gunəhkar bəloqanlikini kəridu; kəlbidiki sirlar axkarə kilinoqanda, u yərgə yikilip: — «Huda həkikətən aranglardidur» dəp Hudaqa səjdə kilidu» (24-25). Bu uning 22-ayəttiki səzlrini qūxəndüridu «Wəhij-bexarətlər bolsa, etiқadsizlar üçün əməs, bəlki etiқadqılar üçün bolidu». «Naməlum tillar»da dua kilixning həq hatasi yok, əmma ixənmigən kixilər aldida qoқum mənisi ərülüxi kərək.

Yənə bexarətlər toqruluk:

«Pəyoqəmbərlərninğ rohliri pəyoqəmbərlərninğ əzlrigə itaət kilidu» (14:32)

Bu muhım bayan üstidə tohtaloqumiz bar; qünki nuroqun ixəngüqilərninğ Hudaning Roqining kandaқ ixləydioqanliқ toqrisida qūxənqisi intayin kəm. Muxu ayəttə Mukəddəs

«Korintliklaroqa «1» »

Rohning hizmiti «bexarət berix»tur, əmma xuni qüxinimiz kerəkki, Uning baxқа hizmətliridimu ohxax muhim prinsip bar bolidu.

Ayəttiki «**pəyoqəmbərlərnin**g (yaki «wəhiy yətküzküqi» yaki «bexarətkilərnin») **rohliri**» degən ibarə bexarətkilərnin öz insaniy rohlirini kərsitidu. Xuning bilən hulasigə kelimizki, Mukəddəs Roh iltipatlrini (pəket «bexarət berix»la əməs) məlum bir adəmnin rohinə wasitə kilip ipadiləydu. Rəb Əysanin hizmitidə bu prinsip kərinüp turidu (məsilən, «Mar.» 2:8). Rohiy iltipatlar (wə baxқа wəhiylər) awwal insanning jenidin əməs (insanning kallisi, əkil-idraki yaki həssiyatlrinin əməs), bəlkə rohidin, yəni uning mahiyət-wujudining əng qongkur yeridin qikidu. Rohiy iltipatlar adəmnin həssiyatlrini tərripidin əməs, roh tərripidin sezilidu, ular adəmnin kallisiqə kirgən «yahxi əkil»mu əməs. İnjl, «Luka» 1-babta, Məsihnin anisi Məryəm öz nəwrə hədisi Elizabitnin bexarətlik salimioqə jawabən yənə bexarət bərginidə bu prinsip kərinidu: «**Jenim Rəbni uluqalaydu, rohim Kutkuzoquqim Hudadin xadlandi**». Bu yərdə eytiliwatқан peil zamanlirioqə diqqət kiling. Bu bexarət Məryəmnin jenida əməs, bəlkə uning rohida baxlanoqan «**Menin rohim uluqalaydu... mening jenim xadlandi**».

Pawlusning bayanida yənə muhim bir sawat bar. Yukiriki ayətlərdə rosul Pawlus pəyoqəmbərlər (wəhiy-bexarətkilər)ning «nəwət boyiqə» səzləydiqanlıqi, xundakla bexarətkinin özigə tapxuruloqan wəhiyni səzləp berixkə pürsət kəlmigüqə kəngligə püküp turidiqanlıqi toqruluk bayan kiləqan. Xunga intayin roxənki, Mukəddəs Roh məjbürən ixliməydu. Birsə özining jamaəttə qalaymiqanqilik pəyda kiləqan bəzibir səzi yaki hərəkiti toqruluk; «Mən bu ixta Roh tərripidin məjburlandim, manga amal bolmidi» desə, bu gəp bilən u özining Mukəddəs Rohning yətkəqilikidə əməs, yaman rohlərnin asaridə ikənlikini axkariləydu. Yaman rohlər (jinlar) daim kixilərgə əzliri halimioqan ixlarni, həttə ular adəttə əq kəridioqan ixlarni kilduroqinida əzliri axkarilininidu. Rəb Əysanin yər yüzidiki hizmətliridə, yaman rohlərnə həydiwətkinidə bu prinsip (yəni, yaman rohlər kixilərgə əzliri halimaydiqan ixlarni kilduridu) roxən kilininidu; həttə butpərəslərmu kəp əhwalda bu prinsipni toqra qüxinip yetidu. Hudaning Rohi bolsa məjburlioquqi roh əməs; əksiqə, U pəket təsirləngən yaki səz yətküzülgən kixininin ərkin koxuluxi boləqinida andin ixləydu. Bundak hislət Hudaning tüp mahiyiti wə karakteri, əlwəttə; U insanlarning Əzi bilən həmkarlixixini, ərkinlikdə ihtiyari bilən özigə boysunuxini halaydu; qünki Hudani səyüx degənlik Uning iradisini hər ixta ərkinlik, huxallik wə kət'iylik bilən talliwelixtin ibarəttur. Xunga: «**pəyoqəmbərlərnin rohliri pəyoqəmbərlərnin əzlrigə itaət kilidu**» — demək, ularning səz kixili məjburiyət astida əməs, bəlkə səzləx nəwiti kəlgüqə bir-birini kütələydu.

(14:34)

«**Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning səzlixigə ruhsət qilinmioqan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular tərtpkə boysunsun**».

Izahətlərdə kərsətkinimizdək, bu əmr qız-ayal kərinədxlaroqə ibadət sorunlirida səzləxni mən'i kilidiqan əmr əməs. Qünki 11:5də u qız-ayal kərinədxlarning jamaətlərdə dua kilixliri wə bexarət berixliri toqruluk səzləydu — xunga qız-ayallarning jamaəttiki səz-kalam hizmətliridə muhim roli bardur. Əmma bu ayətnin ikkinqi yerimi wə 35-ayəttə kərsitiləngəndək, u qız-ayal kərinədxlarning jamaəttə quldurlixip səzlixə yaki qalaymiqan səzlixini tohtatmaqqi. Grek jəmiyitidə ayallarning ammiwiy sorunlarda gəpni bəluwətxdə dangqi qikқан.

«Korintliklarğa «1» »

Keyinki bir məktupida (1Tim.» 2:12) Pawlus qız-ayal qerindaxlarning jamaəttə təlim berix hizmitini zimmisigə elixioğa yol qoymaymən, dəydu. Bu tapxurukning birinqi səwəbi, jamaəttiki ərlər təlim berixtə məs'uliyətni üstigə elixi kerək. Əgər ular hurunluğu yaki məs'uliyətsizliki tūpəylidin bu muqəddəs wəzipini qəbul qilmisa, qız-ayallar bu wəzipini üstigə alsa əyib bolmaydu; gunahı ər qerindaxlarğa bolidu wə ular xundak əhwalğa yol qəyojanlıqı üqün Rəb aldida jawab berixi kerək bolidu.

(35) «**Əmma ular məlum ixni bilməqçi bolsa, əyidə öz ərliridin sorisun; ayalning jamaəttə səzlixı uyatlıq ixtur.**» Əlwəttə ularning eri ixəngüqi bolmisa, ular ixəngən atisidin yaki yeqin turojan məs'ul aka qerindixidin yaki jamaəttiki aqsakallarning biridin sorisa bolidu.

15:8 Pawlusning «**huddi wəqitsiz tuqulojan bowəqtək**» boləjanlıqı

Məsihnəng tirildürüluxini kərgən guwahqılar toqıruluk səzliginidə, Pawlus əzining guwahqi ikənlik toqıruluk «**Həmmisidin keyin u huddi wəqitsiz tuqulojan bowəqtək boləjan mangimu kəründi**» — dəydu.

«**Huddi wəqitsiz tuqulojan bowəqtək**» dəgən ibarə, xubhisizki, uning rosullukining saləhiyyitini təstikləx üqün ixlitilidu; qünki rosullarning saləhiyyitining muhim bir tərifi Məsihnəng tirildürüluxigə guwahqi boluxtin ibarət; «Ros.» 1:15-26ni kərüng. Əmma biliximizqə Pawlus həttə Əysa Məsihni yər yüzidə turojan wəqtidimu kərüp bakqan əməs; u Uning toqrisida rosullarning, bolupmu Istipanning Əysa Məsihnəng Rəb ikənlikini jakarəxliri arqılıq angliəjan boluxi mumkin; u Yəhudiylardiki «Pərisiy» dəgən qəttik tələplik diniy məzhəpning əzasi boləjaqqa uning Məsih təlimigə boləjan inkasi dərhal qarxi qikip jamaətkə qəttik ziyankəxlik kilix idi; «Ros.» 7-babni kərüng. Muxu ixlarğa qarioqanda uning saləhiyyiti rosul bolux saləhiyyitidin intayin yirəq idi; insanning kəzqarəxliri boyiqə u hərgiz rosul boləlmaytti. Əmma «rosullarning paaliyətliri» 9-babda okuymizki, Rəb Əysa asmanəja kətürülüp uzun wəqittin keyin uningəja kəründi wə buning bilən u qəttik, təltəküs towa kildi. Keyin, Rəb əsli Əzining «on ikki rosuli»ğa tapxurojan barlıq təlimni wə wəhiylərnı, xundakla xulardin yənə ziyadə kəp wəhiylərnı uningəja xəhsən wə biwasitə ayan kildi (məsilən, 11:23-26ni, «Gal.» 1:10-18ni kərüng). «On ikki rosul» Rəb Əysağa üq yerim yil həmrəh boləjandin keyin «orma həyti» künidə Hudaning Rohi tərripidin «qayta tuquldi»; bu bolsa ularğa rosullukning bəyüq hizmitigə ahirki «məhür besilixi» idi; ləkin Pawlusning «rohıy tuqulux»i bolsa (Rəb Əysa uningəja kərünginidə) tolimu tuyuksiz, «**huddi wəqitsiz tuqulojan bowəqtək**» bolup, uni üq kün iqidə həyatlıqqa wə rosulluqqa məhürlidi.

15:24

«**Andin ahirət bolidu; xu qaəda U həmmə həkümranlıq, barlıq həqəuk wə küqlüklükni əməldin qaldurup, padixahlıqni Huda-Atioğa kayturup tapxuridu...**»...

(28) «**Əmma həmmə Uningəja boysundurulojandin keyin, Oqul həmmiini Əzigə boysunduroquqioğa boysunidu; xuning bilən Huda həmmiining həmmisi bolidu.**»

Bu 24-ayəttə birinqi soal xuki, bu «padixahlıq» nemini kərsitidu? Jawabimiz baxqə yərdə eytkinimizdək xuki, «Wəh.» 20:1-6də kərsitilgəndə, Məsihnəng muqəddəs bəndilərnıni Əzigə həmkari kilip bu yər-zəmin üstigə sürgən ming yillik padixahlıqı bolidu. Bu ming yillik padixahlıq əbədil'əbəd bilən selixturoqanda kəz yumup aqquqə wəqit, halas, əlwəttə. Əmma bu padixahlıqning məqsiti Hudaning Məsihnəng wasitisi bilən, Təwrəttə hatiriləngən, Israiləja

«Korintliklaroqa «1» »

bərgən barlik wədilirini əməlgə axuralaydioqanlıqı — bu buzuloqan, buloqanoqan kona yər-zemin üqün qandak əjayib ixlarni qılalaydioqanlıqini kərsitix üqündur. Bu ming yillik wəqit toxqanda, Xəytan yər yüzidikilərnə sinax üqün qaytidin kəməktin qoyulidu. Xəytanning qutritixliri bilən Huda Əzigə qarxi isyan kətürğüqilərgə ot jazasini asmandin yaqəduruxi bilən bu wəqitning ahirki nuqtisini bekritidu; kona zemin wə kona asman yokilidu, Xəytan «ot kəli»gə taxliridu. Muxu qaoqda Məsih Atisioqa boləqan mənğgülik süygüsining bir ipadisi süpitidə **«padixahliqni Huda-atioqa qayturup tapxuridu...»**.

Pawlus **«Andin ahirət bolidu; xu qaoqda U həmmə həkümranlik, barlik həquk wə küqlüklüknə əməldin qalduridu,...»** dəydu. İximizki, bu səz pəkət Xəytan üstigə qikiriləqan ahirki jazanila əməs, bəlki hərəkəndak «həkümranlik», «həquk» dəp həsablanoqanlarning barlikining əməldin qalduruluxinimu kərsitidu. Səwəbi intayin addiy — Hudaning tüpki muddia-məxsətliri nixanoqa yətkən bolidu; insanlar, pərixtilərmu gunahning ilik-dairisidin pütünləy ətüp, mehir-muəbbət həmməylənni qaplıqan bolidu. Hər kəlbə mehir-muəbbəttin baxka həq niyət bolmaydu. Muəbbəttə «həquk» yaki «həkümranlik», buyrukning həq həjiti yok bolidu; həmməylən nemə tələpləning barlikini kərüpla xuni kilidioqan bolidu.

Bu kəlgüsi əhwal ikki ayəttə gəwdiləndürilidu: —

(1) **«...Ooqluqa U (Huda) xundak dəydu: «Sening təhting, i Huda, əbədil'əbədiqtur; Sening xahanə hasang bolsa həkkanıylikning hasisidur»** (Injil, «İbr.» 1:8, bu məktupning mu'əllipi «Zəb.» 45:8ni nəkil kəltiridu).

(2) **«Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning teZRək kelixi üqün intilixinglar kərək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yokəp tügəydu wə kainatning barlik qurulumiliri xiddətlilik otta erip tügəydu. Lekin biz bolsak Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarlik bilən kütməktimiz. U yər həkkanıylikning makanidur»** («2Pet.» 3:12-13).

Birinqi ayət Ooqlunig padixahlikta həküm sürüxi toqruluk səzləydu; U kəlidə «həkkanıylikning hasisi»ni tutidu — demək, həküm sürux kərək bolidu. İkkinqi ayəttə, kona asman-zeminning yokəp tügixi təswirləngəndin keyin, «həkkanıylikning makani» boləqan yengi asman-zemin tiləqə elinidu. «Həkkanıylikning hasisi» hazır kərək əməs, qünki yengi zemin əzi «həkkanıylikning makani» bolidu. Undak ixlər kəllimizning qəbiliyitini qəkkə yətküqə ixtixni tələp kilidu, əmma biz kəlgüsində Hudaning mehir-xəpkitining ahir berip qandak əjayib karamət ixlarni ada kilidioqanlıqidin, Rəbning həmmimizning təpəkkur qiloqinimizdin ziyadə axidioqan, xu qaoqda ayan kilidioqan xan-xəripidin hazırnu xadlinalaydioqan bolduk.

15:29 «Əlgənlər üqün qəmüldürux»

«Əlümdin tirilix bolmisa, bəzilərnig əlgənlər üqün qəmüldürüluxini qandak qüxinix kərək? Əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üqün nemə dəp qəmüldürilidu?».

Pawlus bu jümlini yazoqandin tartip u dəwr-dəwrlərdə kəp xərhqilərnig baxlirini qaturup kəlgən; bu ayət toqruluk ikki yüzdin artuq qüxəndürux berilgən. Biz pəkət təwəndikidək addiy oylaxlirimizni otturioqa qoyimiz: —

«Korintliklaroqa «1»»

(a) Hudaning söz-kalamining heqkandak yeridə, tiriklər ölgənlərnin nıjati, yarıdını yaki mənəpəti üqün birə ix kılalayıdu, dəp eytilmaydu. Ölgənlər tiriklər üqünmu heq ix kılalmaydu (məsilən, «2Sam.» 12:15-23, «Luqa» 16:19-31ni kərüng). Muqəddəs söz-kalamning omumiy təlimi dəl buning əksidur. Gərqə kəp əl-millətlərnin əjdədliri üqün dua kılınxning nuroqun ər-pədətliri boləqini bilən, dua-tıləwətlər ölgənlərgə heqkandək təsir elip kələlməydu.

(ə) Pawlus bəzi kixilər əzliri üqün əməs, bəlki ölgən baxkə bəzilər üqün həqikətən «qəmüldürüldi», degəngə ohxayıdu. Bu ix ular arisida etiqad kılıp əmma məlum səwəbtin əlgüqə suqə qəmüldürülmigənlər üqün kılınix mumkinqiliki bar. Məsilən, Rəb Əysanın krestkə mihlanəqinida yenida mihlanəqan oşpri towa kılıp Uningəqə ixəngən boləqəqkə, Əysa uningəqə mənngülük həyat wədə kildi, birək u heq suqə qəmüldürülgən əməs idi — buningəqə pürsət bolmioqan, əlwəttə. «Luqa» 23:29-43ni kərüng.

(b) Pawlus bu ixni tiləqə aləqanda uning toşruluk Korintliklarəqə yaki muxu «ölgənlər üqün qəmüldürgüqilər»gə heqkandək tənbih bərmigən bolsimu uning bu ixni toşrə dəp təstikləydiyənlikinimu ispatlimaydu. U bu ix toşrisida Korintliklarəqə tüzitidyəqan enik təlimni bərgən boluxi mumkin wə xundəkə uning toşruluk səzlrini qaytilaxning həjiti yək. U pəkət bəlkin, Korintliklərnin bəzilirinin undək kılınixi, xuningdək ularning əlümdin tirilix degən ixni həqikət dəp etirap kılınixi kərsətməkqi, haləs.

15:45-47

«Xunga Təwrəttə mundaq pütülgənki: «tunjı insan Adəm'atimiz tirik bir jan kılıp yaritildi»; əmma «ahirkə Adəm'ata» bolsa həyatlik bərgüqi Roh boldi. Əmma əwwal kəlgini rohiy adəm əməs, bəlki «təbiətkə təwə boləquqi» adəm idi, keyin «rohiy adəm» kəldi. Dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kılinoqan; ikkinqi insan bolsa əsməndin kəlgəndur»

Biz muxu yərdə «Rimliklarəqə»diki «kiriş söz»imizdə eytkinimizni əzrak qaytilaymiz: —

«Hudaning insanoqə boləqan məksiti insanni «rohiy» yaki «rohaniy» adəm kılıxtin ibarət idi. «Rohiy» deginimiz insanning barlik ixliri «roh»tin kəlsun degənliktur; demək, insanning rohi Hudaning Rohi bilən ələkidə boləqanda, Hudaning iradisini qüxinip bilip, uning jeni ərkilik tenini bəxqurəqan həlida iradisini əməlgə əxurux degənliktur».

Bu ayətlərgə, bolupmu 47-ayətkə qarəqanda, Hudaning nəziridə yər yüzidə pəkət ikki «həqikiy adəm» bolup bəkkən, dəp bayqaymiz. Bu ikki adəm bolsa Adəm'atimiz wə Əysa Məsihdur. «Həqikiy adəm» degən Hudaning toluk süriti (obrazı, ipadisi)də boləqan, degənliktur. Adəm'atimiz gunah sadir kıləqinida «Hudaning sürət-obrazida bolux»tin məhrum boldi — heq bolmioqanda, uningdə wə ohxaxlə barlik əwladliridimu «Hudaning sürət-obrazı» intayin kərümsiz bolup kətkənidi.

Hudaning «**insan Mening sürət-obrazimda bolsun**» degən mənngülük məksət-muddiasi Məsihdə, xundəkə Uningdə «kayta tuşuləqan»lardimu əsligə kəltürölüp əməlgə əxurulidu. Xunga Adəm'atimiz pəkət əzi üqün əzidə «rohiy həyat»kə igə boləqan bolsimu, Məsih bəxkilar üqünmu uningəqə igidur; Uning əlüxi, kəmüluxi wə əlümdin tirilixidin keyin U «həyatlik bərgüqi Roh boldi». Siz uningdin həyatkə erixtingizmu?

16:3-4

«Mən kəlginimdə, silər qaysi adəmlərnı layik kərüp tallisanglar, mən xularəqə tonuxturux hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkinglarnı Yerusəleməqə apirip berixkə əwətimən. Meningmu berixim muwəpik kərülsə, ular mənəqə həmərah bolup baridu».

«Korintliklarğa «1» »

Biz baxka yärlärdä eytkinimizdäk, rosul Pawlus härgiz özi üqün pul sorap bäkmiöjan. Əmma u häjətkä qüxkən baxkılar üqün pul soriojan wə ianə topliojan. U muxu yärdä «**Yerusalemdeki kəmbəqəl mukəddəs bəndilər**» üqün ianə kıläyli dəwatidu. Yerusalem əsli ronak tapkən xəhər, uningda turuwatqanlarning adəttə «ilkidə bar» idi, xu yärdiki «mukəddəs bəndilər» kəndakmu «kəmbəqəl» bolup qalojan?

Oqurmənlər bəlkim Rəb Əysa Əz Mukəddəs Rohini Yerusalemde dəl muxu ixkə ixənq bilən kütüwatqanlarning wujudioja qüxürgənlik bilən Uning jamaiti wujudkə kəlgən, dəp əslixi mumkin («Ros.» 1-2-bab). Buningdin keyin mal-mülüklük yaki zemindar bolojan kəp kərindaxlarning igiliklerini setiwetip pullarni kəmbəqəlləni bekix üqün ixlitip, Hudaning məmin bəndiliri bilən həmmə nərsiliri ortaq bolojan halda yaxidi; «**Ular mal-mülüklirini setip, pulini həmmisigə, härkimning ehtiyajioja qarap təkşim kılıxatti**» («Ros.» 2:44-45). Xübhəsizki, keyinrək bu pullarning kəp kismi hux həwəni tarkitixkə Yerusalemnin yirəkka qikmakqi bolojan kərindaxlarni kollap-qıwwətləx üqün ixlitolgənidi. Əmma bu zor sədikə berixlər kəp kərindaxlarning əzlirini tijarətliridin yaki etizliridin ayrilip häjətmən kılıp qoyojanidi. Xuning bilən bu zor sehiyliktin qıwwətləngən «hux həwər jakarlaw härikiti»din bəht-bərikət kərgənlər (yəni əllər arisida bolojan etikədqılar, jümlidin Korinttiki jamaət) Yerusalemde qalojan aka-uka, aqa-singillirioja jismaniy tərəptə bolojan kərzini tonup yetixi kılıxkə layik wə tegixlik ix idi.

Keyin, Rim imperatori Pələstingə karatqan mundaq bir yarlikni qüxürgənki, Məsihning namida Hudaqə ibadətkə yiqilixni (undak kılıx imperatorqə qokunmaslik bilən barawər dəp karilip) «qanunsız» dəp bekitip, hərəkəndək adəm xundaq sorunda tutulup qalsə mal-bisatliri musadirə kılınsun, dəp buyrulojan. Bundaq ix Yəhudiyy etikədqılarning bexioja kəp kətimlap kəlgən («İbr.» 10:32-34). Xundaq bolojanda kəp jamaətlərdin əwətilgən bu sowoqat xu künlərdə tehimu muhim bolatti. Lekin Pawlus wə uning baxka xundaq ianə toplioquqi həmkarlıri undak əhwalning kəlgüsida qikidiojanlikni tooqruluk həwərsiz bolojan, əlwəttə. Bilgüqi bolsa həmmə ix üstidin baxqıroquqi Hudadır.